

Slovesno v novi dobovski dvorani

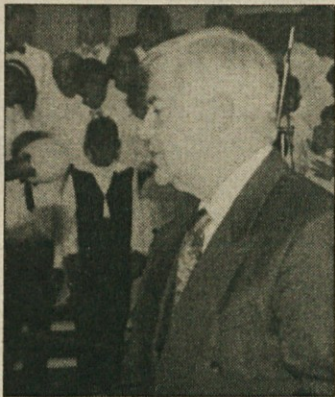
Na otvoritvi športne dvorane in prizidka k osnovni šoli Dobova med številnimi gosti tudi predsednik države Milan Kučan in minister za šolstvo in šport dr. Slavko Gaber

DOBOVA - Nova športna dvorana v Dobovi je v petek popoldne prvič služila svojemu namenu in je bila napolnjena z gledalci in uglednimi gosti. Bili so priča slovesno otvoritve tega športnega objekta in še prizidka osmih učilnic s pripadajočimi prostori k osnovni šoli. Med gosti sta bila tudi predsednik države Milan Kučan in minister za šolstvo in šport dr. Slavko Gaber.

Minister Gaber se je zahvalil kraju in občini, ki sta tudi sama prispevala denar, brez katerega državne pomoči ne bi bilo. Naložbo, gradbišče so odprli januarja letos, so namreč pokrili s tremi deleži: krajevna skupnost iz samopriskva 15 odstotkov, občina 35 in država 50 odst.

Predsednik Kučan se je v priložnostnem govoru spomnil tudi brežiškega občinskega praznika, ki so ga ravno na dan otvoritve praznovali v spomin na Brežiško četo, eno zgodnjih partizanskih enot, ki pa je bila kmalu uničena. "To je bil čas, ko je bil

slovenski narod velik, ko mu je bilo namenjeno, da izigine iz zgodovine, in ko je pokazal, da ni pripravljen sprejeti take usode. To je bilo častno in legalno dejanje, zato je narod ohranil svoj ponos in si zagotovil spoštovanje

DVA VISOKA GOSTA - Na otvoritvi športne dvorane in prizidka k osnovni šoli Dobova sta poleg drugih pomembnih gostov s slavnostnima govoroma sodelovala tudi minister dr. Gaber in predsednik Kučan. Prireditev so popestrili dobovski pevci, ločka godba na pihala ter učenci osnovne šole s kakovostnim programom. (Foto: B. D.-G.)

JANEZ JANŠA V KRŠKEM - "Meja s Hrvaško je pomembna kot strateško vprašanje prostega izhoda na morje. Tega bi si lahko izborili brez škode za Hrvaško," je med drugim na javni tribuni v Krškem dejal predsednik stranke SDSS Janez Janša.

v svetu," je dejal predsednik. Obenem je še čestital dobitnikom občinskih priznanj in nagrad, ki so jih podelili ob slovesnosti v Dobovi. Občinski nagradi sta prejela podjetnik in donator Franc Polovič st. ter Franc Urek iz Kapel za vsestransko aktivnost v kraju, občini in Gasilski zve-

• **Otvoritev novih prostorov pri OŠ Dobova je le ena, morda osrednja v celi vrsti prireditev ob brežiškem občinskem prazniku. Med drugim so namenu predali tudi novo večnamensko dvorano v Globokem, podjetje Opel Kruno je odprlo avtohišo, redno je začel obratovati RTV pretvornik na Rajcu, odprli so novoasfaltirano cesto od Bojsnega proti Pišcam, jutri bodo odprli še 2. fazo obrtne cone Dobova in v soboto vodovodno omrežje v Orešju. Poleg tega se je v nekaj tednih zvrstilo več kulturnih in športnih prireditev ter razstav.**

zi. Letos so podelili še tri občinska priznanja. Prvo so namenili Rokometnemu klubu AFP Dobova, ki ima dolgoletno tradicijo in danes nastopa v 1. slovenski ligi. Drugo priznanje so podelili Turističnemu društvu Kapele za uspešno izvajanje akcij in osveščanje prebivalstva ter pozivanje k lepši urejenosti kraja, medtem ko so tretje priznanje prejeli pevci moškega pevskega zbora KUD Kapele.

B. D.-G.

Jedrsko elektrarna v Krškem je varna

Ugotovitve mednarodne agencije to potrjujejo

KRŠKO - Skupina mednarodne agencije za jedrsko energijo (IAEA) z Dunaja, ki se je mudila v Krškem med 24. in 28. oktobrom, je pregledala izpolnjevanje 167 priporočil, ki jih je izdelala OSART misija v letu 1993. Ugotovili so, da je opazen velik napredek pri reševanju zadev, kar bo prispevalo k večji varnosti obratovanja Nuklearne elektrarne Krško. Po besedah vodje zaključnega obiska R. K. Seiberlinga se za varnost jedrske elektrarne v Krškem ne boji. Misija je ugotovila, da je Krško v svoje delovne prakse uvedlo standarde dobro obratujočih elektrarn tako v Evropi kot po svetu.

Od 167 priporočil, ki so bila napisana ob lanskem obisku, je bilo zadovoljivo rešenih 85 odstotkov, največji dosežek je opazen pri izobraževanju kadrov, proizvodnji, vzdrževanju, radiološki zaščiti, kemiji in pripravljenosti v primeru nezgode. Pričakovanja misije so bila sicer višja, vendar kot je povedal glavni direktor Jedrske elektrarne Stane Rožman, komisiji niso bile znane omejitve, kot so na primer razpoložljiva sredstva in politične odločitve. Pomembno priporočilo, ki ni bilo izpolnjeno, je izgradnja lastnega simulatorja za izobraževanje kadrov, ki stane 15 milijonov dolarjev.

Misija OSART je obiskala Krško na pobudo slovenske vlade, njihovo povabilo pa ni bilo rezultat kakšne posebne zaskrbljenosti ali nezgode v elektrarni, ampak tudi zaradi javne kritike. Izkoristili so možnost neodvisne ocene varnosti obratovanja NEK. Komisija bo v dveh mesecih poročilo poslala vladi Republike Slovenije, ki go bo obravnavala v prvem trimesečju prihodnjega leta.

T. G.

TILIA

Trgovsko in proizvodno podjetje, 68000 Novo mesto, Bršljin
Tel: 068/324-442
Fax: 068/323-209

TRGOVINA Z MATERIALOM ZA centralno kurjavo, vodovod, plin elektriko, barve, laki

SERVIS IN MONTAŽA gorilcev centralne kurjave, vodovoda, plinskih peči, klima naprav

BREZPLAČNA NASTAVITEV gorilcev, ki so v garancijski dobi in montirani preko TILIE.

Avtohiša Berus

servisno prodajni center

Velika Cikava 23
Novo mesto
tel. 068/25-098
fax. 068/25-641

TERMOTEHNIKA

VEČ KOT TRGOVINA

PRIPOROČAMO

- nizkotemperaturni kotel KIV Vransko za prvo vgradnjo ali za zamenjavo dotrajanega kotla za centralno kurjavo
- segrevanje sanitarne vode s toplotno črpalko je najcenejše
- hišna avtomatika vam prihrani od 10 — 30% energije
- samo strokovna montaža in servisiranje oljnih in plinskih gorilcev vam zagotavlja redno delovanje in majhno porabo goriva
- TERMOTEHNIKA je pravi naslov za dobavo, montažo in servisiranje sistemov ogrevanja, vodovoda, plina, klima naprav itd.

Tel. 068/322-550, 323-903, 323-933
Fax: 068/322-050

Nagrajenec tega tedna je 0717803 JOŽE KOVAČIČ, BROJ 24, 68312 PODOBČJE

MINISTER KOVAČIČ ODPRL PRETVORNIK

RAJEC - Mag. Boštjan Kovačič, minister za lokalno samoupravo, je zadnje sredo v oktobru odprl televizijski pretvornik na Rajcu nad Slovensko vasjo, ki je s tem po nekajdnevnem poskusnem obratovanju začel redno pošiljati signale. Z novo pridobitvijo bodo krajinam Jesenic na Dolenjskem, Velike Doline, Čateža ob Savi in Dobove lahko spremljali 1. in 2. program TV Slovenija. Mnogi prebivalci na tem obmejnem, slabo razvitem in demografsko ogroženem območju so namreč doslej lahko spremljali le hrvaške radijske in televizijske programe.

JOŽE PRESKAR PREDSEDNIK NOVOMEŠKEGA IS

NOVO MESTO - Ker je dosedanji predsednik novomeškega Izvršnega sveta Boštjan Kovačič postal minister za lokalno samoupravo, so ga delegati na zadnji seji zborov občinske skupščine razrešili, nato pa izvolili novega predsednika. Eдини kandidat za to funkcijo je bil Jože Preskar (na sliki levo), dosedanji sekretar sekretariata za varstvo narave in urejanje prostora. Na tajnih volitvah je bil Preskar izvoljen z veliko večino glasov. Takoj zatem pa so izvolili še člane izvršnega sveta, ki jih je predlagal novi predsednik. Ekipa ostaja nespremenjena, Preskar pa bo poleg predsedniških obveznosti opravljal še svoje dosedanje delo.

ČABRANKO PRESTAVLJAJO

OSILNICA, DRAGA, KOČEVJE - Poročali smo že, da hrvaška mala elektrarna Finvest jemlje iz Čabranke toliko vode, da na dolgem odseku te reke ni več rib, saj ne znajo plavati po suhem. Zdaj pa sta na pritožbo krajanov medobčinski in republiški vodnogospodarska inšpektorja ugotovila, da držijo govorice o zidanju škarp na hrvaškem bregu Čabranke. Te škarpe odbijajo vodo na slovensko obalo, jo spodjedajo in tako "hrvaška voda kraje slovenskega zemlja". Inšpektorja in tudi nekdanji Zelenci so te dni ugotovili, da Hrvatje nimajo slovenskega soglasja niti za postavitev oz. obratovanje male elektrarne in tudi ne za gradnjo betonskih škarp. Slovenija bi morala zaradi obeh zadev takoj ukrepati in zahtevati, da se vzpostavi prvotno stanje na tej mejni reki.

Danes v Dolenjskem listu

na 2. strani:

● **Potvarjanje NOB oddaljuje spravo**

na 4. strani:

● **Na Dolenjskem na motene pozabili?**

na 5. strani:

● **Pozabljeni od boga in Ljubljane**

na 6. strani:

● **Itasu veliko dali, a malo dobili**

na 7. strani:

● **V Termah Čatež se veča dobiček**

na 9. strani:

● **Po 51 letih iz smetišča v grob**

na 10. strani:

● **Želodec ni vreča za smeti**

Elan res plačan od Elana?

Janez Janša na javni tribuni SDSS v Krškem

KRŠKO - "Nobena afera se ne odkrije do konca, ker so vanjo vpleteni sami naši: kriminalci so naši, tisti, ki zakone sprejemajo so naši in sodstvo je naše," je na razgovoru stranke SDSS v Krškem minuli petek dejal Janez Janša. Zavzel se je za socialno pravično državo in ponovil nekatere svoje znane obtožbe.

Ocenil je, da je v primeru izstopa stranke SKD iz vladne koalicije predčasne volitve pričakovati v enem letu in dejal: "Nove demokratične sile nam je uspelo povezati za skupen nastop na lokalnih volitvah 80-odstotno. Kjer je povezava 100-odstotna, je zmaga skoraj zagotovljena. Samo okrog 20 je takih občin, kjer se ne da zmagati, tudi če se sodeluje, če pa se ne sodeluje, jih ni niti 20, v katerih bi lahko zmagali."

Gost je odgovarjal na vprašanja domačinov o odnosu z Jelkom Kacinom, o prodaji Elana, o odvzemu orožja častnikom slovenske vojske, o tem, zakaj ne znamo pritegniti k sodelovanju Slovencev po svetu, o pouku vere na šolah in o odnosu med cerkvijo in državo, o mejah z Italijo in Hrvaško ter o drugih aktualnih temah. Zapišimo le še Janšev mnenje o Elanu. Tega ocenjuje kot tipični primer za to, kako se je kradlo od ljudi. "600 milijonov mark naj bi bilo izgube, vsaj 100 jih je šlo na tuje račune. Da se ne bi ugotavljalo, kam

je šel denar, so podjetje prodali Hrvatom. Možno je, da se je zdaj kaj odkrilo, pa se prodaja naprej in ni rečeno, da ne nekemu, ki ga bo plačal z Elanovim denarjem," je menil Janša.

Od aprila do zdaj je stranka SDSS svoje članstvo več kot podvojila. Vodstvo stranke je novih ljudi še posebej veselo, saj jih večina (več kot 80 odst.) doslej ni bila v nobeni drugi stranki in torej niso prišli zaradi karierizma.

B. D.-G.

Bolnišnica je že sto let regijska

Protest prim. dr. Ostojiča in dr. Kramarja - Če bi obveljal sedanjí predlog, bi bili stroški večji, oskrba pa slabša - Vrsto dejavnosti bi morali ukiniti

NOVO MESTO - Ob osnutku predloga za kategorizacijo slovenskih bolnišnic, po katerem novomeška bolnišnica ne bi bila več regijska, ampak območna, kar bi povzročilo velike in zelo negativne posledice, sta se s protestom odzvala tudi novomeška zdravnik prim. dr. Željko Ostojič in dr. Janez Kramar, oba delegata v občinski skupščini.

"Bolnišnica v Novem mestu ima že od samega začetka pred sto leti regionalni pomen in njena nižja kategorizacija bi imela hude posledice za zdravstveno oskrbo prebivalcev Dolenjske, Bele krajine in Posavja," pravi nova novomeška zdravnik. Tudi po osnutku kategorizacije, ki jo predlaga komisija za bolnišnično dejavnost pri ministrstvu za zdravstvo, novomeška bolnišnica izpolnjuje vse pogoje za bolnišnično regijskega pomena.

Slovensko zdravstvo se financira iz prispevkov Zdravstvenega varstva

Slovenije. Novomeška bolnišnica dobi le 3 odst. vsega slovenskega zdravstvenega denarja, kakih 150.000 prebivalcev, ki gravitira na novomeško bolnišnico, pa predstavlja 8 odst. slovenskega prebivalstva. "Če bi obveljal sedanjí predlog kategorizacije, bi za oskrbo naših pacientov v Ljubljani dajali veliko več denarja, kot stane njihovo zdravljenje pri nas, saj so usluge v Kliničnem centru v Ljubljani za približno polovico dražje kot v naši bolnišnici, in to ne upoštevajoč še potne stroške, dolgotrajni čakaln dobo in izgubo časa zaradi prepol-

nih ambulant v Kliničnem centru. Trditve, da bi bili stroški manjši, oskrba naših zavarovancev pa boljša, je povsem neutemeljena," trdita zdravnik.

Tehnična oprema bolnišnice, aparature in drugi pripomočki, ki so jo bolnišnici podarili ali pomagali kupiti donatorji, bi šla v druge ustanove, če bi novomeško bolnišnico prekatégorizirali v območno. Prav tako ne bi mogli več opravljati vrste operacij, ki jih opravljajo že več let, ker zanje kot območna bolnišnica ne bi več dobili potrebnega denarja, tako na primer vgrajevanje protez in drugih materialov. Zdravstvene usluge dolenjske regije bi bile močno okrnjene, vrsto sedanjih dejavnosti novomeška bol-

(Nadaljevanje na 4. strani)

VREME
Po suhem vremenu nas čaka novo poslabšanje s padavinami.

Smo mi dolžni Italiji?

V Ljubljani kuhajo mineštro strankarskih in državnih interesov, ob kateri si oblizujejo prste naši sosedji v Italiji. Ljudem se zdi nerazumljivo, da vsaka stranka iz vladne koalicije vodi svojo politiko tudi v odnosu s tujino, in da poskušajo nabirati politične točke v tako veliko škodo države. Opozicija (Janša v imenu SDSS) tako že poziva predsednika vlade, naj prevzeme odgovornost za neusklajenost in odstopi. Res je nesprejemljivo, da se vlada dogovarja o odpravi v ustavi zapisane prepovedi prodaje nepremičnin tujcem, čeprav za to nima legitimnega kritija. Vlada tega ne bi smela početi, četudi bi tako potezo od nas zahtevala Evropska unija. Če to zahteva ena sama država, ki povsem odkrito izraža zahteve po popraviljanju meddržavnih pogodb v škodo Slovenije, je to še toliko bolj boleče.

Čeprav morda še ni vse zamujeno, se je slovenska stran vedarje ponižala in sprejela vnaprej določen podrejeni položaj v pogajanjih. Se več, molče prenaša zahteve po enostranskem opravičilu za v preteklosti storjene krivice. S tem se je kar sprizajnila z vlogo dolžnika, čeprav so znane krivice in tudi nasilje, ki ga je italijanska stran zgrešila nad Slovenci. S tem oblast dosledno nadaljuje tradicijo klečplazništva pred tujci, čeprav za to ni nobene potrebe. Evropa nam ne bo ušla in tudi ne njene unije ali skupnosti.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

Zakon o denacionalizaciji

Potem ko je zakon o denacionalizaciji predvidel možnost, da dobijo razlašenci nazaj imetje v naravi, sta nastala na Slovenskem dva tabora, ki gledata na predpis s povsem različnih strani. Zagovorniki zakona so prepričani, da ta predpis na sprejemljiv način ureja vprašanja glede odvzete lastnine. Nasprotniki, ki se ogrevajo za spreminjanje zakona, menijo, da se lastninskih vprašanj loteva nepremišljeno, češ da vnaša zmedo v družbo in da bo celo oškodoval podjetja in državljanje. Prvim je od tega, da bi dobili nazaj prav tisto, kar jim je bilo odvzeto in za kar so dobili malo ali nič odškodnine. Drugi menijo, da je bolje, ko bi razlašencem dali namesto stavb in zemlje, na primer, denar in vrednostne papirje. Razlašenci naj bi tako spet imeli svoje premoženje, samo v drugi obliki, kot so jo imeli kot lastniki stavb, zemlje in podobnega. Denacionalizacija, na katero se nanaša omenjeni zakon, sodi med procese, ki naj bi za naslednja obdobja zarisali podobo Slovenije. Zato je razumljivo, da to dogajanje ljudje v državi ocenjujejo različno. V anketi Dolenjskega lista nas je zanimalo, kaj menite o pobudah za spremembo zakona o denacionalizaciji.

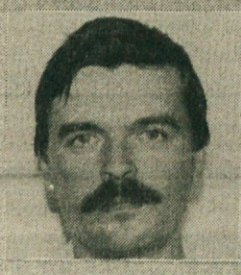
BRANKO NEMANIČ, finomehanik z Božakovega pri Metliki: "Zakon naj ostane, kakršen je. Novosti bi vse le poslabšale. Kaj bi potem naredili s tistimi, ki so jim že vrnili lastnino? In kaj, če država ne bi dala jamstva za vrednostne papirje? Denacionalizacija, ki se vleče predolgo, bi se še bolj zavlekla. To ne bi dobro vplivalo na gospodarski razvoj, v marsikaterem primeru pa sprememba zakona ne bi bila dobra tudi z moralne plati."

NEŽKA ŠIMEC, upokojenka z Vrtače pri Semiču: "Kjer je moč vrniti odvzeto lastnino v naravi, naj bi jo vrnili tako. Drugačnega načina naj bi se posluževali le tam, kjer vračanje v naravi ni mogoče. Zavedati se moramo, da so bile mnogim pred desetletji storjene krivice in s tem, ko jim sedaj ne bi vrnili njihove lastnine, bi jih znova prizadeli. Na to, ali bi bilo potrebno spreminjati zakon o denacionalizaciji, pa se ne spoznam."

SLAVKO SUŠIN, zdravnik iz Pišec: "Mislim, da je pri procesu denacionalizacije treba predvsem slediti interesom tistih, ki so jim leta 1945 in pozneje povsem uničili življenje in nikakor ne tistim, ki smo na njihovih žuljih živeli, dokler ni zmanjkalo. Tako poštenje je po mojem vodilna stvar, ki bi morala odločati in to bolj v korist tistih, ki jim je bila lastnina odvzeta, kot pa drugih, ki so pozneje prišli do nje."

FRANC ŽUPEVC, poslovodja Restavracije pod Gorjanci v Kostanjevici: "Prvotni zakon o denacionalizaciji ni bil dober, predvsem pa ne za nas, ki smo zaposleni v takšnih hišah, ki so predmet vračanja. Prostor smo morali čisto obnoviti, zato bi bilo treba ugotoviti tedanja vrednost in najti rešitev, ki bi bila primerne za obe strani, kajti Restavracija je ustvarila ugled in škoda bi bilo, da bi s to dejavnostjo prenehali zaradi vračanja."

ANATOL FABJANČIČ, sin ruperškega graščaka iz Argentine: "Ker stalno živim v tujini, mi je zelo težko uspešno upravljati posestva. Zaradi tega bi se odločil, da bi prodal. Ampak plačilo bi moralo biti primerno. Seveda je že steklo nekaj dogovorov o prodaji, vendar kupci često ponujajo smešno nizke kupnine. Če bo pogodba o prodaji podkrepjena s trdnim valutno, potem bom za to, da prodam."

ANGELCA PORENTA, uslužbenka v tiskarni, doma iz Ribnice: "Predlog, naj ne bi razlašencem vračali v naravi, ampak na druge načine, je dober, če bodo razlašenci dobili odškodnino plačano v tolarjih in takoj. Odškodnina bi morala biti plačana pošteno. Stari ljudje raznim papirjem, zadolžnicam in certifikatom ne zaupajo in pravijo, da tak papir ni denar. Upravičenci so starejši in prav bi bilo, da dobijo odškodnino takoj, ne pa šele po smrti."

DARINKA GOMBOC, personalna referentka pri M-Trgoprometu Kočevje: "O novem predlogu menim, da naj bi na primer v zameno za zemljo sredi zemljišč kmetijskega posestva nekdanji razlašenci dobili zemljo drugje ali pa odškodnino v gotovini. Podobno bi lahko veljalo tudi za druge primere, vendar se je treba prej z razlašenci pogovoriti in z njimi doseči soglasje, pošteno oceniti in plačati odškodnino."

FRANC ERNESTL, direktor splošnega področja v sevniški Lisci: "Sem za pobudo, da bi spremenili zakon o denacionalizaciji v tem smislu, da ne bi več predvideval vračilo v naravi. Naša firma sicer nima težav z denacionalizacijskimi zahtevki, na globalni ravni pa menim, da je treba oblikovati zakone, ki ne bodo povzročali novih krivic. Denacionalizacija je preveč občutljiva in kompleksna zadeva, da bi jo reševali brez tehtnega premisleka, na vrat na nos."

DRAGO KRALJEVSKI, podjetnik iz Gorenje vasi pri Mirni: "Načelno sem proti vračanju nacionaliziranega imetja v naravi, kajti znanih je nekaj primerov, ko so se ob ugodni rešitvi denacionalizacijskih zahtevkov, po moje vsaj upravičeno, počutili prizadeti tisti, ki niso imeli prav nič skupnega z nacionalizacijo. Upam, da bi z ustreznim poplačilom bodisi v gotovini ali z delnicami bolje za večino rešili ta vprašanja."

Poglabljanje stikov z občino Brescia v Italiji

Še tesnejše sodelovanje po naših lokalnih volitvah?

NOVO MESTO - Sodelovanje med občino Novo mesto in Združenjem za pospeševanje prijateljstva med Italijo in Slovenijo traja že od novembra 1992. Sedež obhoda ustanov je v Brescii, glavnem mestu pokrajine z istim imenom. V soboto, 15. oktobra, je bilo v Brescii že četrto srečanje, ki je imela z naše strani kar veliko zastopstvo. Delegacijo je vodil predsednik novomeške skupščine Franci Koncilija, udeležili pa so se ga še predstavniki Območne zbornice Janko Goleš, Majda Ivanov iz Trebnjega, Vlado Petrovič je zastopal Krko Zdravilišča, gostinsko šolo Rožca Ferjančič, srednje kmetijsko šolo pa Tone Hrovat. Srečanja se je udeležilo tudi več kot 80 italijanskih in nekaj slovenskih podjetnikov. Izražena je bila želja, da se čim prej vzpostavi konkretno sodelovanje na področju gospodarstva, šolstva in kulture. Po zaslugi Ekonomskega sveta iz Brescie so bile 3.500 tamkajšnjim podjetnikom posredovane možnosti gospodarstva Slovenije in Dolenjske. Prvi dogovori so že preslegli pričakovanja. Tako bodo v novembru predstavniki firme Hes obiskali Novo mesto. Združenje pripravlja tudi prvo kulturno predstavitev Dolenjske v palači Bolseci v Milanu.

Nekaj nejasnosti pa je še vedno ostalo pri podpisu pobratelj med novomeško gostinsko in kmetijsko šolo s sorodnimi šolami v Brescii. Sodelovanje naj bi bilo odvisno tudi od pobratelj občine Novo mesto in Brescia. Ta pa je odvisna od naših lokalnih volitev in s tem našega interesa za nadaljnje sodelovanje.

Potvarjanje NOB oddaljuje spravo

Borci in aktivisti zavračajo prevračanje zgodovine in potvarjanje resnice - Je SKD svojim na kongresu spremenjenim programom postala "domobrankska" stranka?

NOVO MESTO - Blizujoči se 50-letnici zmage nad nacifašizmom in osvoboditvi ob koncu druge svetovne vojne ter dostojnemu zaznamovanju teh zgodovinskih dogodkov je bila namenjena sobotna razširjena seja Okrožnega odbora aktivistov OF pri občinskem združenju ZZZB NOB Novo mesto. Za uvod je zbranim članom odbora, nekdanjim borcev, aktivistom in gostom zapel deklški zbor osnovne šole Grm ob spremljavi prof. Tatjane Hadl.

Predsednik odbora, Bogdan Osolnik, je nato ob 29. oktobru, prazniku Novega mesta, najprej čestital vsem prebivalcem občine. Čeprav občinsko vodstvo uradno več ne praznuje tega dneva, je B. Osolnik poslal vsem prebivalcem željo, da bi vse najboljše iz naše preteklosti ostalo trajna last vsega ljudstva. Na kratko se je nato spomnil osrednjih dogodkov, ki so vpeli širšo dolenjsko in spodnjeposavsko pokrajino v metež velike osvobodilne vojne proti fašizmu:

- razlastitev 12.000 kmečkih družin in njihovo izselitev v Hitlerjevo Nemčijo in drugam po svetu. I. zasedanje SNOS-a v Črnomlju, kjer smo dobili lastno slovensko narodno vladno in je Slovenija postala samostojen državni subjekt. Volitve v NOO so postavile temelje ljudske oblasti. Priprave na konec 2. svetovne vojne so zlasti Dolenjsko potegnile v najhujši vojni metež in terjale ogromna žrtvovanja naših ljudi. Vojaško plat teh dogodkov je predstavil Lado Kocjan, Tilka Blaha pa je govorila o pripravah vodstva ZB v republiki za zaznamovanje obletnic.

BORCI O DOGODKIH PRED 50 LETI - Na razširjeni seji Okrožnega odbora aktivistov OF pri Občinskem združenju ZZZB NOB Novo mesto - bila je na občinski praznik, v soboto, 29. oktobra, v novomeški OŠ Grm - je beseda tekla o pomembnih dogodkih na Dolenjskem pred 50 leti in o zaznamovanju bližnje 50-letnice konca 2. svetovne vojne. Na dogodke pred pol stoletja in na njihov pomen je v svojem referatu opozoril predsednik novomeškega Okrožnega odbora aktivistov OF Bogdan Osolnik. (Foto: A. B.)

Poročevalci in udeleženci seje so opozorili, da brez pridobitev v NOB v okviru svetovne protifašistične zveze ne bi bilo današnje Slovenije. Zmaga nad fašizmom je bila in ostaja praznik naše mlade države in vseh Slovencev. Spremembe v programu stranke SKD, ki po svojem nedavnem kongresu opredeljujejo celoten NOB kot "krvavo revolucijo", so ponovno

prevračanje zgodovine in potvarjanje resnice. Tako stališče grobo žali čustva borcev in udeležencev NOB, posebno še verne ljudi med njimi. Z znova oživljeno protipartizansko gonjo in s težnjami po pridobivanju izgubljenega dobrega imena domobranstva se stranka SKD očitno oddaljuje od sprave in se vrača na obnavljanje medvojne "boja proti komunizmu".

"Ljudje ob takem programu že ocenjujejo, da je stranka postala domobrankska", so povedali na seji.

Molk republiškega vodstva Zveze borcev ob sedanjih pritiskih Italijanov na Slovenijo ni koristen, je dejal Jože Penca-Dečko in navedel izjavo generala Gambari iz marca 1942, da "... so meje Italije na mejah Ljubljanske pokrajine". Strahotno raznarodovanje in vse drugo nasilje fašistov nad Primorskimi Slovenci med prvo in drugo svetovno vojno ter žrtve in nečloveško trpljenje, ki smo ga prestajali med italijansko okupacijo 1941-1943, je treba ljudem znova predočiti. Mladi rod o italijanskih zločinih (in dolgovi, ki jih imajo do nas!) skoraj nič ne ve, na vse to pa moramo spomniti tudi svetovno javnost.

Politiki, ki se sramujejo NOB, hkrati zanikajo resnico, da je bil osvobodilni boj veliko dejanje vseh zavednih Slovencev, ne glede na njihovo politično ter ideološko privrženost in versko pripadnost. Taki politiki nas črnijo v Evropi in smešijo Slovenijo pred svetom, ki je zgrajen na temeljih protifašistične boja. Na bližnjih volitvah, so dejali na seji, bo treba takim ljudem pokazati vrata in voliti zavedne, tudi mlajše ljudi, ki bodo sposobni voditi oblast in ki spoštujejo narodove žrtve za svobodo.

Na seji so sprejeli vrsto predlogov kako v pokrajini dostojno počastiti zmago nad fašizmom pred 50 leti in konec osvobodilne vojne. Izvolili so več odborov, ki bodo vodili razne aktivnosti in dejavnosti. Posebej bodo prosili, da bi pet dolenjskih občin prevzelo pokroviteljstvo nad proslavami v prihodnjem letu. A. G.

Humanitarnost ne pozna preprek

Tako je poudaril generalni sekretar RKS Mirko Jelenič ob sprejemu predstavnikov italijanske občine Trebaseleghe v Črnomlju - Zahvala za pomoč beguncem v črnomaljski občini

ČRNO MELJ - Minuli konec tedna so črnomaljsko občino obiskali predstavniki občine Trebaseleghe iz okolice Padove, ki je veliko pomagala pri zbiranju pomoči za begunce v črnomaljski občini. Črnomaljski so septembra že obiskali italijansko občino, Italijani pa so jim tokrat vrnilo obisk.

Goste so najprej sprejeli predstavniki črnomaljske občine ter generalni sekretar Rdečega križa Slovenije Mirko Jelenič, potem pa so si ogledali še župnijsko Karitas in zbirni center za begunce. Podžupan občine Trebaseleghe Luciano Celegmin je izrazil upanje, da bodo begunci čim prej našli svoje domove in zaposlitev ter da ne bo več takšnih težav s preživljanjem. "Lahko pomagamo s pomočjo, ki jo zberemo spontano in prostovoljno, žal pa smo premajhni, da bi lahko vplivali na mednarodne odnose. Upamo pa, da se bomo še srečali, a v lepših in bolj sproščenih časih, kot so današnji," je dodal.

SOLIDARNOST JIH JE POVEZALA - Črnomaljski so zelo hvaležni vsem, ki so jim in jim še pomagajo pri preživljanju beguncev. Toliko bolj pa so bili veseli prebivalcev italijanske občine Trebaseleghe, ki so potem, ko so zbrali veliko humanitarne pomoči za črnomaljska Karitas in Rdeči križ, želeli navezati s črnomaljski prijateljske stike. Ob prvem obisku v Črnomlju sta podpredsednik občinske skupščine Boris Mužar in sekretar Jože Strmec v zahvalo za pomoč izročila podžupanu italijanske občine Lucianu Celegminu (prvi z desne) grafiko z belokranjskim motivom. (Foto: M.B.-J.)

O PRAVNEM SVETOVANJU IN PRIPRAVAH NA GORJUPOVE DNI - Na srečanju upravnega odbora Društva novinarjev Slovenije minuli petek v Novem mestu na Loki so njegovi člani razpravljali o pravnem svetovanju novinarjem in o bližajočih se Gorjupovih dnevih. Menili so, da je potrebno pravno svetovanje za novinarje nujno organizirati, najsi bo v okviru društva ali sindikata. Nekateri so predlagali, da bi bilo dobro, če bi, predvsem v večjih hišah tako kot drugje po svetu, ustanovili rizične sklade. Glede Gorjupovih oz. študijskih dni slovenskih novinarjev, ki naj bi bili v prvi polovici decembra, pa so se odločili, da bodo obravnavali dve temi: Etika in položaj novinarske profesije v Sloveniji in Prihodnost preiskovalnega novinarstva. Sklenili so tudi, da bo društvo začelo ponovno podeljevati novinarske nagrade za dosežke, pa tudi jubilejne srebrne plakete za 25 let dela v novinarstvu. (Foto: J. Dornič)

manitarnosti dobro poskrbljeno. Sedaj je v naši državi še nekaj več kot 30 tisoč beguncev, od tega 9 tisoč v 25 zbirnih centrih. Vendar je Jelenič zaskrbljen, kako bodo v prihodnje skrbeli zanje, saj Evropska unija in mednarodni urad za begunce napovedujeta zmanjšanje pomoči. "Zato smo toliko bolj veseli prijateljskih vezi med občinami iz tujine, ki so pripravljene pomagati," je dejal Jelenič ter ob tem spomnil tudi na 70 tisoč socialno ogroženih družin v Sloveniji, ki jim pri preživljanju pomaga Rdeči križ.

Mirko Jelenič je ob tej priložnosti podelil diplomu Rdečega križa Slovenije predsedniku kulturnega društva Trebaseleghe Giuseppu Pavanu za prizadevanje in uspehe pri razvijanju zdravstvenozgodovinskih in humanitarnih dejavnosti.

M. BEZEK-JAKŠE

V LJUBLJANI POHIŠTVENI SEJEM

LJUBLJANA - Po večletnem primoru bodo na Gospodarskem razstavišču v torek, 8. novembra, odprli 5. ljubljanski pohištveni sejem, na katerem bodo sodelovali domači in tuji izdelovalci pohištva. Prireditev bo spremljal tudi izbor najboljših Društvo oblikovalcev Slovenije bo podelilo tradicionalno priznanje "Kocka", revija Naš dom zlato plaketo, revija Les pa bo najbolje predstavljeno srednje lesarsko šolo nagradila z umetniško sliko. Sejem, ki bo trajal do 13. novembra, bo spremljalo tudi nekaj strokovnih prireditev.

Ljubljansko pismo

"Novega Hribarja" čaka malo časti, pa veliko dela

V Ljubljani je zavožen stanovanjska politika

LJUBLJANA - Čas, ki nas loči od volitev, se naglo krči. 4. december je že na pragu, zato je pametno in koristno, da so nam nekatere politične stranke že postregle z imeni kandidatov za župane v novih občinah, pa tudi v Ljubljani s kandidatom dr. Francetom Bučarjem in inž. Mihom Jazbinškom. Za zdaj le tema dvema. Iz ljubljana ob koncu stoletja potrebuje takšnega župana, kakršnega je imela na začetku stoletja, ko je mestu županoval Ivan Hribar.

Bodočega ljubljanskega župana čaka bolj malo časti, zato pa veliko dela. Če drugega ne, bo moral "sanirati" mestno revščino, ki se stiska po kleteh in dvornicah, saj nova mestna oblast ni s prstom mignila, ko so jo ljudje v stanovanjski stiski prosili za socialna stanovanja. Nasprotno: V Ljubljani je prijavljenih za socialna stanovanja že 6.800 družin in posameznikov. Kljub tolikšnemu pritisku prisilcev

za socialna stanovanja pa je ljubljanska vlada z denarjem, ki bi moral biti namenjen za gradnjo ali nakupe socialnih stanovanj, kupovala draga in velika stanovanja in jih kot službena delila "svojim". Ko ji je začela Omerzova parlamentarna komisija gledati pod prste, Marjan Vidmar ni prihajal na zaslišanja pred njo, pa se mu zato ni skrivil niti en glas na glavi. Mestna skupščina dve leti ni zasedala in mu tudi pred njo ni bilo treba polagati računov za svoje početje. Medtem pa je, kot vemo, stanovanjska politika spet ubirala svoja že znana pota: do stanovanja lahko spet, tako kot vedno, pride le tisti, ki ima pod palcem dovolj denarja, in nič več ljudje z dna družbe, delavci z najnižimi plačami. Kdor je imel v socializmu srečo in je prišel do stanovanjske pravice, je stanovanje lahko odkupil pod ceno. A zdaj je, kar je: stanovanja so spet na prostem trgu za tistega, ki ima denar.

Vendar so cene ljubljanskih stanovanj za dokaj osiromašeno prebivalstvo ljubljane nedosegljive in si zato mnogi iščejo streho nad glavo pri zasebnikih. Ti pa ne poznajo usmiljenja. Tako je v centru ljubljane treba za opremljeno stanovanje odšteti med 15 in 18 mark za kvadratni meter, za neopremljeno pa med 13 in 15 mark.

In zakaj je treba zdaj pred volitvami, omenjati te številke? Zato, ker predlagani kandidati za župane v prvih nagovorih volilcem še nikjer niso povedali, kakšne načrte imajo v zvezi z reševanjem stanovanjske stiske znatnega dela občanov.

VINKO BLATNIK

Prizadeti čakajo na svoje pravice

Vloge za odpise davatev zaradi neurja vložene po uradni dolžnosti - Pri znižanju katastrskega dohodka upoštevajo le gospodinjstva z več kot 28.200 tolarjev KD

ČRNOMELJ - Republiška uprava za javne prihodke po uradni dolžnosti vložila vloge za oprostitev oz. odpis prispevka za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje kmetov, če je škoda, ki jo je povzročila naravna nesreča, večja od 20 odst. za oprostitev prispevka za zdravstveno zavarovanje in večja od 30 odst. za oprostitev plačila pokojninskega zavarovanja.

Zaradi neurja in toče v letošnjem letu je črnomaljska izpostava Republiške uprave za javne prihodke že poslala na Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije vloge za oprostitev plačila prispevkov kmetom, ki jih je prizadelo neurje. Za oprostitev plačila prispevkov za pokojninsko zavarovanje pa bodo vloge oddali januarja, po končani odmeri davka. Z odredka za lokalni razvoj pri črnomaljski občinski skupščini pa so v začetku septembra poslali na črnomaljsko izpostavo Republiške uprave za javne prihodke vloge za znižanje katastrskega dohodka v letošnjem letu in sicer glede na povprečni odstotek škode v posameznih katastrskih občinah.

Kmečki otroci brez štipendij?

Visok količnik za preračun katastrskega dohodka tudi letos mnoge prikrajšal za štipendijo

NOVO MESTO - V letošnjem šolskem letu je na območju enote republiškega zavoda za zaposlovanje v Novem mestu poslalo vloge za pridobitev republiške štipendije 3800 dijakov in študentov, kar je nekje toliko kot lani. Žal se je tako kot lansko leto tudi letos zataknilo pri preračunu katastrskega dohodka v ekvivalent osebne dohodka, kajti količnik za ta izračun je še vedno 22. Zelo visok količnik je v dolenski regiji prizadel

• Na zavodu so podelili tudi 85 Zoisovih štipendij nadarjenim srednješolcem oz. 5,3 odstotkom celotne generacije v dolenski regiji.

kar tri četrtine vseh prosilcev. Tako kot lani je tudi letos večina kmečkih otrok na ta račun izgubila štipendijo ali pa se je le-ta močno zmanjšala. Glede na to, da pogovori z Ministrstvom za kmetijstvo in ostalimi zainteresiranimi o preračunu katastrskega dohodka še niso končani in da vlada o tem še ni izdala ustreznega sklepa, na zavodu upajo, da bo vendarle prišlo do zmanjšanja količnika. Že sedaj, ko so prosilcem s katastrskim dohodkom poslali le obvestila ne pa odločb, da jim štipendija ne pripada ali da se jim je močno zmanjšala, so bili deležni zelo veliko pritožb.

Kljub zapletom glede preračunavanja katastrskega dohodka so se na zavodu odločili, da štipendije izplačajo, če pa bo prišlo do sprememb, bodo vsem upravičeni izplačali poračun. Za vse tiste dijake in študente, ki nimajo katastrskega dohodka, je obračun štipendije dokončen, ti prosilci so namreč že dobili tudi odločbe o upravičenosti do štipendije.

Poleg količnika za preračun katastrskega dohodka, ki je mnoge prikrajšal za štipendijo, je bil zelo nizek tudi cenzus. Za dijake in študente, ki se šolajo v kraju stalnega prebivališča in ki prvič zaprosijo za štipendijo, dohodek na družinskega člana v drugem trimesečju letošnjega leta ni smel preseči 26.500 tolarjev, za stare prosilce pa 31.800 tolarjev. Za dijake in študente, ki se šolajo zunaj kraja stalnega prebivališča in so za ští-

pendijo zaprosili prvič, pa ni smel presežati 34.450 tolarjev na družinskega člana, za stare prosilce pa ne 41.340 tolarjev. Po dosedanjih izračunih bo štipendijo prejelo okrog 80 odst. prosilcev. Seveda bodo na zavodu o vseh spremembah prosilce obvestili.

J. D.

Uporabna mala polnilnica

Zanimava kletarska novost inž. Marka Kobeta

NOVO MESTO - Ljubiteljsko vinogradništvo je gotovo najdražji konjiček. Najprej zemlja, potem zidnica, zatem kletna oprema itd. V zadnjem času se je po zaslugi nekdanjega Novomeščana agronoma Marka Kobeta, direktorja podjetja Moj ključ iz Ljubljane, na trgu znašla za male vinogradnike in kletarje sila zanimiva reč: mini polnilnica in filtrirna naprava. Nekaj dolenskih vinogradnikov se že lahko pohvali z njenimi izvrstnimi rezultati. V tem času imajo vino že povsem čisto in pripravljeno za stekleničenje.

Mini polnilna in filtrirna naprava se imenuje Enolmatic in je italijanske izdelave, čeprav so zaradi njene učinkovitosti in uporabnosti patent že odkupili v Nemčiji, že v naslednjem letu bodo tako te naprave prihajale iz tega konca Evrope. Pravzaprav gre za enostavno napravo, ki iz steklenice, sode ali druge posode odstranjuje zrak, vanj pa teče vino ali katera druga tekočina. Deluje hitro, saj je v nekaj sekundah napolnjena vsaka steklenica, vino ostaja popolnoma čisto in steklenica je napolnjena do natančno določene višine. Če med Enolmatic in sod namestimo še Tandem sesalni filter, lahko vino zbristimo. Vložek v Tandem filtru je izde-

nah. Letošnje neurje je namreč povzročilo kar v 17 katastrskih občinah črnomaljske občine od 30 do 90 odst. škode. Največjo, 90-odst. škodo, so utrpeli v katastrskih občinah Bojanci, Blatnik, Črmošnjice, Pribišje in Semič. Vendar pa je oddelek za družbeni razvoj priporočil, da pri znižanju katastrskega dohodka upoštevajo le tista gospodinjstva, ki so imela v preteklem letu več kot 28.200 tolarjev katastrskega dohodka. Občinski izvršni svet je ob tem predlagal ustreznim ustanovam, ki so prejele vloge, da jih čim prej obravnavajo ter oškodovancem ustrezno zmanjšajo obremenitve.

M.B.-J.

V VINOTOČU UKRADEL "DEBELO" DENARNICO

METLIKA - 30-letni B. K. iz Metlike je osumljen, da je 25. oktobra popoldan v trgovini Vinotoč v Metliki izkoristil trenutno odsotnost uslužbenke in iz predala točilnega pul-ta ukradel denarnico z dnevnim izkupičkom, nato pa pobegnil. Mercator KZ Metlika - Vinska klet je oškodoval za okrog 140.000 tolarjev.

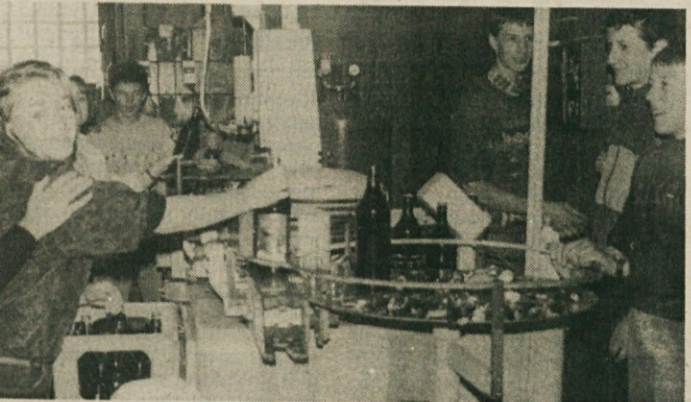
lan iz steklenih vlaken z različno gostoto in jih je mogoče uspešno očistiti in pripraviti na novo filtracijo.

Mala polnilnica, ki jo je za slovenski trg ponudilo podjetje Moj ključ, z vsem priborom in dodatno napravo za razkuževanje steklenic, odcejanje in zapiranje steklenic, velja v prosti prodaji nekaj več kot tisoč nemških mark.

J. P.

Inž. Marko Kobe

PRAKSA V KLETI - Dijaki srednje kmetijske šole opravljajo vinogradniško in vinarsko prakso v bližnji vinski kleti na Bajnofu, oziroma v njenih vinogradih na Trški gori. Ta klet nasploh zgleduje sodeluje s kmetijsko šolo. Prakso opravljajo po skupinah in pod vodstvom šolske inštruktorice. Prejšnji teden so dijaki imeli vaje v laboratoriju, na fotografiji pa so pri delu ob polnilni liniji. Na Bajnofu so namreč nekaj lanskega cvička polnili v posebne darilne polilirske steklenice. (Foto: A. B.)

Cviček bo spet kakovosten

Pridelek na Trški gori zaradi toče za petino manjši - Na Bajnofu 35.000 litrov cvička

NOVO MESTO - Zaradi toče je bil letošnji pridelek grozdja v Krkinih vinogradih na Trški gori za kakšnih 20 odst. manjši od lanskega. Na 5 hektarjih teh vinogradov je okoli 15.000 trsov, vse skupaj, vinograde in klet na Bajnofu pod Trško goro, pa ima v najemu Alojz Cvelbar. Poleg grozdja iz teh vinogradov je Cvelbar s Trške gore in bližnje okolice kupil še okoli 20 ton grozdja zametne črne in modre frankinje.

"Po količini je letos zaradi toče manjša, po kakovosti pa mo letošnja letina podobna lanski, se pravi, da bo vino zelo dobro," pravi Cvelbar. Lani so bila vsa vina iz te kleti kakovostna,

šardone iz domačega vinograda na Vinjem vrhu pa je dobil celo vrhunsko oceno. Prvič se je zgodilo, da je cviček, ki sicer spada v razred namiznih vin, dobil oceno, ki ga uvršča v kakovostni razred. Poleg cvička sta dobila oceno za kakovostno vino še trškogorski laški rizling in modra frankinja, ki je med temi vini dobila najvišjo oceno - 17,3 točke.

V Krkini trškogorski kleti na Bajnofu bodo letos pridelali okoli 35.000 litrov cvička, kakih 6.000 l dolenskega belega, 3.000 l laškega rizlinga, pa še modro frankinjo in manjše količine drugih sortnih vin.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Prvi pretok vina

Način pretakanja, ki je običajen v kmečkih zidnicah, je pretok z močnim zračenjem. Dober in pazljiv kletar pa ve, da lahko z nepravilnim pretakanjem vinu več škodi kot koristi. Zračenje ob pretokih, ko vino začne padati v globoki sod, zagotovo škodi kakovosti. Poznamo več vrst pretokov oz. tehnik pretokov: zračni pretok, pretok z omejenim zračenjem in brez-zračni pretok.

Zračni pretok je namenjen samo zdravljenju bolnih vin in vin z napako. Veliko vinogradnikov je že imelo smolo z vinsko napako "vonj po gnilih jajcih", ki ji rečemo tudi "bekser". Pri zdravljenju vina s to napako moramo ob pretoku vino zračiti. Ko vino postane sluzavo, ga zdravimo tudi s pretokom, ki je zelo zračen. Sluz želimo raztrgati in to nekateri delajo s preluknjano cevjo, skozi katero teče vino v sod v več curkih, da se na luknjicah sluz raztrga. Zračenje v tem primeru ne koristi, se pa mu pri tej tehniki pretakanja ne moremo izogniti. Ob zdravljenju sluzavega vina, to je bakterijska bolezen, je potrebno vino močno zažveplati. To nam uspe, če sod s trakovi pred pretokom močno zažveplamo in ti, drobni curki vina, ki so prišli v sod, se navzamejo SO₂. Verjemite pa, da je kletarski greh, če lepo aromatično vino pretakamo po stari, enostavni tehniki; da ga s čebrom ali z vedrom natakamo skozi lakovnico s kratko cevjo v sod na štrbunk. Lepa, kakovostna, posrečena vina z vinsko ali sortno cvetico pretakamo z omejenim zračenjem ali brez-zračno. Muškatna vina, rizvanec in vse, kar lepo diši, je hvaležno,

če pretakamo nežno, da vino v sod drsi, polzi, ne pa pada.

Kako se lahko v naši zidnici najdemo, da bomo vsaj omejili zračenje, če ga že ne moremo preprečiti? Tisti, ki imate vinske črpalke, boste takoj pomislili na cev, ki jo boste potisnili do dna in se bo sod lepo, mirno polnil. Toda črpalke tudi premetavajo vino. Seveda je to odvisno od tega, če so batne, na srk ali centrifugalne. Ročna batna črpalka, ki na videz ni najbolj ugledno orodje v zidnici, je še najboljša od vseh, samo črpati moramo tako, da teče na polno cev brez zraka.

Ali je možno pretakanje brez zraka? Je. Občutljiva, čudovito dišeča vina zaslužijo, da poskusimo s takšno tehniko. Pretok poteka pod zaščito plina. Iz polnega sode vino potiskamo s plinom (ogljikov dioksid in dušik) v prazen sod. Prazen sod tudi napolnimo s plinom, predno začnemo s pretakanjem. Sam plin dušik je lahek in ga je težko dozirati v sod, ker pobegne. Ogljikov dioksid pa je težji od zraka in ga lahko iz jeklenke uporabimo za polnitev sode pred natakanjem z vinom. Vino, ki bo teklo v sod z ogljikovim dioksidom, bo kasneje potrebovalo tudi manj žvepla. Obstaja mišljenje, da je rdeča vina nujno zračiti ob pretakanju. Takšno mišljenje povsem ne drži, saj rdeča vina res potrebujejo nekaj zraka, ne smemo pa s tem pretiravati. Čim svetlejšje je rdeče vino, manj zračenja potrebuje. Cviček ni potrebno zračiti ob pretoku, ker izgubi svežino in vinsko cvetico. Močne frankinje potrebujejo nekaj zraka, posebno če jih mislimo starati. Rdeča vina pa dobijo dovolj zraka, če zorijo v lesenem, neparafiranem sodu.

Dr. JULIJ NEMANIČ

KMETIJSTVO

PRIJETNO ZA OČI IN ŽELODEC - Prizadevne članice aktiva kmečkih žena iz Semiča so minuli konec tedna pripravile zanimivo in hkrati poučno razstavo. Na ogled so bili različni poljski pridelki, sadje in zelenjava, tudi zelo nenavadnih oblik in velikosti. Pa slastne jedi iz njihovih peči in različni izdelki izpod spretnih rok kmečkih žena in njihovih mož.

PRINESITE V OCENO ZORICE MLADIH VIN!

SEMIČ - Semiška podružnica društva vinogradnikov Bele krajine pripravlja od 11. do 13. novembra v hotelu Smuk že 8. martinovanje zapovrstjo. Zato vabijo vse belokranjske vinogradnike, da prinesejo vzorce na ocenitev mladih vin, ki jih bodo sprejemali v hotelu Smuk v Semiču v ponedeljek, 7. novembra, od 5,30 do 9,30.

ODKUP HLODOVINE

(068) 26-952

Z NOVOMEŠKE TRZNICE

Ponedeljkova trznica je bila v znamenju praznika dneva mrtvih. Večina stojnic je bila zasedena z rožami. Čeprav je bil dela prost dan, pa niso manjkale najbolj vztrajne branjevke, ki so zaračunale: radič 200 tolarjev, koren 100, česen 300, kostanj 200, zelje 60, redkev in kolerabo 100, smetano 700, sirček 200, fižol 400, štorovke 400, jajca od 20 do 25, med 400 in propolis 200 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi so jabolka 60, fižol 210, lešniki 1170, zelena 205, kumare 145, radič 289, bučke 210, kislja repa 105 in cvetača 210 tolarjev. Djeladini v zimskem času ponujajo tudi diskontno sadje in zelenjavo: limone 100, pomaranče 100, mandarine 120, jabolka 50 in solato 120 tolarjev.

kmetijski nasveti

Strojni krožki kot rešitev

Po vstopu v Evropsko unijo bodo morali naši kmetje še več delati za manj denarja, tako je v izjavi tedna za Kmečki glas napovedal mag. Boris Beloglavec iz Kmetijskega zavoda Maribor. Se več delati za manj denarja! Kako neobetavno se to sliši za že tako ranjena kmečka ušesa. Pridružitve Slovenije k razvitim evropskim državam bo zaostriła ekonomska vprašanja našega (predragega) kmetijstva, to je dejstvo, in varali bi se, če bi upali drugače. Zato je treba poskrbeti, da bo prehod kar najmanj boleč in izkoristiti vsako možnost za zmanjšanje pridelovalnih stroškov in zvečanje kmetovih dohodkov. Ena od še ne izkoriščenih možnosti so strojni krožki, ki smo jih po nemškem in avstrijskem vzoru začeli ustanavljati tudi pri nas.

Sodoben kmetijski stroj zelo olajša delo in omogoči veliko storilnost, hkrati pa stroškovno tako obremeni pridelovanje posamezne kmetijske kulture, da jo lahko dobesedno zaduši. Na majhnih kmetijah, kakršne so pri nas v večini, se nakup stroja, ki dela dan ali dva na leto, preprosto ne izplača. To so spoznali že pred desetletji Bavarci, ki so prvi začeli nakupovati skupne stroje in uvajati medsebojno pomoč kmetov, ki je presežla običajno sosedsko pomoč. Tudi pri nas smo poskušali s strojnimi skupnostmi, ki pa se niso najbolj obnesle.

Zdaj gre za nov poskus, za pravcato kampanjo pri ustanavljanju po tujem vzorcu povzetih strojnih krožkov, ki jih podpira tudi država z izdatnim subvencioniranjem obrestne mere pri nakupu strojev. Model, ki ga posnemamo, ko je najbolj uspešen takrat, ko je organiziran podobno kot so društva in ko je v krožek vključenih 400 kmetij, ki so od sedeža krožka oddaljene največ 30 km, tako da so še dosegljive s traktorjem. Uspešen sodoben strojni krožek v Nemčiji ali Avstriji ima zaposlenega tudi človeka, ki vsklajuje delo. Vsekakor mora to biti izjemno organizacijsko usposobljen kmetijski strokovnjak ali svetovalec, ki obvladuje zaključen krog strojev in ljudi.

Človek je, tako kot pri vsaki stvari, začetek in konec uspeha, zato so v strojne krožke lahko vključeni le taki kmetje, ki imajo smisel za skupnost, točnost, tolerantnost, zaupanje, in ki premorejo vsaj kanček idealizma.

Inž. M. LEGAN

Na Dolenjskem na motene pozabili?

O izkušnjah v mentalno higienskem oddelku in razvojnih oddelkih so za stareše motenih otrok spregovorili strokovnjaki iz Maribora - Začuden nad našimi razmerami

ŠMARJEŠKE TOPLICE - Društvo za pomoč duševno prizadetim iz Novega mesta je konec minulega tedna v Krkinem zdravilišču Šmarješke Toplice organiziralo tridnevni seminar za družine, ki imajo razvojno motene otroke. Medse so povabili strokovnjake iz Maribora, kjer imajo že več kot dvajset let v okviru zdravstvenega doma mentalno higienski dispanzer in v okviru vrstev razvojne oddelke.

Psiholog prof. Peter Skuber je povedal, da so se v Mariboru tovrstni seminarji izkazali kot nepogrešljivi. "Nepogrešljiv je tudi mentalno higienski dispanzer, v katerega razvojno motene otroke napotijo z otroškega oddelka že ob koncu enega leta starosti," pravi prof. Skuber. V dispanzerju imajo različne strokovnjake: pedopsihiatra, kliničnega psihologa, defektologa in socialnega delavca, medtem ko je nevrofizioterapevt v okviru otroškega dispanzerja. Delo je skupinsko in kot je zatrdil prof. Skuber, je to najcenejši dispanzer, saj je potreben le strokovni kader. V dispanzerju ne obravnavajo le razvojno motenih otrok, ampak tudi otroke z različnimi težavami, pa tudi odrasle. "Bil sem presenečen in razočaran ob enem, ko sem izvedel, da Dolenjci takšnega dispanzerja sploh nimajo," je dejal. V Mariboru imajo v petih vrstih devet razvojnih oddelkov, v katere je

stvo, saj ne gre za varstvo, ampak je to rehabilitacija. Z otroki se strokovno ukvarjajo specialni pedagogi, varuhinje, redno pa jih obiskuje tudi nevrofizioterapevt, logoped in delavni terapevt," je povedala mariborska logopedinja Tatjana Potočnik.

"Nisem vedela, da je skrb za populacijo, ki je drugačna, na različnih

koncih Slovenije tako različna. Družbena skrb za telesno in duševno motene ima namreč dolgo tradicijo, pa tudi celoten socialno zdravstveni program je naravnano tako, da mora vse otroke obravnavati enako. Čudi me, da je v tako veliki regiji kot je vaša, razvojno moten otrok prvič obravnavan, ko gre v šolo," je povedala dr. Marjeta Korbar, pediatrija v mentalno higienskem dispanzerju v Mariboru, mati duševno prizadetega otroka in predsednica mariborskega društva za pomoč duševno prizadetim.

J. DORNIŽ

Soglasje za Francija Povšeta

Skupščina dala soglasje še za Rafka Križmana, Darjo Brezovar, Bredo Oklešen in Vesno Dular

NOVO MESTO - Na zadnji seji občinske skupščine so delegati vseh treh zborov dali soglasje k imenovanju Francija Povšeta za načelnika Uprave za notranje zadeve Novo mesto, ki je sedaj vršilec dolžnosti te funkcije. Pozitivno sta se o tem predlogu Ministrstva za notranje zadeve izrekli tudi občinski skupščini v Metliki in Črnomlju.

Na isti seji so delegati vseh zborov novomeške občinske skupščine dali soglasje k imenovanju Rafka Križmana za direktorja novomeške Agencije za šport, k imenovanju Darje Brezovar za ravnateljico osnovne šole Dolenjske Toplice za mandatno dobo 4 let in k imenovanju Breda Oklešen za ravnateljico osnovne šole Dragotin Kette v Novem mestu, prav tako štiriletnim mandatom. Vesno Dular,

RETELJ PODPRVAK SLOVENSKE VOJSKE

NOVO MESTO - Prejšnjo nedeljo je bilo v Slovenski Bistrici Prvenstvo Slovenske vojske v teku na deset kilometrov, kjer so nastopili tudi člani iz Vojašnice Novo mesto. V mrzlem in vetrovnem vremenu se je najbolje uvrstil Borut Retelj, ki je v cilju pritekkel kot drugi in je za zmagovalcem zaostal dobro minuto. Ekipno je Vojašnica Novo mesto osvojila 11. mesto.

• Večina staršev razvojno motenih otrok iz novomeške občine se je tovrstnega seminarja udeležila prvič. Bili so navdušeni, zato so menili, da so takšni seminarji nujno potrebni, saj so nepogrešljivi za njihovo osveščeno. Zadnji dan seminarja je podpredsednik zveze društev za pomoč duševno prizadetim Bruno Koebec spregovoril še o pravicah staršev oz. družine z razvojno motenim otrokom, socialna delavka Estera Dvornik iz novomeškega centra za socialno delo pa o pomoči centra družinam otrok s posebnimi potrebami. V času, ko so bili starši na seminarju, so za varstvo njihovih zdravih in razvojno motenih otrok poskrbele specialne pedagoginje iz osnovne šole Dragotina Ketteja pod vodstvom mariborske logopedinje Tatjane Potočnik.

vključenih 76 otrok, ki imajo specifične motnje, otroke z motnjami prehodnega značaja pa integrirajo v redne oddelke. V oddelke so vključeni vsi otroci, ki potrebujejo tovrstno obravnavo. "Te obravnave pa ne more nadomestiti družinsko var-

dosedanjo vršilko dolžnosti direktorja, pa je skupščina imenovala za direktorico Razvojno izobraževalnega centra Novo mesto za mandatno dobo 4 let.

VZDRŽEVANJE ELEKTROENERGETSKIH NAPRAV - Prejšnjo sredo in četrtek je bilo na Otočcu posvetovanje z naslovom Vzdrževanje elektroenergetskih naprav v distribuciji, ki so ga organizirala javna podjetja za distribucijo električne energije v okviru slovenskega nacionalnega komiteja CIGRE. Posvetovanja se je udeležilo več kot 160 strokovnjakov, prijavljenih pa je bilo kar 40 referatov, od tega 2 iz tujine. Na posvetovanju so izmenjali izkušnje s področja vzdrževanja primarnih elektroenergetskih distribucijskih naprav, da bi tako kar se da zmanjšali stroške in povečali zanesljivost pri dobavi električne energije. Posvetovanje je otvoril državni sekretar za energetiko Boris Sovič. (Foto: A. B.)

Soinvestitorja za Srebrniče

Izvršni svet o bodočem mestnem pokopališču

NOVO MESTO - Sodeč po sklepu, ki ga je na zadnji seji sprejel novomeški občinski izvršni svet, bosta gradnja mestnega pokopališča v Srebrničah sofinancirali v enakem deležu novomeška krajevna skupnost Drska in novomeška občina. Sicer je še nejasno, kdaj naj bi začeli graditi to pokopališče, ker zanj še nimajo zemljišča. Zemljo naj bi dobili z razlastitvijo, vendar so s tem postopkom dejansko še vedno na začetku, saj se z lastnikom še niso pogodili za ceno. Franci Koncilija, predsednik

novomeške občinske skupščine, je omenjeni sklep izvršnega sveta na seji sveta pospremil s komentarjem, da je pokopališče skupen mestni objekt, in zato se mu ne zdi najprimerneje, da se kot soinvestitor pojavlja ena od krajevnih skupnosti. Kot se je dalo razbrati iz njegove razprave, meni, naj bi

• Za soinvestitorstvo krajevne skupnosti Drska se odločili, ker pravosodje ni trdno prepričano, ali je prvi predvideni soinvestitor, Skupnost krajevnih skupnosti Novo mesto, sploh pravna oseba.

bila investitor občina ali komunalno podjetje.

L. M.

TEŽKO DO PAPIRJEV

ŽUŽEMBERK - Že od leta 1987 bijejo boj z birokracijo za legalizacijo razrezovalnice lesa na Vinkovem vrhu. Sporna stavba je grajena na starih temeljih objekta, ki nekaj desetletij nazaj ni kazala okolice in vedute. V večji posmeh strokovnim ugotovitvam zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine so številni vikendki, ki obkrožajo Vinkov vrh okrog in okrog.

GUTMAN TRETJI

NOVO MESTO - Novomešan Klemen Gutman, član squash kluba Hrast, je prejšnji konec tedna na prvem turnirju za slovensko jakostno lestvico znova dokazal, da ni najboljši le med mladinci, temveč da tudi med člani spada med najboljše slovenske igralce, saj se je uvrstil na 3. mesto. Na turnirju so nastopili tudi Hrastovi mlajši in starejši dečki, ki so se dokaj enakovredno kosali s starejšimi igralci.

Bolnišnica je...

(Nadaljevanje s 1. strani)

nišnice bi morali ukiniti, ker zanje ne bi bilo več denarja in tako bi bili prebivalci tega dela Slovenije v primerjavi z drugimi prikrajšani. "Posebej bi bili prizadeti pacienti, ki potrebujejo nujno oskrbo," opozarjata prim. dr. Ostojčič in dr. Kramar, "takih pa je v naši bolnišnici do 30 odst. Večino takih pacientov bi morali poslati v oskrbo v Klinični center." Ob vsem tem pa še ta zanimivost: v vojni za osamosvojitve Slovenije je bila novomeška bolnišnica glede na zahtevne operacije in kvaliteto oskrbe druga v Sloveniji, za mariborsko.

Čakalna doba za paciente iz Dolenjske, Bele krajine in Posavja, ki bi morali v Ljubljano, bi se močno podaljšala, saj je v Kliničnem centru že sedaj veliko daljša kot v Novem mestu. "Slaba zdravstvena organiziranost bi prispevala k privilegizaciji zdravstvenih uslug ozkega kroga zdravstvenih zavarovancev in k spodbujanju podkupovanja in drugih nečednosti v zdravstvu," svarita znana novomeška zdravnikarja.

A. B.

Voda z Javorovice

Bodo po treh letih le dobili pitno vodo?

LEDEČA VAS - Kot kaže, bo v enem mesecu v Ledeco vas končno pritekla voda iz Markovega zajetja na Javorovici, če le ne bo vreme oviralo zemeljskih del. Okoli 20 gospodinjstev ima namreč že tri leta težave v oskrbi z vodo. Zadnji dve leti je že nevdržno, saj voda priteče le še kakšno uro sredi noči. Pomagajo si sicer z vodo iz potoka in vodnjakov, vendar je oporečnost te vode vprašljiva.

Ledeča vas je do sedaj dobivala vodo iz krške občine, ker pa nihče ni nadzoroval novih priključkov na vodovod ter dotrajanih cevi, hkrati pa se je večala tudi poraba, je prišlo do blokade vodnega sistema. Zato so občini Novo mesto in Krško, krajevna skupnost Šentjerneja, Kostak Krško in Komunala Novo mesto sklenili, da bodo v to vas s skupnimi močmi vodo napeljali z Javorovice, preko Stare vasi in Brezja. Zato je Komunala že obnovila Markovo zajetje in tudi povečala pretok za pet litrov na sekundo. Kostak Krško je priskrbel material, občina Krško bo zagotovila denar za montažna dela, za zemeljska dela pa bo s pomočjo vaščanov poskrbela KS Šentjerneja. Tako lahko upamo, da bodo vaščani kljub dolgotrajnem dogovarjanju pred zimo le dobili pitno vodo.

T. G.

PRESENEČENJE

V četrtek, 6. oktobra, smo od Zveze prijateljev mladine iz Novega mesta dobili pismo, v katerem je pisalo, da lahko izberemo štiri učence iz razreda, ki bodo šli na izlet. Izbrali so Matica, Boruta, Erno in mene. Naslednji dan smo se zbrali na novomeški postaji, kjer nas je gospod Janez Pavlin razdelil v skupine. Erna in jaz sva bili na tretjem avtobusu, naš vođač pa je bil Janez Pavlin. Bilo je zelo zabavno, saj smo si celo pot do Ljubljane pripovedovali uganke in smešnice. Po dobri uri vožnje smo prispeli v živalski vrt. Ogljedali smo si živali, pomalicali, potem pa pohiteli proti Bledu. Med vožnjo smo videli Triglav. Na Bledu smo si ogledali drsališče, kjer so vadili hokejisti.

TINKA DULAR

4. r., Mali Slatnik

PRAZNIK - Tako kot že nekaj zadnjih let, je šel tudi letos praznik občine Novo mesto 29. oktober zamolčano mimo. Občinski vrh se dela, kot da praznika sploh ni več, čeprav ga ni nihče ukinit, kaj šele, da bi za praznik določili kakšen drug dan, vezan na primerno pomemben dogodek. No, pa le ni vse minilo čisto tiho. Borci in pripadniki OF so se sestali prav na praznični dan, v soboto, 29. oktobra. Na koncu četrtkove seje občinske skupščine pa je delegat novomeških zelenih ob vidni zadregi občinskega vrha vsem čestital za praznik, "čeprav se ga nekateri ogibajo kot župnik svojega nezakonskega otroka".

BORCI - Sobotnega sestanka Okrožnega odbora aktivistov OF kjer je beseda tekla o dogodkih na Dolenjskem pred 50 leti, se ni udeležil nihče od novomeških občinarjev. Pa so med njimi tudi taki, ki bi se "pred osvoboditvijo" kar prerivali, kdo bo prvi pozdravil "tako pomembnem skup", kot se je v nekdanjem aktivističnem jeziku reklo takim srečanjem. Pri rezanju kakšnih trakov pa jih je toliko, da morata včasih škarje v roke vzeti kar dva. Če so bili v soboto s squashom, tenisom ali nabitranjem kostonja tako zasedeni predstavnik tiste občinske garde, ki je delovne zmage uprizarjala že v prejšnjem režimu, bi borci in aktiviste NOB iz poučnih nagibov lahko prišla pogledat vsaj nova občinska gardla. Tako bi na laštne oči videli, kako se krvavi revolucionarji spet pripravljajo na prevzem oblasti in vzpostavitev terorja. Morda pa lahko občinsko vrhuško pričakujemo na proslavi obletnice klavških uspehov kakšnega Štajerskega bataljona.

MLEKO - Na sejah novomeškega izvršnega sveta sejalcem postrzejejo s kavo ali s sokom. "Konkretnega" ni pa nič! Ena gospa, za katero je pred časom neka gospa namigovala, da bo nova predsednica izvršnega sveta, pa si je zadnjič izbrala mleko. "Ampak se je krava v vinogradu pasla!" je zlobno pripomnil možko šovinistični izvršnik.

JAMA - Iznos posmrtnih ostankov nedolžnih žrtev, ki so jih pobili in zmetali v jamo pri Mihovcu pri Podgradu, se je zavlekel, ker so preiskovalni sodnik, namestnik javnega tožilca in patolog mihovško jamo iskali kakšnih 40 km stran - pri Mihovcu na šentjernejskem koncu.

Ena gospa je rekla, da ne ve, zakaj je novomeški župan delegatom na zadnji seji tako vneto "razkazoval" načelnika UNZ Novo mesto. Ali zato, da bodo delegati vedeli, koga se morajo bati, ali narobe.

SUHOKRANJSKI DROBIŽ

GASILSKE VAJE - Naslednjih deset let bodo lahko vaje ob mesecu požarne varnosti v tovarni Keko v Žužemberku. Direktor tovarne Tone Konda je zbranim gasilcem povedal, da ima rajši 10 vaj kot resnični požar. Seveda so se s temi besedami ob dobrem golažu in šmarnici po vaji strinjali tudi vsi gasilci.

TEHNIKA VSE BOLJŠA - Maloštevilni gledalci so lahko po vaji v Žužemberku videli, s kakšno gasilsko tehniko pravzaprav razpolaga sektor Žužemberk. Nove motorne brizgalke, novi avtomobili... Le zakaj tako tarna poveljniki sektorja Franc Skufca, saj jim manjka le še en helikopter.

OBNOVLJEN KRIŽ - Vokačev Johan je v zahvalo za vrnitev iz prve svetovne vojne postavil križ ob cesti v vasi Jama pri Dvoru. Zob časa ga je dodobra načel in vrli vaščani Jame so ga obnovili. Spet stoji med hišama in priča, da so še ljudje, ki cenijo in ohranjajo božja znamenja. Vaščani nočejo biti imenovani, hvalčeni pa so pomoči vaščanke iz Stavče vasi, ki je lepo prebarvala Jezusa.

ASFALT IN RAZSVETLJAVO - Jamčani te dni tudi vneto pripravljajo drogeve za javno razsvetljavo. Če bo šlo vse po sreči, bo luč svetila od Petrunatovega klanca navzgor. Po Jami bo predvidoma svetilo od 8 do 10 luči. Planirano je tudi asfaltiranje poti od Dvora nad ribogojnico, po klanecu do ceste, ki pelje proti Kočevju.

S. M.

DARKO HABJANIČ NOVI SEKRETAR SKUPŠČINE

NOVO MESTO - Namesto dosedanje sekretarke Skupščine občine Novo mesto in Izvršnega sveta Barbe Močivnik-Škedelj, ki odhaja v odvetniški poklic, so na zadnji seji občinske skupščine na to mesto imenovali Darko Habjaniča.

ČREVARSTVO MAJER

tel. 061/722-263

MESARJI, GOSTINCI, TRGOVCI...

- Črevarstvo Majer vam nudi po ugodnih cenah:
- vse vrste (uvoženih) kalibriranih naravnih črev
- umetne ovitke
- mrežice
- aditive iz programa TKI Hrastnik
- noži Dick, Tukan (Solingen)
- za trgovine vse vrste vakuum pakiranih naravnih črev (paketi po 10, 25, 50 m)

Čreva in vse ostalo lahko dobite v maloprodajni trgovini v Ihanu, Goričica 1c, p. 61230 Domžale in v času od 4. 11. 94 — 15. 2. 95 na ljubljanski tržnici. V Ihanu pa od 1. 11. 94 naprej dobite tudi vse kar potrebujete za kolone. Se priporočamo.

gradbeništvo • trgovina • inženiring
68340 Črnomelj, Zadružna cesta 14

STANOVANJA IN POSLOVNI PROSTORI V CENTRU ČRNOMLJA

Že letos se prične graditev Poslovno-stanovanjskega objekta v Ulici Staneta Rozmana v Črnomlju.

- Nudimo vam napuk:
- lokal v pritličju
- poslovni prostori v I. nadstropju
- stanovanja v I. nadstropju in mansardi

Prostori bodo vseljivi avgusta 1995.

Informacije:
Telefon: 068/52-255, 52-217

TEMELJNI KAMEN - Pri polaganju temeljnega kamna za prizidek k semiški osnovni šoli je bila v nekaj kvadratnih metrov veliki luknji, na sredini katere je stal omenjeni kamen, kar precejšnjo gneča. Mnogo je bilo tistih, ki so hoteli vreči nanj beton, prva pa sta se spustila v "jamo" svetovalec na ministrstvu za šolstvo in šport Niko Žibret in podpredsednica črnomaljskega izvršnega sveta Mojca Stjepanovič. Medtem ko je prvi nekam nerodno sukaj zidarsko žlico, se je Mojca hitro znašla. Zagrabila je lopato in urno ter izkušeno metala beton na kamen. Izkušnje pa si ni nabrala pri polaganju temeljnih kamnov po črnomaljski občini, pač pa pri gradnji lastne hiše.

TEŽAVICE - Kot že omenjeno, je bila pri polaganju temeljnega kamna v Semiču velika gneča, vendar so imele nekatere gospe precejšnje težave, preden se jim je uspelo v salonorčkah po lestvi in blatu prebiti do kamna. Dodatne težave je imela nova generalna sekretarka Slovenskih krščanskih demokratov dr. Vida Čadonič-Špelič, ki jo je oviralo še kratko krilce. V prihodnje bodo očitno morali organizatorji polaganja temeljnih kamnov na vabilo napisati, naj se gostje oblečejo in ubujejo v terenska oblačila in obutev.

ZEJA - Toda v Semiču so gostje hitro pozabili na težave, saj jih je v šoli čakala z jedačo in pijačo obložena miza. Vsaj slednje so si gotovo želeli gostje iz Italije, ki so konec tedna obiskali črnomaljsko občino. Ob sprejemu so jim na občini ponudili le kavo, a ker je znano, da Italijani veliko govorijo, so se jim kaj hitro osušila grla. Iz vjudnosti so to sicer zamolčali, zato pa ni ostala tiho prevajalka, ki jih je bila na koncu pripravljena odpeljati na kozarček celo v Vinico.

Trebanjske iveri

PREKOPAVANJA - Pri raznih komunalnih delih je zmeraj kaj razkopavanja, ki je dostikrat tudi zelo nenačrtno in neuskajano. Takšno pogosto prekopavanje sproža pri ljudeh mnogokrat srd. Ne kaže pa verjeti, da je (bilo) nasprotovanje prekopavanju ceste v Ševnici za vodovod proti Gorenji vasi pri Mirni porojeno predvsem iz takšnih nagibov in da ne bi uničevali tisto, kar naj bi ustvarili tamkajšnji krajanje pretežno s svojim denarjem in žulji. Malo več strpnosti ne bi škodilo pri tej in podobnih akcijah.

DREVESA - Odbornik zbora krajevnih skupnosti trebanjske občinske skupščine Vinko Tomažin iz KS Sentrupert pogosto opozarja na krajevne zagate, ki jih drugi ne opazijo, ali pač "zaradi gozda ne vidijo dreves." Tako ima Tomažin upanje, da bodo cestarji na regionalni cesti Slovenska vas - Mirna pri mostu v Sotli zagotovili bolj preglednost. Dolej je dreve hitreje raslo kot so ga uspeli obrezati cestarji.

PERUTNINA - Trebanjski odbornik Božo Kravcar s Praproč pa je bil zadnjič kar malce presenečen, ker se ni oglasil njegov kolega iz odborniških klopi Vinko Tomažin. Kravcar je namreč opozoril, da bi se morale inšpekcije malo bolj "pozabavati" z rejci perutnine, ki ne skrbijo dovolj za cepljenje oz. zdravljenje perutnine. Tomažin je namreč eden takšnih velikih rejcev, ki mu je skrb za zdravje na njegovi farmi puranov življenjskega pomena.

PROJEKT PREKOMEJNEGA SODELOVANJA

TREBNJE - Občinski sekretariat za družbeno planiranje in gospodarstvo, ki ga vodi Bogdan Breznik, je oddelku za tujo tehnično pomoč pri republiškem ministrstvu za znanost in tehnologijo posredoval projekt razvoja turizma in podjetništva v občini Trebnje. Nosičela programa, ki temelji na nekaterih poprejšnjih projektih, sta mag. Marko Koščak in Branka Kržič.

ZBOR LDS OBČINE TREBNJE

TREBNJE - Tukajšnji občinski odbor Liberalne demokracije vabi dreve, 3. novembra, ob 18. uri svoje članice in simpatizerje, da se udeležijo zbornice stranke v veliki dvorani občinske skupščine. Obrazložili bodo priprave na lokalne volitve ter določali kandidata za občinski svet in kandidata za župana občine.

• *Krščanskim demokratom demokracija uhaja po krilih, pa bi jih zato radi še bolj skrajšali. (Sattler)*

• *Načela niso prirojena, ker ne koristijo veliko ali pa so negotova. (Lock)*

IZ NAŠIH OBČIN

Otvoritev za stroji, ne z govori

V Črnomlju je bila simbolična uradna otvoritev podjetja W.A.M. Tricots, ki ga je ustanovilo nemško podjetje - 40 novih delovnih mest - V prihodnje tudi za slovenski trg

ČRNOMELJ - Sredi preteklega leta je pričelo v Črnomlju s poskusnim delom podjetje W.A.M. Tricots, registrirano za proizvodnjo tekstila in trgovino. Ustanovilo ga je nemško podjetje Wilhelm Weissmann Maschenmoden, ki je razen prostorov, ki so v najemu, vložilo v črnomaljsko podjetje vse, kar je potrebno za proizvodnjo.

Čeprav črnomaljski W.A.M. uspešno dela že skoraj poldrugo leto, je bila njegova simbolična uradna otvoritev šele zadnji nedeljo v oktobru, ko so prvič prišli na obisk podjetja vodje vseh oddelkov matičnega podjetja v Nemčiji, lastniki ter njihovi družinski člani, ki so skoraj vsi zaposleni v podjetju. Gre namreč za družinsko podjetje, ki ga vodita brata Arthur in Werner Weissmann in ki je dolga leta proizvajalo za znano blagovno znamko "Fruits of the Loom". Pred osmimi leti pa so začeli razvijati lastno blagovno znamko W.A.M. collection, po kateri je dobi-

lo črnomaljsko podjetje tudi ime. Družinsko podjetje je imelo v začetku vso proizvodnjo v Nemčiji, zaradi ekonomskih razlogov pa so pričeli z lohn posli v tujini. Tako so lani ustanovili podjetje v Črnomlju, ki bo v prihodnje prevzelo večino proizvodnega dela. Hkrati pa je tudi zastopnik nemškega podjetja v Sloveniji in na Hrvaškem.

V črnomaljskem W.A.M. je zaposlenih 40 ljudi. To so bila povsem na novo odprta delovna mesta. Vsi izdelki, ki so jih izdelali doslej, so šli v izvoz. Podjetje Wilhelm Weissmann

Maschenmoden, ki je v Nemčiji vodilni proizvajalec športnih puloverjev in majic, proda 95 odst. izdelkov na domačem trgu, ostalo pa v Avstriji, Švici in na Nizozemskem. V Črnomlju sicer razmišljajo, da bi v prihodnje

• **Nemških gostov ob nedavni uradni otvoritvi podjetja v Črnomlju niso zanimale proslave in govori, pač pa so si otvoritev zamislili delovno. Čeprav se tukajšnja tovarna po njihovih besedah ne razlikuje od nemških obratov, jih je zanimalo predvsem, kako teče proizvodnja in kako bi jo lahko z nakupi sodobnejših strojev še izboljšali. Zato so mnogi, z lastnikom vred, hodili od stroja do stroja, poskušali to in ono in vtis je bil, kot da v črnomaljskem W.A.M. Tricots teče proizvodnja tudi v nedeljo.**

NASVETI IZ PRVE ROKE - Člani vodstva nemškega podjetja, ki je v Črnomlju ustanovilo podjetje W.A.M. Tricots, so ob obisku preizkusili številne stroje, da bi črnomalcem lažje svetovali pri delu ter ugotovili, katere naj zamenjajo s sodobnejšimi. Tudi eden od lastnikov nemškega podjetja Arthur Weissmann je kar med šivanjem trozil nasvete, ki jim je še posebej pozorno prisluhnil direktor W.A.M. Tricots Črnomelj Marjan Hutar. (Foto: M.B.-J.)

del njihovih izdelkov prodali tudi na slovenskem trgu, a doslej, kot je povedal direktor Marjan Hutar, tega še niso storili, saj menijo, da so za naš trg ta oblačila predraga, kajti gre za srednji in višji kakovostni in s tem tudi cenovni razred.

M. BEZEK-JAKŠE

KANDIDAT ZA ŽUPANA SE PREDSTAVI

ČRNOMELJ - Črnomaljski občinski odbori Slovenskih krščanskih demokratov, Slovenske ljudske stranke in Socialdemokratske stranke Slovenije bodo imeli v soboto, 5. novembra, ob 12. uri v sejni dvorani tukajšnje občinske skupščine tiskovno konferenco in javno predstavitev skupnega kandidata za župana ob bližnjih lokalnih volitvah.

Trdna družina za jutranji poljub

V Metliki okrogla miza o družini z državnim sekretarjem dr. Dragom Čeparjem - Premajhna rodnost - Metliški otroci pogrešajo starše v vlogi dobrih poslušalcev in svetovalcev

METLIKA - Ob mednarodnem letu družine je metliški občinski odbor Slovenskih krščanskih demokratov pripravil okroglo mizo o družini, katere gost je bil državni sekretar za družino v ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve dr. Drago Čepar. Poudaril je, da bi moralo biti na začetku seznama otrokovih pravic zapisano, da ima otrok pravico, da se zbudi s poljubom. Vendar pa je za to potrebna trdna družina.

Toda po besedah dr. Čeparja je družina pri nas v desetletjih načrtnega izrivanja doživela veliko škodo. In kar je še bolj pereče: pri sedanjih rodnostih, ki je 1,31 otroka na družino, bo število državljanov Slovenije v naslednjih 70 letih za polovico manjše kot danes. To pa pomeni revno in žalostno prihodnost naroda ter končno njegov propad. Vprašal se je, ali imajo ljudje danes sploh pogum, da načrtujejo rojstvo otrok, ki se bodo zaposlili čez 20 ali 25 let, ko pa ne vemo, kaj se bo zgodilo jutri. Menil je, da so trditve, da ni ne denarja ne časa za tovrstna vlaganja pač razmišljanja nekaterih, s katerimi pa se ni povsem strinjal. Ob izkušnjah ali celo lastnih primerih nekaterih razpravljalcev pa je na koncu le priznal, da država daje manj za otroke, kot je dajala kdaj koli.

PROSTORSKA STISKA

TREBNJE - Osnovna šola, Glasbena šola, Center za izobraževanje in kulturo (CIK) in Občinski pihalni orkester Trebnje se soočajo s pomanjkanjem oz. z nezadovoljivi rešenimi prostorskimi vprašanji. Sekretar občinskega sekretariata za občno upravo in družbene dejavnosti Milan Rman meni, da bi prenos računovodskih del po posameznih šolah omogočil pridobitev dodatnih prostorov za Glasbeno šolo že do drugega polletja tega šolskega leta. Sekretariat predlaga, da naj bi trajno rešili prostorske zagate za Glasbeno šolo in orkester s prizidkom pri CIK-u. Denar za idejno rešitev tega prizidka je že zagotovljen. Če naj bi skladno s sklepi trebanjskega izvršnega sveta oz. nekdanje izobraževalne skupnosti obstoječe prostore v zgradbi na Kidričevi 2 zagotovili izobraževalni dejavnosti, bodo morali poiskati nadomestne prostore za Center za socialno delo in za Sodnika za prekrške.

skrb za starejše v družini in zunaj nje. Pa na vse prej kot pozitivno vlogo televizije na družinsko življenje in na pomanjkanje izobraževalnih oddaj. Prav takoso omenili tudi na problem obrobnih krajev, ki lahko nudijo otrokom znatno manj kot večja mestna središča. Kakšni so danes odnosi v družinah v metliški občini, pa je najbolj nazorno predstavila psihologinja na metliški osnovni šoli Irena Adlešič, ki

20 LET Z MLADIMI VARČEVALCI - V Dolenjski banki vzorno skrbijo za delo šolskih hranilnic. Predvsem ponosni so na vestne mlade varčevalce in prizadevne mentorice, kakršna je tudi Jakobina Pahor-Pugelj (na levi), ki sta ji vodja metliške ekspoziture Dolenjske banke Peter Prijanovič ter Marija Rusova ob jubileju metliške šolske hranilnice podelila posebno priznanje. (Foto: M.B.-J.)

Varčevanje ni le denar

V Metliki je bila pred 20 leti ustanovljena prva šolska hranilnica na Dolenjskem in v Beli krajini

METLIKA - 31. oktobra, na dan varčevanja pred 20 leti, je bila na metliški osnovni šoli ustanovljena prva šolska hranilnica v Beli krajini in na Dolenjskem. Sedanji mladi metliški varčevalci so se tega jubileja spomnili s proslavo, na kateri je prehojeno pot šolske hranilnice orisala prva in edina mentorica metliške šolske hranilnice Jakobina Pahor-Pugelj. V začetku ji je pri njenem delu pomagala Albina Pfeifer, sedaj pa že 13 let Minka Omrzel.

Šolska hranilnica je v teh letih prešla za svoje delo vrsto priznanj in nagrad, Dolenjska banka pa je za mlade varčevalce pripravila številne izlete. Prav tej banki so še kako hvaležni za pomoč pri delu, zlasti pa še Mariji Rus. Pahorjeva ni pozabila omeniti začetnih težav v hranilnici ter hkrati pohvaliti današnje sodobno delo s pomočjo računalnika. Prav zaradi tega so lahko vrata hranilnice odprta mladim varče-

valcem pred poukom in po njem ter med odmori. Ravnatelj šole Jože Mozetič je spomnil, da ob dnevu varčevanja ne gre pomisliti le na varčevanje z denarjem. Poudaril pa je, da brez razumevanja in pomoči Marije Rus šolske hranilnice ne bi bile takšne, kakršne so danes.

Vodja ekspoziture Dolenjske banke v Metliki Peter Prijanovič pa je spomnil mlade varčevalce, da prav letos poteka 120 let od ustanovitve prve dolenjske hranilnice in posojilnice v Metliki. Tradicija varčevanja se je v Metliki očitno dobro prenesla na mladi rod, saj je med 24 šolskimi hranilnicami na Dolenjskem in v Beli krajini prav metliška najboljša. Ob jubileju ji je zato Prijanovič podelil vrednostni bon za 20.000 tolarjev, mentorici Jakobini Pahor-Pugelj pa še posebno priznanje za dolgoletno uspešno delo.

M.B.-J.

POČASTITEV GASILSKIH JUBILEJEV

METLIKA - V počastitev 125. letnice gasilstva na Slovenskem, 45. obletnice Gasilske zveze Slovenije in 25. obletnice Slovenskega gasilskega muzeja bo v soboto, 5. novembra, ob 10. uri v Ganglovem razstavišču v metliškem gradu slavnostna seja komisije za zgodovino požarnega varstva. Ob tej priložnosti bodo predstavili delo in razvoj slovenskega gasilskega muzeja v Metliki ter izid letopisa SLOvenskega gasilskega muzeja št. 4. Nekaterim zaslužnim članom bodo za razvoj Slovenskega gasilskega muzeja v Metliki in gasilskih zbirk v Sloveniji podelili priznanja. Na svečani seji bo nastopil tudi metliški oktet Vitis.

• *Srce ne sme nikoli delati hitreje kot možgani. (I. Zidar)*

• *Vse pogostejše pišem za denar. Pišem račune in opomine. (Jurij)*

Pozabljeni od boga in Ljubljane

Trebanjem republiški finančniki določili za 69,2 milijona tolarjev večji obseg javne porabe - Kaj prinaša sprememba občinskega proračuna? - Ljubljana gluha

TREBNJE - Ministrstvo za finance je ponovno ocenilo razpoložljive prihodke za financiranje javne porabe občin za leto 1994, kar pomeni za občino Trebnje nov obseg dovoljene javne porabe 584.903.000 tolarjev ali za 69.257.000 tolarjev več denarja, kot je znašal prvoten izračun. Ta obseg porabe za Trebanjce pomeni 91-odst. doseganje javne porabe na prebivalca. Zal pa Trebanjcem ni uspelo preprečiti in omejitvi ljubljanskih škric, da se jim je zgodila krivica, ko so ravno njihovo občino kaznovali z izvršbo po sodnem sklepu, a za to niso zagotovili denarja v republiškem proračunu. Proračun občine Trebnje za letos tako znaša skupaj z zadolžitvijo in lastnimi dohodki 809.403.000 tolarjev.

Že na letošnji majski seji skupščine so se dogovorili, da bodo z morebitnim rebalansom najprej zagotovili denar tistim proračunskim porabnikom, ki so bili pri izvajanju proračuna najbolj prizadeti. Osnutek spremembe odloka o proračunu občine je trebanjska vlada z manjšimi dopolnitvami prejšnji teden prekvaficirala v predlog in ga predložila v sprejem občinski skupščini (predvidoma naj bi zasedala v petek, 4. novembra). Dodatno naj bi tako namenili 800.000 tolarjev za obdaritev otrok ob novem letu, po 500.000 tolarjev območni organizaciji Rdečega križa in zdravstvenemu domu za

nabavo rentgenskega aparata, osnovni šoli Mirna pa je izvršni svet odobril, da na lizing nabavi kombi. Zagotovili bodo tudi 9,1 milijona tolarjev za subvencioniranje kosil za socialno ogrožene učence, za preureditev podružnične šole Dobrič, za ureditev prostorov v trebanjski osnovni šoli in adaptacijo podružnične šole v Dolenji Nemški vasi. Za socialno varstvo bodo dodatno namenili 1,1 milijona tolarjev za uskladitev plač za strokovno službo v knjižnici, galeriji in ZKO bo šlo še 1,1 milijona, za strokovno službo ZTKO pa 150.000 tolarjev itd.

Za organizacije in društva so na-

menili dodatnih 900.000 tolarjev. Za izvedbo lokalnih volitev so predvideli 2 milijona, za komunalno cestno dejavnost pa 9,7 milijona tolarjev. Dokončali bodo vodovodni sistem Vrh in Drečji Vrh v KS Trebelno, sanacijo čistilnih naprav v Mokronogu in Velikem Gabru, denar pa bo še za dodatno naložbo v primarni vodovodni sistem Ševnica-Gorenjska gora. Za prostorsko planiranje letos Trebanjci iz dovoljenega obsega javne porabe niso zagotavljali sredstev, ampak samo iz lastnih virov od prihodkov ZUN za izdelavo lokacijske dokumentacije. Ker pa tega denarja ni dovolj, namenijo poldrugi milijon še za ureditveni načrt Ostrožnik, za dokončanje prostorskih ureditvenih pogojev za naselje Mirna, za idejne načrte in osnutek za ureditveni načrt Trebnje-Center, za zaidalni načrt obrtno-stanovanjske cone na Mirni in za spremembo zazidalnega načrta obrtne cone Trebnje - 2. faza.

IZ NAŠIH OBČIN

Itasu veliko dali, a malo dobili

Stečaj nekdanj pomembnega kočevskega podjetja se počasi zaključuje - Občinski izvršni svet o možnostih za poplačilo terjatev - Miro Ferlin zagrozil z odstopom

KOČEVJE - Občinska skupščina Kočevje je drugi največji upnik Itasa v stečaju. Prvi je Agencija, ki je prevzela dolgove Itasa do Ljubljanske banke. Izvršni svet občinske skupščine Kočevje je na zadnji seji razpravljal o napolnih predstavnikih občinske skupščine v upniškem odboru Itasa v stečaju, ki zastopa interese občine. Stečajni postopek Itasa se namreč zaključuje.

Itas občinski skupščini dolguje precej, nespornih pa je za milijon nemških mark terjatev (o ostalih zne-

skih potekajo tožbe, sprožen je ustavni spor itd.), od katerih pa bo občina dobila vrnjenih v najboljšem primeru le okoli 30 odst. Na seji so razpravljali o raznih možnostih, kako dobiti vsaj ta del vrnjen. Možnosti je več, in sicer plačilo občini v gotovini, kompenzacijski posli ali pa prenos dela premoženja Itasa v last občine.

Člani izvršnega sveta so bili enotni le v mnenju, naj bo občinski predlog tak, da bo občina pri tem čim manj izgubila, saj bo izgubila v vsakem primeru. V razpravah je bilo

posebej poudarjeno, da je potrebno pomagati Itasu-Cas, da bo lahko še naprej delal.

Sklenili so tudi, da bodo o raznih možnostih delne poravnave dolgov še razpravljali in sedanje štiri različice skrčili na dve. Seveda pa občinski izvršni svet ne more odločiti o poravnavi dolgov Itasa, ampak lahko daje le napotke svojemu predstavniku (Miro Ferlinu) v upniškem odboru Itasa v stečaju. Dokončno odločitev o poravnavi dolgov bo sprejel stečajni senat. Ob zaključku razprave pa je Miro Ferlin opozoril, da za svoje okoli 2,5-letno delo v upniškem odboru ni dobil še nobenega plačila in če tega v kratkem ne bo dobil, odstopa kot pogajalec občine v upniškem odboru. J. PRIMC

Prvi kandidati za župane

Predlogi za Vincenca Janšo, Vinka Pintarja, Janeza Žlindro in Petra Rusa - Do informacij zelo težko

KOČEVJE, RIBNICA, LOŠKI POTOK, OSILNICA - V nekaterih bodočih občinah so minuli teden že na veliko evidencialni ali potrjevalni kandidati za župane in svetnike, nekatere stranke itd. pa še ne izdajajo svojih "skrivnosti". V kočevski občini bodo poleg župana volili 25 svetnikov, v ribniški 20, Loškem Potoku 8 in Osilnici 7.

Podatki o kandidatih so še najbolj zanesljivi iz kočevske občine. SKD, Demokratska stranka, Ljudska stranka in Zeleni so na skupnem sestanku predlagali za župana Vincenca Janšo, direktorja Elektro Kočevje, ki je bil v zadnjih mesecih že dvakrat izvoljen za novega predsednika občinskega izvršnega sveta, a njegov predlog za nove člane IS ni dobil podpore in tako še vedno opravlja posle dosežani izvršni svet v ostavki in njegov stari predsednik. LDS bo kandidirala za župana mag. Vinka Pintarja, SDSS stranka Slovenije pa inž. Janeza Žlindro, direktorja M-KG in predsednika Gibanja za razvoj Ko-

čevske. ZLSD bo svojega kandidata uradno razglasila na današnji konvenciji stranke.

Uspelo nam je tudi zvedeti, da je v Loškem Potoku kandidat za župana Peter Rus, direktor Zdravstvenega doma Ribnica, ni pa nam uspelo preveriti, če je na kandidaturu pristal.

Za ribniško občino smo lahko izvedeli le, da razpošiljajo potrebni material (obrazce) v zvezi z volitvami. Tam smo dobili tudi nasvet, naj se glede informacij znajdemo sami. Tako smo pri predsedniku SDSS Jožetu Kozini zvedeli, da res še niso določili kandidata za župana, ampak bodo to storili v kratkem. Na telefonski številki, kjer naj bi bila pisarna SKD, se je oglasila neka ženska, ki je dejala, da je mati petih otrok in da ne kandidira za župana. J. PRIMC

GIBANJE IN VOLITVE

KOČEVJE - Za danes, 3. novembra, zvečer je sklican sestanek članov Gibanja za razvoj Kočevske. To, nestransko, gibanje ima na dnevnem redu "apel političnim strankam Kočevske za lokalne volitve" in izbiro teme za naslednji sestanek. Te teme so: življenje mladih v Kočevju, zbiranje 5.000 podpisov za spremembo zakona o skladu gozdnih in kmetijskih zemljišč, razvoj kočevskega turizma, nezaposlenost ter infrastrukturne zadeve.

NA POT OD LITJE DO ČATEŽA

KOČEVJE - Pohod po Levstikovi poti od Litje do Čateža bodo 12. novembra krenili kočevski planinci. Odhod bo ob 6. uri iz avtobusne postaje, povratek popoldne, prijavite pa se na tel. 875-136.

Kapela za 50-letnico pobojev v Rogu

Ponudba 31 projektantov - Obljuba L. Peterleta

KOČEVJE, LJUBLJANA - Bogomir Štefanič iz Kočevja je bil na zadnjem kongresu SKD Slovenije izvoljen v 20-članski svet stranke. Kot predsednik komisije za urejanje grobišč v Kočevskem Rogu je nagovoril kongres in poslance republiške skupščine ter opozoril udeležence, da prihodnje leto poteče 50 let od pobojev in da je zato treba čim prej zagotoviti vse potrebno za postavitev cerkvice oz. spominske kapele v Rogu. Za 50-letnico namreč pričakuje množičen obisk Roga, in ker bo to verjetno tudi zadnji množičen obisk tega kraja in če do takrat kapela ne bo zgrajena, je kasneje niti več ni treba. Čeprav gre za manjšo cerkev oz. kapelo, pa se je na natečaj za idejni projekt že prijaviло 31 projektantov in projektantskih organizacij.

Alojz Peterle je kot podpredsednik vlade obljubil, da se bo zavzel za financiranje izgradnje te cerkvice s strani vlade, kot je bilo to v primeru cerkve v Kočevski Reki, ki je zdaj že v gradnji. Bogomir Štefanič pa je dodal k temu, da se še dobro spominja on sam in drugi besed predsednika Milana Kučana, ki je na prvi maši v Rogu oz. spravnih svečanosti med drugim dejal, da bo Slovenija dala za postavitev ustreznega obeležja v Rogu toliko kot mora in more. Posebna štiričlanska komisija bo do dni obiskala predsednika Kučana in ga zaprosila za njegovo podporo pri finančnem pokritju tega projekta. J. P.

DEBATIRALE BODO

KOČEVJE - Na nedavnem zboru članic Slovenske ženske zveze pri SKD v občini Kočevje so ponovno izvolili za predsednico Meto Prelesnik, za podpredsednico pa Marijo Štefanič. Sklenjeno je bilo še, da bodo organizirale poseben klub, v katerem bodo razpravljale tudi o medloveskih odnosih v družini in drugod.

SREČANJE KUPCEV KOPITARNE - Približno stotnja kupcev izdelkov sevnške Kopitarne in proizvajalcev obutve, pretežno iz Slovenije, a tudi iz Hrvaške in Makedonije, se je zadnji četrtek v oktobru pri Zolnirju v Kostanjevici seznanila z novo kolekcijo obutve "Pomlad - poletje 95" (na posnetku med modno revijo ljubljanske agencije Rau), direktor 270-članskega kolektiva Kopitarne Marjan Kurnik je povedal, da to najstarejšo sevnško podjetje izvaža v 15 držav, na zahodu pa predvsem v Avstrijo, Nemčijo in Anglijo že 55 odstotkov celotnega prihodka. Ker prodaja dobro teče, načrtujejo v letu 1995 povečanje za desetino. Predavatelj kranjske Srednje tekstilne, obutvene in gumarske šole Franc Štrukelj pa je uvodoma spregovoril o kakovosti in razvoju kopit. (Foto: P. Perc)

Na Kočevskem uničena stara vaška jedra

Zdaj poteka javna razprava o urejanju naselij

KOČEVJE - Javno je razgrnjen osnutek prostorsko ureditvenih pogojev za Kočevsko polje, se pravi za območje od Jasnice do Spodnjega Loga in zajema krajevne skupnosti Stara Cerkev, Ivan Omerza Livod in del KS Rudnik-Šalka vsa ter Kočevje-mesto; se pravi območje, ki naj bi bilo izven načrtovanega naravnega parka.

Obdelanih je 19 naselij, ki so razdeljena na oblikovne enote, se pravi na staro jedro posameznega naselja, njegovo kasnejšo širitev, prikazane so nepravilne širitve itd. Ugotovljeno je, da so z raznimi zidavami in drugimi posegi vsa naselja glede na prvotni videz občutno uničena. To velja tudi za najbolj ohranjeni naselji Črni Potok in Gorenje.

Značilnost starih naselij je bil vaški trg, s cerkvico in starim vaškim jedrom. Cilj osnutka prostorskih ureditvenih planov (PUP) je, da se ohrani stari videz naselij, in da se naseljem vdahne bolj polno življenje. Prav zato bodo naročili tudi 3 do 4 tipске projekte hiš, ki sodijo v posamezno okolje in ki jih bo možno na tem območju postavljati. Skratka: značilnosti in načrtovanje je še več, a je najbolje, da si jih zainteresirani ogledajo na občinski skupščini (odsek za urbanizem in urejanje prostora), kjer bodo dobili podrobnejša pojasnila in odgovore. Ogled je možen le še do 7. novembra. J. P.

NEKDO POTREBUJE SODE - Kaže, da je nekomu grozje ali sadje dobro obrodilo. Očitno pa nima dovolj denarja, zato sode lastniki kar v Mercatorjevem skladišču v bivši kasarni, od koder je izginilo že kar precej sodov za pivo in sicer za 50 in 30 litrov. Malo pa je verjetno, da so Ribničani varili pivo.

Drobne iz Kočevja

PREVEČ DOBREGA NI DOBRO - V trgovino Neža na kočevski tržnici je vlomljeno skoraj vsak vikend. V tej trgovini namreč prodajajo tudi dobre domače kekse. Očitno gre za vlomilce, ki so gostje nekaj deset metrov oddaljenega mladinskega kluba-gostišča, kjer je poskrbljeno za pijačo, očitno pa ne za dobre kekse.

PREVIDNO PRI NAKUPIH - Na tržnici v Kočevju prodajajo Poljaki, Ukrajinci in še kdo tudi jedilni pribor in posodo, kakovost obojega pa je vprašljiva, saj ni nobene deklaracije.

PO KOČEVJU ŽE POKA - Do novega leta je še daleč, po Kočevju pa že vsak dan oz. večer pokajo petarde. Ni še natančno ugotovljeno, kdo so "bombarderji", ljudje pa sumijo, da razmetujejo denar tisti, ki običajno prosijo za pomoč Rdeči križi ali Karitas.

KOČA JE ŠE ODPRTA - Planinska koča na Mestnem vrhu nad Kočevjem je ob vikendih še vedno odprta. Zaprti jo bodo šele, ko bo zapadlo toliko snega, da do nje ne bo možno priti peš ali jo oskrbovati z vozili.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Kaj praviš na zahtevo delavcev, da hoče vsak del podjetja?
- Da bo lepo, ko bo vsak učitelj zahteval zase del šole.

Ribniški zobotrepci

VODOVOD IN MRLIŠKA VEŽICA - Na območju vaškega odpora Grčarice in Ravne je živahno, odkar ga vodi Stane Lavrič. Najprej so končno dogradili vodovod za Grčarske Ravne, kjer so prej delali za nekaj let zastala, pred kratkim pa so v Grčaricah svečano odprli obnovljeno mrliško vežico.

ODPLAKE V ČISTILNO NAPRAVO - Pred meseci smo poročali o poginu rakov v potoku Sajevec in sumu, da naj bi pogin zakrivila tekstilna tovarna v Jurjevici. Zdaj, ko nadaljujejo z gradnjo kanalizacije v Ribnici, predlagajo iz te tovarne, naj bi hkrati z odvajanjem odpadka na osrednjo ribniško čistilno napravo iz okoljskih vasi rešili to tudi za njihovo tovarno, saj bo potrebno zgraditi le nekaj nad 2 km kanalizacije. V tovarni bodo uredili predčiščenje odpadka.

NEKDO POTREBUJE SODE - Kaže, da je nekomu grozje ali sadje dobro obrodilo. Očitno pa nima dovolj denarja, zato sode lastniki kar v Mercatorjevem skladišču v bivši kasarni, od koder je izginilo že kar precej sodov za pivo in sicer za 50 in 30 litrov. Malo pa je verjetno, da so Ribničani varili pivo.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Kaj praviš na ugotovitev, da je poslanec Benjamin Henigman iz Ribnice v skupščini s svojo zahtevo, da managerji ne bi smeli imeti večjih plač kot poslanci, nasmejal novinarje?
- To je dokaz, da so Ribničanje kljub resnim časom še za humor.

• Analfabeti najraje svetujejo novinarjem in pisateljem. (Jurij)

Sevniški paberki

JAVNOST - Vsaj zaenkrat so se člani ekipe kriznega menedžmenta v Stillesu izkazali kot mož beseda. Ko so nam obljubili sklic novinarske konference, niso pozabili na stike z javnostjo, kot je prejšnja ekipa sklada. Ta je bolj vedrila pri sevniških mizarjih in je verjetno zato novinarji nismo imeli čast spoznati. Poživljali so se na sindikat in sedmo silo.

DOLG DEMOKRATOV - Kovarčeva kobila je ponavadi bosa. To velja tudi za novinarje. Bolj po naključju smo namreč zvedeli, da so naši časopisni hiši od lokalnih političnih strank še od zadnje predvolilne kampanje ostali dolžni za oglašanje predvolilnih obljub le sevniški Demokrati. Gre za znesek okrog 80.000 tolarjev (brez zamudnih obesti), zaradi česar seveda Dolenjski list ne bo obubožal. Gotovo pa se to ne bi prišlo niti cenjenim demokratom, ki so tedaj, vsaj na republiški ravni, pokurili za predvolilno kampanjo obratno sorazmerno veliko denarcev glede na volilne izide. Bolj zaskrbljujoč je dolg Podobnikove Slovenske ljudske stranke (SLS), ki brez obresti znaša okoli 380.000 tolarjev; stranka naj bi jih za predvolilno kampanjo v Dolenjskem listu menda nazakala neki notranjski agenciji, ki pa je seveda šla na boben, še preden bi nam utegnili plačati dolg. Kajpak naš časopis ni edini, ki so ga takole nasankali ljudski politiki, je pa to dobra šola.

EVA - Na modni reviji Kopitarne v Kostanjevici je moška srenja ugotovila, da je Eva Longyka še bolj prikupna kot na televiziji. O posledicah takih ocen, žal, ne moremo poročati.

PRENOVLJENA LEPOTICA

Minuli petek so v Kočevju svečano obeležili zaključek del na prenovi občinske stavbe na Trgu zbora odposlancev, ki ji je arhitekt Božidar Rot ohranil nekdanjo dušo, da je spet zaživela, a še lepša, kot je bila. Obnovo je izvedel domači GM konzorcij d.o.o. V tej stavbi je bil do druge svetovne vojne hotel Trst, v katerem so med drugim kot prvi v Sloveniji prikazali zvočni film. Prenovljena stavba pa je prava lepota tako po zunanem videzu kot notranji ureditvi. Prenova stavbe, ki je last občine, je veljala okoli 70 milijonov tolarjev. Otvoritve je bila zelo svečana. Na njej so nastopili Prifarski muzikanti, recitatorja, govoril je sam kočevski župan dr. Mihael Petrovič, akademski kipar Stane Jarm pa je pripravil za to priložnost v stavbi manjšo razstavo svojih del. (Foto: J. Primc)

50 LET POBOJA TALCEV - 30. oktobra letos mineva 50 let, kar so v Okroglicah nad Loko pri Zidanem Mostu padli štirje partizanski kurirji Franc Bregar-Slepar, Franc Moro - Miha, Anton Strojinc - Drago in Jernej Udovič - Hrast. Kot je povedal predsednik sevnške organizacije Slavko Štrukelj, je bilo med 2. svetovno vojno na območju Slovenije 24 partizanskih kurirskih postaj z okrog 1600 kurirji. Omenjena četrterica mladih fantov je padla pred pol stoletja v ranem jutru, potem ko je poprejšnji dan pripravila miting na bližnjem Razborju in se tamkaj pod Lisco z vaščani že veselila težko pričakovane svobode. Na spominski plošči, ki so jo na Prašnikarjevi domačiji odkrili leta 1978 loški borci, sta še zapisani imeni kurirjev Franca Arha - Zorka in Franca Hiršla - Ferda, padla 29. septembra 1944 na bližnjem Radežu. Zbrane na petkovi žalni komemoraciji je pozdravil predsednik loških borcev Tone Zupančič, po govoru Slavka Štruklja so krajši prisrčni kulturni spored izvedli učenci loške šole (na posnetku), zbrane pa so pogostili na Ivandičevi domačiji. (Foto: P. Perc)

SMO AVSTRIJSKO SLOVENSKO PODJETJE S 15-LETNIMI IZKUŠNJAMI. 62204 MIKLAJŽ, UL. Kirbiševih 53, tel.: 062/692-250

ZAČNITE DONOSNO DELO. POSTANITE NAŠ PARTNER V VZGOJI JUŽNOAMERIŠKIH ČINČIL.

PONUJAMO VAM: visoko kvalitetne živali s strokovno pomočjo. ZAGOTAVLJAMO ODKUP ŽIVALI IN CENO.

Informacije o brezplačnih seminarjih dobite po tel. vsak dan od 18. - 21. ure. SEMINARJI BODO: 12. 11. 94, SEMIČ, tel.: 068-42-452 12. 11. 94, RIBNICA, tel.: 062-692-250

Letno potrebuje Stilles okrog 3200 m³ lesa, hlodovine oz. za 2,8 milijona mark obratnega kapitala. Letos pričakuje po gospodarskem načrtu 10,5 milijona mark realizacije in naj bi se do konca leta s sedanjih 42.000 mark na zaposlenega povzpela na 60.000 mark.

Kot je povedal Franc Rovere, so skušali najprej iz poprejšnjega nepreglednega, razdrobljenega sistema treh družb združiti vse pod eno streho, da bodo zaposleni delali, sklepali pogodbe in dobivali plače v eni družbi. Ena najpomembnejših nalog je bila deblokada, že kar kronično blokiranega žiro računa. Pozornost bodo seveda posvetili tudi trženju, tehnologiji in razvoju ter proizvodnji. Sanacijski program predvideva, da bo v prenovljenem, zdravem Stillesovem jedru delalo le še 180 delavcev. 70 se

jih bo znašlo med trajnimi presežki. "Naš cilj ni samo metanje ljudi na cesto. Delavcem bomo skušali z zavodom za zaposlovanje in sindikatom tudi pomagati. Delovno disciplino pa bomo zaostri do skrajne meje in z disciplinskimi ukrepi metali ljudi na

Vočko Rovere, direktor Stillesa

cesto brez milosti," je poudaril Franc Rovere.

Direktor Stillesa Vočko Rovere pa je povedal, da so poprej poznali Stilles predvsem po izjemni kakovosti izdelkov, ko pa so prišli v podjetje, so spoznali, da je "v deželi Danski maršikar gnilega", da so stroji zelo slabo vzdrževani in tako zastareli, da jih bodo nekaj dni odpeljali naravnost na odpad. Problematičen je že kad-

• Vodja kriznega menedžmenta inž. Mirko Krajnc je poudaril, da ostaja nosilni program Stillesa masivno stilno pohištvo, pri čemer ne bodo dovolili, da bi padli na nižje cenovne razrede, kot so padali sedaj. Ponovno naj bi se vrnil časi izdelave pravega masivnega pohištva, brez ekološko spornih iveric, skratka ljudje naj bi spet kupovali pohištvo za več generacij. Precej dela in dobička si obe-tajo tudi od restavriranja najzah-tevnejšega pohištva in rezbarstva.

rovski ustroj Stillesa, k sreči pa so za ključna delovna mesta znotraj tovarniških plotov še našli dovolj pravih ljudi. P. PERC

130 let osnovne šole Koprivnica

20 let nove šole - Pripravili razstavo o zgodovini šole in proslavo - Šola v teh krajih povezuje ljudi - Telovadnica v enem letu? - Želja po računalniški opremi

KOPRIVNICA - Koprivnica je te dni slavila zavidljiv jubilej - 130 let osnovnega šolstva v vasi in 20 let nove šole. Ob praznovanju so se učenci predstavili s priručno proslavo in razstavo o zgodovini šole, ki so jo pripravili s pomočjo Slovenskega šolskega muzeja, župnijske kronike in učencev ter tako sestavili del zgodovinskega mozaika šole na robu Kozjanskega v severovzhodnem delu krške kotline.

Danes osnovno in malo šolo obiskuje okoli 140 otrok iz vasi in okolice. Pred drugo svetovno vojno je bilo v osnovni šoli 244 otrok, vendar pa se po intenzivnem obdobju odseljevanja ljudi v ta del Slovenije že vračajo, tako da je že nekaj let število otrok nespremenjeno.

O zgodovini šole ni veliko podatkov, saj je leta 1944 šola pogorela, z njo pa tudi ves inventar in arhiv. Že leta 1838 je kaplan Janez Krumpak ustanovil zasebno šolo, sledili so mu številni učitelji. Do leta 1864 se je poučevalo v kaplaniji, takrat pa so že položili temelje za novo šolo in istega leta pričeli tudi s poukom v njej. Po prvi svetovni vojni je število učencev naraslo, zato so že razmišljali o novi šoli, naredili celo načrte, vendar je naslednja vojna gradnjo preprečila. Med vojno je pouk tekkel dalje, le da v nemškem jeziku. Leta 1944 so partizani zažgali šolo, s tem pa so zgoreli vsi dokumenti in učila.

Po vojni sta bila pomembna dva dogodka. Leta 1963, ko je popolno osemletko končala prva generacija in leto 1974, ko so se učenci preselili iz stare, časa in zahtevam neprimerne šole ob cerkvi, v novo, sodobno šolo. Kasneje so šolski okoliš obogatili z novim igriščem, dozdali prostor za predšolsko vzgojo, garderobe in tehnični pouk. Lani so uredili še atletsko stezo. Vendar so še vedno brez telovadnice.

"Z gradnjo telovadnice bi morali pričeti že 15. oktobra, vendar se to še ni zgodilo. Če bo šlo vse po sreči, bodo naši otroci prihodnje šolsko leto že lahko telovadili v novi telovadnici. Seveda bo vse odvisno od finančnih sredstev," pravi ravnatelj osnovne šole Koprivnica Jože Ivačič. Poleg telovadnice bi radi opremili tudi učilnico za računalništvo.

Na šoli kljub temu, da so otroci doma obremenjeni s kmečkimi opravili, uspešno potekajo tudi najrazličnejše aktivnosti in interesne dejavnosti, del tega so si lahko starši, vaščani, nekdanji učitelji in drugi ogledali tudi na petkovi prireditvi. Kaj pomeni šola za ta okoliš, je prav gotovo pokazal tudi obisk proslave, saj je bil sicer kar velik večnamenski prostor nabito poln. Tudi s tem so pokazali, da je šola na vasi potrebna

kobra
mobitel
68310 ŠENTJERNEJ, tel.: 068/ 42-118

Nagradili 10 inovacij

Inovatorji v PPV Dobova, Opekarni-Rudnik Brežice in v INO Brežice - Kar 4 izboljšave za učenje

BREŽICE - Danes so v Termah Čatež podelili letošnja priznanja za dosežke na področju inovativne dejavnosti v občini Brežice. S 35 tisočaki so nagradili 10 inovatorjev in skupin.

Kar štiri nagrajenci so nagrado prejeli za inovativno delo na področju šolstva. Učitelj kemije in biologije Lojze Bavdež iz OŠ Brežice jo je prejel, ker je na osnovi praktičnih izkušenj pomagal pri nastajanju priročnika pouka biologije v 6. razredu osnovne šole. Njegova kolegica Darja Mandžuka, razredna učiteljica na isti šoli, pa je kot soavtorica sodelovala pri nastajanju učbenikov za 1. in 2. razred.

Skupina delavcev Podjetja za vzdrževanje železniških voz iz Dobove je izdelala učni pripomoček za kabinetni praktični pouk na področju delovanja zračnih zavor tovornih vagonov. Uporabljali ga bodo v Železniškem učnem centru v Ljubljani. Predmetni učitelj Vilko Urek iz Slogonskega pri Kapelah je po prvem priročniku za učenje igranja na sintetizator izdelal še drugi del učbenika in zapolnil praznino na tem področju v slovenskem prostoru.

V Podjetju za popravilo železniških voz bosta nagrajeni še dve inovaciji. Skupina delavcev si je zamislila in

PRISRČNA PROSLAVA OB 130 OBLETNICI ŠOLE - Na proslavi v Koprivnici ob visokem jubileju šolstva v tem kraju so se predstavili mladi s pestrim programom, med njimi tudi zborček. (Foto: T. Gazvoda)

LETOS VARNEJE V ŠOLO - Društvo za pomoč duševno prizadetim iz Brežic je od podobnega društva v Ljubljani dobilo za eno leto v najem kombi. Posebej so se ga razveselili otroci, starši in učitelji šole s prilagojenim programom v Brežicah. Preko javnih del so dobili vožnjo, ki vsak dan varno pripelje k pouku mlajše šolarje iz Bizelskega, iz Pišec, Glogovega Broda in Brežic. Kot je povedala učiteljica Jožica Malus, so starši in učitelji razbremenjeni velike skrbi, saj morajo sicer otrokom priskrbeti vsakodnevno spremstvo za javni prevoz. Kombi vozi tudi vsak dan na delovno usposabljanje v Krško in enkrat tedensko še v Novo mesto, uporabljali pa ga bodo tudi za druge prevoze društva in šole s prilagojenim programom.

V Termah Čatež se večja dobiček

Vse več kopalcev, nočitev in tudi tujcev - V letu 1995 za 15 milijonov mark naložb - Tretjino doma, ostalo po Sloveniji - Nov "stari hotel", velezabavišče in bazen z valovi

ČATEŽ OB SAVI - Družba Terme Čatež je v devetih mesecih letošnjega leta za 36 odstotkov povečala prihodek glede na enako obdobje v lanskem letu. Ustvarila je 375 milijonov tolarjev dobička, kar je celo za 67,8 odst. več kot v prvih devetih mesecih lanskega leta.

V Termah so zabeležili okrog 370 tisoč nočitev, številka pa naj bi do konca leta narasla še krepko čez 400 tisoč. Nočitev je za dobrih 6 odst. več kot lani, nadpovprečno (54 odst.) pa se je povečalo tudi število tujih nočitev. V Mokricah je prenočevalo kar za 70 odst. več tujcev, v Termah pa za četrtno. Poleg tega so prodali še 220 tisoč vstopnic (za 60 odst. več kot v enakem

obdobju lani). To pa skupaj s številom stacionarnih gostov pomeni, da se je v bazenih na Čatežu namakalo okrog 600.000 kopalcev.

Družba je letos že prenovila več objektov, med njimi restavracijo grill,

Borut Mokrovič

sobe v hotelu Terme, nabavila novo telefonsko centralo za direktne številke iz vsake hotelske sobe ter zgradila 9 trgovskih lokalov. Kot pravi generalni direktor družbe Borut Mokrovič, so v prvih 9 mesecih samo za vzdrževanje objektov in okolice porabili 139 milijonov tolarjev. V družbi so v preteklih letih tudi uspešno znižali stroške poslovanja, kar ob doseženem dobičku prinaša dobre donose delničarjem. Na vsako od 4 milijonov delnic pride 100 tolarjev donosa.

Uspešno poslovanje družbe ji omogoča, da najame kar najugodnejše kredite doma in v tujini, pa tudi, da izda nove delnice za nove investicije.

Že v januarju prihodnjega leta bodo začeli graditi Hotel Toplice, ki bo na zunaj ohranil podobo današnjega hotela. Uredili bodo tudi njegovo okolico in pivnico s termalno vodo. Svojo ponudbo bodo razširili z adaptacijo sedanega kegljišča v večje nočno zabavišče, ki bo lahko sprejelo tudi do 2.000 obiskovalcev. Poskrbeli bodo še za sodobnejšo gostinsko ponudbo na Termalni rivierji s prenovno sedanje lesene restavracije ob olimpijskem bazenu. Do naslednje poletne sezone, ko bodo končane vse zgoraj našete

NA OTVORITVI TUDI MINISTER - "Vem, da bi morali hitreje dokončati cesto Bizelsko-Brežice, a imamo finančne težave, saj je treba nenadoma ukrepati na tretjini vseh slovenskih cest. Naše ministrstvo se bo zavzelo, da bo država s proračunom v letu 1995 nadaljevala letošnje posodabljanje te regionalne ceste," je obljubil minister Umek.

Posodobitev državi za zgled

Cesta Bojsno-Pišece dobila asfaltno prevleko

BREZJE PRI GLOBOKEM - "Tale cesta je dokaz, kakšni so rezultati, če je volja med ljudmi. Tudi republika bi bila lahko vesela tako dobro izpeljane investicije," je v soboto popoldne ob otvoritvi posodobljene 6 kilometrske ceste med Bojsnim in Pišecami dejal minister za promet in zveze Igor Umek.

Krajani dveh sosednjih krajevnih skupnosti so že od leta 1987 vlagali v posodobitev ceste. Plačevali so samoprispevek in opravljali prostovoljne delovne ure. Že takrat je bil na vsaki strani odseka asfaltiran približno en kilometer ceste. Pred enim letom so se krajani odločili, da cesto dokončajo. Poskrbeli so za pripravljala dela, opravili zemeljska dela, uredili odvodnjavanje in izdelali tampon. Vsa ta dela so v največji meri finan-

cirali krajani vasi in lastniki nepremičnin ob cesti ter pokrovitelji. Vrednost opravljenih del v lastni režiji je znašala 25 milijonov tolarjev.

Občina Brežice je dela na tej cesti ocenila kot prednostno nalogo za pridobitev sredstev za demografsko ogrožena območja, Ministrstvo za promet in zveze je pomagalo pri pridobivanju sredstev, drugi dve pristojni ministrstvi pa sta odobrili sredstva. Skupna vrednost del je bila ocenjena na 45 milijonov tolarjev.

Ker so v zadnjih 5 letih neurja sprožila več plazov na tem odseku, je brežiška občina poskrbela tudi za njihovo sanacijo, ki je stala 10,7 milijonov tolarjev. Na cesti zdaj manjka še prometna signalizacija in odbojne ograje, a bodo tudi za to še poskrbeli.

B. D.-G.

IZMERITE LIKOVNI UTRIP POSAVJA!

SLOVENSKA VAS - "Likovni utrip Posavja", kot je poimenovala razstavo posavskih slikarjev Jožica Vrtičnik Lorber, bodo strokovnjaki in ljubitelji slikarstva lahko izmerili med 4. novembrom in 4. decembrom letos v Galeriji Hamer v Slovenski vasi. Na razstavi likovnikov, ki jih ne povezuje ista generacija ali slog, temveč takšna ali drugačna pripadnost regiji, se bo predstavilo šest akademskih slikarjev: Jože Marinc, Rajko Čuber, Alojz Konec, Apolonija Simon, Ivan Bogovčič in Martina Koritnik Fajt.

ODLIČJA TUDI EKIPNI HOTELA SREMIČ

KRŠKO - Kuharji in natakarji krškega Hotela Sremič so uspešno nastopili na letošnjem Gostinstvo-turističnem zboru v Mariboru. Šefica kuhinje v Sremiču Milena Kerin je za svoje kuharske izdelke osvojila zlato medaljo, Robert Blazišek iz gostišča Tri lučke pa si je priboril kar dve zlati odličji, prvo kot barman za brezalkoholni napitek Kremenček iz izdelkov podjetja Vino Brežice in drugo za poznavanje vin. Na tekmovanju gostincev je sodeloval še Franc Župevc, šef kuhinje v kostanjeviški restavraciji Pod Gorjanci.

ŠKOF URAN BLAGOSLOVIL OBNOVLJENO CERKEV IN NOVA ZVONOVA - V nedeljo je ljubljanski škof Alojz Uran blagoslovil obnovljeno cerkev Svetega Miklavža v središču Kostanjevice in dva nova bronasta zvonova, teška 198 in 114 kilogramov, ki sta ju podarila domačina Toni Žuljič in Franja Jorga. Stara zvonova je med prvo svetovno vojno vzela oblast stare Avstrije, šele leta 1930 pa so v cerkev namestili več kot 400 kilogramov težak železen zvon, ki sta se mu sedaj pridružila dva nova. To je hkrati tudi zaključek del na tej cerkvi, ki je bila temeljito obnovljena, dobila je novo streho, fasado, obnovili so freske oltarne prostora in razpoke od močnega potresa leta 1984. (Foto: T. Gazvoda)

Novo v Brežicah

NAPREDOVANJE - Verjetno se nikjer tako hitro ne napreduje kot v brežiški občini. Zadnjič je poslanec Marjan Šetinc takoj nato, ko je prišel v Globoko, napredoval v ministra. Minulo soboto je bilo napredovanje še bolj bliskovito. Bogdan Matjašič je bil iz sekretarja ISSO Brežice preimenoovan v ministra. Ob takem preskoku ni napredovanje Ivana Živiča v predsednika brežiške občine skoraj osembe vredno. Vse to samo zaradi napovedovalcev, ki imajo malo preveč treme. Odziv oseb, ki so napredovale, je dober, ne ve se, kakšen bi bil, če bi napovedovalci koga po nesreči degradirali.

PRAVI NASLOV - Zdaj nam je bolj jasno, zakaj so na cesti, ki se vzpenja proti gradu Mokrice, še vedno luknje. Na Mokricah so nas opozorili, da bi kritika morala leteti na Cestno podjetje, ki da je dolžno vzdrževati omenjeni odsek. Na Cestnem podjetju zatrjujejo, da s to cesto nimajo nič, ker nima niti lokalnega značaja. Da je cesta res še nižjega ranga od lokalnega, smo se prepričali tudi v pristojnem občinskem sekretariatu. Zanj ne plačuje občina in je kvečjemu krajevna ali celo zasebna. Mokrice bodo lahko torej še dolgo čakale, da bo nekdo drug zakrpal luknje. Kot smo izvedeli, bi Cestno podjetje to rado storilo, če bi kdo za to plačal. En podpis na ustreznih virman menda zadostuje za več lukenj.

LUKNJE - Lokalnega značaja in zato na občinski grbi je še vedno bližnja cesta mimo ribnika pod mokriškimi gradom do Nove vasi. Čeprav se ve, kdo naj bi popravilo plačal, so tam luknje. Tudi zanje imamo razlogo. Cesta je po mnenju občine z novo mejo dobila drugačen pomen in pridobila na gostoti prometa. Zato so luknje. Cesto bi radi prekategorizirali v regionalno in jo naprtili republiko. Menda je na RUC- u že vse dogovorjeno, črna na belem pa še ni. Zato jih nihče ne pokrpa. Luknje so še občinske in bodo verjetno na cesti ostale tudi potem, ko bodo že državne.

PONAREJENE ŠTEVILKE ŠASIJE?

ČATEŽ OB SAVI - 26. oktobra popoldan so policisti na magistralni cesti Ljubljana Obrežje ustavili vozniška golfa GTI 16V, 27-letnega državljanca BiH D. H. Pri kontroli številke šasije vozila je bil podan sum, da so le-te ponarejene. Vozilo so zasegli, v delo pa vključili tudi kriminaliste.

V času od 14. do 28. oktobra so v brežiški porodnišnici rodile: Andreja Bosina iz Brežic - Aleksandra, Mojca Jovanovič iz Jetrnega sela - Lovra, Sonja Ferencak iz Sel - Martino, Zdenka Lorber iz Brežic - Adrijano, Tatjana Plankar iz Veniš - Matica, Lilija Žgalin iz Pavlove vasi - deklico in Justina Koprivc z Vrha - Klemna. Čestitamo!

Začetek Škrabčevih dnevov v Ribnici

Odpri razstavo o življenju velikega rojaka

RIBNICA - Razstavo o življenju in delu velikega slovenskega jezikoslovca patra Stanislava Škrabca so odprli minuli petek v Miklovi hiši v Ribnici. Najprej je govoril predsednik odbora za proslavljanje 150-letnice rojstva jezikoslovca p. Stanislava Škrabca pater Niko Žvoček. Pozdravil je vse, ki so že sodelovali pri prireditvah v spomin Škrabca ali pa bodo še, in tiste, ki so sodelovali in pomagali pri izdaji Škrabčevih del. To še posebno velja za pokroviteljici, zavarovalniški enoti Triglava in Slovenke v Novi Gorici.

Nato je podrobneje predstavil Škrabčevo delo dr. Jože Toporišič, raziskovalec Škrabčevega dela in življenja ter urednik "Jezikoslovnih del p. Stanislava Škrabca", ki bodo izšla v štirih delih oz. zvezkih. Poudaril je, da je Škrabec začel raziskovati že med službovanjem na frančiškanski gimnaziji v Novem mestu (1868-1870), glavno delo pa je opravil v samostanu Kostanjevica pri Novi Gorici, kjer je urejal časopis "Cvetje za vertov svetega Frančiška" (1880-1915), na katerega platnicah je tudi redno objavljaj svoje jezikoslovne prispevke, ki jih druge ni mogel objavljati, saj je Slovenska matica njegove prispevke redno zavračala.

Na razstavi so prikazani razni dokumenti od spričeval in pisem pomembnih jezikoslovcov tistega časa, do knjig, ki govore o Škrabcu in njegovem delu ter njegovih "Jezikoslovnih del", ki so začela zdaj izhajati.

J. PRIMC

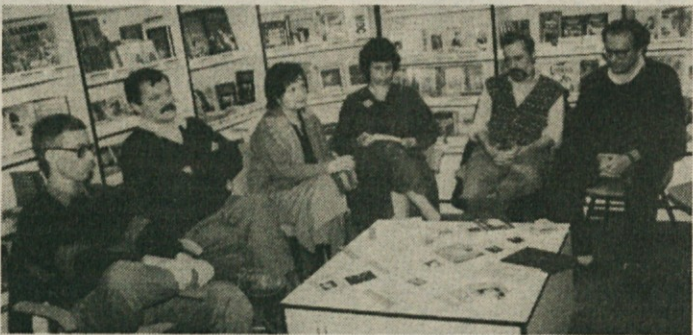
Soočanje s tradicijo in življenjem

V Dolenjskem muzeju so odprli pregledno razstavo grafik Branka Suhyja - Razstavljenih je prek 150 grafičnih listov, večina od njih prvič na ogled javnosti

NOVO MESTO - Leto, ki se v razstavnih podobah Dolenjskega muzeja izrazito izpisuje kot leto grafike. Največji poudarek je nedvomno dal Bienale slovenske grafike z vsemi spremljajočimi razstavami, piko na i pa postavlja pregledna razstava grafik novomeškega likovnega ustvarjalca Branka Suhyja, ki so jo slovesno odprli v petek, 28. oktobra. V vseh treh galerijskih prostorih je razstavljenih po avtorjevem izboru prek 150 grafičnih listov, nastalih v obdobju 1973-1994, večina stvaritev pa je prvič na ogled javnosti.

DVAJSET LET USTVARJANJA - Pregledno razstavo grafik, ki jih je Branko Suhy ustvaril v zadnjih dvajsetih letih, je s kratkim nagovorom odprl novi direktor Dolenjskega muzeja Zdenko Picelj (na liki levo). O umetniku (drugi z leve) in njegovem delu sta obsežneje govorila Igor Zidič in prof. dr. Konrad Oberhuber (na sliki tretji z desne). (Foto: MiM)

LITERARNI VEČER V KNJIGARNI OPUS V KRŠKEM - Pred kratkim je knjigarna in papirnica Opus iz Krškega gostila slovenske pesnike in pisatelje, ki so svoja dela izdali pri založbi Mondena iz Grosuplja. Knjige so s pomočjo novinarke Dela Bogi Pretnar predstavili Goran Gluvič, Andrej Lutman, Milojka Žižmond Kofol, Ivo Frbežar in Željko Kozinc. Predstavili pa so tudi najuspešnejšo pesniško zbirko založbe Tatjana Soldo, že umrle mlade pesnice. Založba Mondena izdaja predvsem izvorno slovensko literaturo. V treh letih svojega obstoja je izdala že 20 knjig, šest pa jih pripravlja. To je nedvomno velik uspeh glede na to, da tudi največje slovenske založbe izdajo v povprečju dve izvorni slovenski knjigi. Gostovanje te založbe ni prva takšna kulturna dejavnost knjigarne Opus, ki ni le trgovina, saj večkrat letno pripravlja različne kulturne prireditve, naslednja pa bo decembra ob izidu nove pesniške zbirke Iva Antiča. (Foto: T. Gazvoda)

Otroška likovna kolonija

V Bistrici ob Sotli vsako leto gostijo mlade iz bližnjih osnovnih šol, ki ustvarjajo na temo "Trgatev"

BISTRICA OB SOTLI - Prejšnji teden so v okviru občinskega praznika v slavnostni dvorani posavskega muzeja Brežice slavnostno odprli razstavo otroške likovne kolonije "Trgatev". Kolonijo organizira osnovna šola Marije Broz iz Bistrice ob Sotli ob podpori pokrovitelja podjetja VINO iz Brežic. Letos je na koloniji sodelovalo enajst osnovnih šol iz Slovenije in tudi osnovnošolci iz sosednje države, iz Kumrovc.

Otroška likovna kolonija je prvič zaživela leta 1977, sledil je krajši presledek, od leta 1982 pa se vsako leto v začetku oktobra zbere v Bistrici ob Sotli veliko mladih, ki ustvarjajo ob izbiri različnih tehnik in motivov. Čas sovпада s trgatvijo, ki so ji ljudje v Obsotelju in na ožjem Koz-

LIKOVNA KOLONIJA MLADIH - Dela učencev, ki so se udeležili likovne kolonije "Trgatev" v Bistrici ob Sotli, so bila na ogled v slavnostni dvorani posavskega muzeja Brežice. (Foto: T. G.)

janskem tako globoko zavezani. Kolonija ima značaj extempora, kar pomeni ustvarjanje takoj in brez priprave, pri tem s svetovanjem sodelujejo tudi učitelji in mentorji. Glavni moto kolonije je občutljiv odnos do naravne in kulturne dediščine, spoštovanje zgodovinskih resnic in vrednotenje boja za obstoj in preživetje na tej zemlji.

Strokovni mentor docent specialist je na otvoritvi poudaril velik pomen takšne oblike ustvarjanja za otroka, saj je vsako delo dokument nekega likovnega razvojnega stanja, ki kaže na otrokovo videnje sveta. Je otrokova govorica, ki nima umetniškega stila, ima pa mnogo individualnih posebnosti. Risanje je vzgojno vrednota in tudi dejanska potreba v celovitem razvoju otrokove osebnosti.

Otroška likovna kolonija je sedaj že nepogrešljiva tradicija likovnega ustvarjanja v tem kraju, njen cilj pa je dvigovati kvaliteto otroškega likovnega izražanja in motivirati tako mlade ustvarjalce kot mentorje.

T. G.

O avtorju in njegovem delu sta na otvoritvi govorila direktor Moderne galerije iz Zagreba Igor Zidič in direktor Albertine v Dunaju prof. dr. Konrad Oberhuber. Oba sta poudarila visoko kakovost Suhyjevega grafičnega ustvarjanja ter njegovo pestrost in domiselnost, ki se kaže v tvornem vključevanju tradicionalnih vrednot in dosežkov velikih mojstrov v lastno ustvarjalnost. V Suhyjevi trdno in jasno načrtani umetniški poti je ustvarjalno soočanje z velikimi vzorniki svetovne umetnosti, predvsem z Rembrandtom, Goyo in Picassom, kasneje še z Dürerjem, Tapiosom in ustvarjalci ameriškega popa, prešlo v personalizacijo slikarjevega jezika. Suhy črpa iz umetnosti, predmetov in življenja okoli sebe zmeraj nove in drugačne navdihe, kot občutljiv kronist dogajanja izpisuje doživljanja in svet okoli sebe z značilnim likovnim jezikom, ki je plod njegovega vztrajnega študija in dela. "Njegova dela so polna življenja, napetosti, vse to povezuje z groznimi občutji, ki jih je doživljal, vendar iz slik odseva tudi nekaj pozitivnega. Upanje v njegovih delih je večje in presega tisto, kar človeka potlači. Iz tega prostora seva nekaj lepega v območje cele Evrope," je zaključil svoj nagovor dr. Oberhuber.

Razstava bo odprta do 4. decembra. Do takrat bo izšla tudi obsežna monografija, v kateri bo predstavljeno Suhyjevo ustvarjanje v obdobju, kot ga predstavlja najnovejša razstava. V monografiji bo natisnjen tudi poglobljen zapis Igorja Zidiča o Suhyju kot slikarju dveh tradicij.

M. MARKELJ

RAZSTAVA KARIKATUR BORUTA PEČARJA

OTOČEC - Od 4. do 16. novembra bo v Galeriji Otočec na ogled razstava portretnih in političnih karikatur znanega karikaturista Boruta Pečarja. Galerija Otočec je odprta vsak dan, tudi ob sobotah in nedeljah, od 12. do 18. ure.

KITARISTIČNI TEČAJI

NOVO MESTO - V organizaciji Galerije Otočec bodo v Novem mestu tudi začetni in nadaljevalni tečaji kitare. Vpisnina je 1.000 tolarjev, cena posamezne ure pa 1.180 tolarjev. Tečajji bodo v Izobraževalnem centru Krke v hotelu Metropol. Prijave sprejemajo tam vsako soboto od 12. do 16. ure in v Galeriji Otočec (tel. 321-911) vsak dan od 12. do 18. ure.

OGLED HAMLETA V LJUBLJANI

NOVO MESTO - Dom kulture pripravlja ogled najnovejše predstave Shakespeareove tragedije Hamlet, ki jo je v tej sezoni pripravila ljubljanska Drama po prevodu Milana Jesiha in v režiji Janeza Pipana. Ker drame ni mogoče uprizoriti na premajhnem novomeškem odru, bo ogled v Ljubljani, in sicer v soboto, 19. novembra, ob 19. uri. Predstava traja tri ure in pol in ima en odmor. Vstopnina je 20-odst. popustom stane 1.000 tolarjev, poseben avtobusni prevoz pa 600 tolarjev. Odhod iz novega mesta bo ob 17.30 uri. Prijavite se lahko do 9. novembra osebno ali po telefonu 321-214.

• Svoboda proizvaja šalo in šala proizvaja svobodo. (Richier)

J. PAVLIN

MODNA KREACIJA KOT SLIKA IN MODEL - V avli poslovne stavbe tovarne zdravil Krka je bil minuli petek, 28. oktobra, zvečer zanimiv kulturni dogodek. Z razstavo modnih eksperimentov so se predstavile mlade modne kreatorke iz Novega mesta Alenka Florjančič, Sonja Plut in Suzana Ulčnik, vse tri absolventke Katedre za oblikovanje tekstilij in oblačil na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani. Svoje raziskovalno delo v oblikovanju tekstila in modelov niso prikazale le na likovni način, se pravi na slikah in fotografijah, ampak tudi v živo, pri čimer so jim pomagale manekenke novomeškega Reklam studia Marka Klinčca. Prireditve je domiselno povezovala Darja Zupančič, o modni kreaciji kot ustvarjalnem dejanju pa je razmišljal Branko Šoster. (Foto: M. Markelj)

RAZSTAVA PRI SLONU

NOVO MESTO - V prostorih mladim priljubljenega novomeškega lokala Pri slonu bodo v četrtek, 3. novembra, ob 19.30 odprli razstavo likovnih del mladega novomeškega ustvarjalca Tomaža Pavlina, ki se bo tokrat prvič predstavil javnosti. Razstavo je naslovil Nazaj v pozabljeno svet, motivno pa v svojih delih niha med realizmom in abstrakcijo.

HRVAŠKO GLEDALIŠČE V DOMU KULTURE

NOVO MESTO - V Domu kulture bo v ponedeljek in torek, 7. in 8. novembra, ob 19.30 gostovalo zagrebško gledališče Teater v gosteh, ki se bo predstavilo s komedijo ameriškega dramatika Neila Simona Ujetnik Druge avenije. Predstavo je režiral Relja Bašič. Vstopnice za obe predstavi je mogoče kupiti v predprodaji v sprejemni pisarni Doma kulture.

RAZSTAVA IN KNJIGA ŠKRABČEVIH DEL

NOVO MESTO - V pripravah na 250-letni jubilej novomeške gimnazije in ob 150. obletnici rojstva slovenskega jezikoslovca p. Stanislava Škrabca, ki je poučeval tudi na novomeški gimnaziji, bodo v torek, 8. novembra, ob 17. uri v dvorani frančiškanskega samostana predstavili ponatis Škrabčevega jezikovnega opusa. O življenju in delu tega pomembnega Slovenca bo govoril prof. dr. Jože Toporišič, dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Ob tej priložnosti bodo odprli tudi razstavo o p. Škrabcu.

KONČNO TEŽKO PRIČAKOVAN DOGODEK - Za Semičane je začetek gradnje prepotrebne prizidka k osnovni šoli tako zelo pomemben dogodek, da ne bo kar tako odšel v pozabo. Mladi športniki so kamen ob spremstvu harmonike ter učencev pripeljali na gradbišče v samokolnici, med tistimi, ki so hoteli nanj vreči beton, pa je bila na gradbišču velika gneča. (Foto: M.B.-J.)

Pouk celo v nekdanji drvarnici

Svetovalec na ministrstvu za šolstvo in šport Niko Žibret je pretekli teden v Semiču položil temeljni kamen za prizidek k šoli - Sedaj pouk v skoraj nevzdržnih razmerah

SEMIČ - Če bi Semičane vprašali, s kakšnimi pridobitvami se lahko pohvalijo v letošnjem letu, bi zagotovo omenili novo, sodobno in zmogljivo telefonsko centralo ter temeljni kamen, ki so ga pretekli teden vzdali v temelje prizidka osnovne šole. Kar celo desetletje so si prizadevali zanj, sedaj pa lahko končno verjamejo, da bodo njihovi otroci dobili boljše pogoje za šolanje.

Semiška Osnovna šola Belokranjskega odreda je po velikosti na tretjem mestu v črnomaljski občini. Matično šolo obiskuje 405 učencev, podružnico na Štrekljencu pa 20. Semiška šola je bila zgrajena pred 64 leti. Leta 1964 je bilo nadzidano nadstropje, pred osmimi leti še prizidek s tremi učilnicami, kuhinjo in večnamenskim prostorom. Vendar je teh prostorov občutno premalo, saj imajo na primer 18 oddelkov, a le 16 učilnic. Da so se letos izognili dvoizmenskemu pouku,

so prisiljeni voziti učence tretjega razreda na podružnično šolo, kjer so za silo uredili prostor.

Poleg tega je semiška šola edina v občini, ki nima namenskih učilnic za kabinetni pouk. V starem delu šole so le učilnice, brez prostorov za shranjevanje učil in prostorov za učitelje. Učilnice - če bi jim sploh lahko tako rekli - kjer imajo pouk prvošolci, so vlažni kletni prostori brez dnevne svetlobe. Zasilno tehnično delavnico

pa imajo kar v nekdanji šolski drvarnici. Tukajšnja šola je pred leti postala znana po stropu, ki je zgrmel na tla v telovadnici športnega društva Partizan, v kateri so telovadili semiški otroci. Telovadnico so sicer popravili, a je za potrebe šole premajhna. Tako imajo učenci nižjih razredov pozimi športno vzgojo kar v učilnicah.

Argumentov za prizidek je bilo torej veliko. Na skoraj 1.900 kv. metrih, kar je nekoliko manj kot meri sedanja šola, bodo dobili pet namenskih učilnic za pouk na predmetni stopnji, prostore za zbornico, ravnateljevo pisarno, tiho delo učiteljev ter druge pisarniške prostore. Naložba bo veljala 135 milijonov tolarjev. Kot je povedala ravnateljica Silva Jančan, načrtujejo, da bo do sredine prihodnjega leta prizidek zgrajen do tretje

• Na slovesnosti, ki so jo semiški osnovnošolci pripravili ob položitvi temeljnega kamna, so se za pomoč zahvalili tudi svetovalcu na ministrstvu za šolstvo in šport Niku Žibretu ter poslanki v državnem zboru dr. Vidi Čadonič-Špelič. Žibret je ob tem dejal, da bo čez leto ali dve prišla na vrsto tudi črnomaljska šola.

gradbene faze, za kar je ministrstvo za šolstvo in šport odobrilo 73 milijonov tolarjev, letošnji občinski proračun pa 20 milijonov tolarjev. V Semiču upajo, da bo gradnja končana leta 1996.

M. BEZEK-JAKŠE

Upravni odbor GD Dolenjske Toplice Maksa Henigmana 33 68350 DOLENJSKE TOPLICE

razpisuje javno licitacijo

ki bo v soboto, 5.11.1994, ob 10. uri pri Gasilskem domu v Dolenjskih Toplicah za odprodajo IMV kombija 1600 BR, leto izdelave 1979, prevoženih 14.300 km. Izklicna cena vozila je 240.000 tolarjev. Vozilo je v zelo dobrem stanju. V ceno ni všteti prometni davek.

Ogled vozila je možen eno uro pred licitacijo. Kupec mora pred licitacijo položiti 10 odst. varščine. Informacije na tel. 65-406.

Novo mesto, 27. oktobra 1994

Po 51 letih iz smetišča v grob

V kraškem breznu blizu vasi Mihovec pri Padežu so 51 let ležale kosti umorjenih ljudi iz Novega mesta in okolice. Te posmrtno ostanke so 23. oktobra po človeško pokopali na pokopališču Ločna v Novem mestu. Toda svojci ubitih so morali prehoditi pravcati križev pot, preden so uredili vse stvari za pogreb.

Oblast jim je dopovedovala, da bo izkop in prenos umrlih na drugo pokopališče pač zapletena zadeva. Svojci pa so prepričani, da je oblast zadevo gledala z napačne strani, saj po njihovem sploh ni moč govoriti o ponovnem pokopu. Trupel, ki so ležala 51 let razmetana v jami pri Mihovcu, namreč pred 23. oktobrom 1994 v resnici ni nihče nikoli pokopal.

V času, ko je slovenska javnost izvedela, tudi iz uradnih izjav najvišjih državnih, da v Sloveniji obstajajo množična morišča iz časa druge svetovne vojne, so nekateri od svojcev začeli razkrivati resnico tudi o truplih iz mihovške jame. Obvestili so tudi Marjana Dvornika, tedanjega predsednika novomeške občinske skupščine. Ko je tega zamenjal sedanji predsednik, Franci Koncilija, so stopili v stik tudi z njim.

Dopisi v predalih?

Zadevo je vzel v roke tudi odbor za raziskovanje povojnih množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih tvornih nepravilnosti, ki pa je vse skupaj predal novomeškemu sekretaristu za družbene dejavnosti. Odbor je podpiral, kar so želeli tudi svojci, in sicer, da se človeške kosti odstrani iz brezna. Za to se je zavzel, pač z vidika svojega delovnega področja, tudi Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine.

Svojci pravijo, da so svoje pisne vloge sicer odpošiljali na naslove različnih občinskih ustanov, vendar so vse bolj dobivali občutek, da jih pišejo za v predal neznanega ali neznanih uradnikov nekje v Novem mestu. Ali je to omenjeni odbor, ali sekretariat za družbene dejavnosti, ali za notranje zadeve, ali morda Komunala, ali celo sam župan, takrat še niso vedeli. Kljub nekakšnemu načelnemu soglasju svojcev in uradnih ustanov, so se kar vrstili zapleti, zaradi katerih se je pogreb posmrtnih ostankov odlagal v prihodnost.

Kapitelj da prostor za grob

Najprej so svojcem prebrali člen zakona o pokopališki dejavnosti, ki določa, da se lahko umrli izkoplje in prenese na drugo pokopališče ali v drug grob na zahtevo svojcev ali drugih fizičnih oziroma pravnih oseb. Takoj je nastal spor. Svojci so menili, da pogreb, na katerem želijo pokopati posmrtno ostanke iz jame pri Mihovcu, nima nič opraviti z zakonom o pokopališki dejavnosti. Kraško brezno ni grob, so trdili, in vreči ubitega človeka v tako jamo ni isto, kot če bi ga pokopali po človeško. Zato zelenega prenosa kosti iz kraškega brezna na mestno pokopališče ni mogoče imenovati prenos posmrtnih ostankov na drugo pokopališče ali v drug grob. Ta pogreb bi bil prvi pogreb teh ljudi, so menili svojci.

Ko so rešili to zadrego, so naleteli na vprašanje, kam naj posmrtno ostanke pokopajo. Novomeško pokopališče Ločna je občina razglasila za polno in še zdaj velja, da to pokopališče ne sme dobiti - dokler ga ne bodo razširili - niti enega svežega groba. Nič ni zalego in svojcem so tik pred pogrebom, ki je bil 23. oktobra letos, kot rečeno, svetlovali, naj vprašajo kakega lastnika groba, če lahko posmrtno ostanke žrtev iz mihovške jame pokopajo kar v njegov družinski, torej že uporabljeni grob. Tak nasvet, čeravno je izhajal iz globokega spoštovanja do živih in do vseh mrtvih, je delovalo na pretresene in že dokaj namučene svojce milo rečeno groteskno.

Kdo ve, če ne bi zadeva obstala nekje na tritret pot, če ne bi izkoristili možnosti, ki jo je v pogajanjih v zvezi s pogrebom, ponudil prost novomeškega Kapitlja Jožef Lap. Slednji je namreč odstopil prostor za pogreb v istem delu pokopališča Ločne, kjer je nekako rezerviran prostor za pokopavanje duhovnikov. To ne bi smelo nikogar motiti,

saj gre za skupinski pogreb, med žrtvami iz mihovške jame pa je bil tudi kanonik Kapitelj.

Pes med človeškimi kostmi

Ker svojci navajajo, da so naleteli pri organiziranju pogreba na številne težave, smo vprašali o zadevi tudi Odbor za raziskovanje pobojev, sodnih zmot in drugih nepravilnosti. Jože Derganc, predsednik odbora, priznava, da je bil postopek dolgotrajen, vendar tudi pojasnjuje, zakaj taki zadržki.

"Odbor tega postopka ni mogel pospešiti. Odbor sploh nima kake posebne moči, saj ni pravna oseba. Poleg tega je bilo potrebno s celotno zadevo prehoditi vso pravno pot. Ravnati smo se morali po zakonodaji, vendar je ta pomanjkljiva za to področje, kot se je pokazalo. Vsaj v začetku tudi ni bilo zbrane dokumentacije o ljudeh, katerih posmrtni ostanke so bili v jami. V postopek, v katerem smo urejali vse potrebno za pogreb, so morale biti vključene številne ustanove. Izkušenj o ravnanju v primeru, kakršnega smo obravnavali skupaj s svojci, je malo, praktično jih ni. Tudi zato je bil postopek dolgotrajen. Vsekakor je do pogreba moralo priti. Ljudje, ki so jih pokončali in zmetali v jamo pri Mihovcu, so bili ubiti brez kake sodbe v imenu ljudstva. Bili so civilisti. A tudi, če bi bilo drugače, je

jasno eno: njihove kosti se ne bi smelo pustiti ležati tam, kjer so bile," pravi Jože Derganc.

Da kosti ne bi smeli pustiti tam, so odločno opozorili že svojci, ko so se v začetku odpravili v tisto brezno. Njih je bilo takrat groza, ko so odkrili, da v breznu med ogoljenimi in zdobljenimi človeškimi kostmi leži tudi crknjen pes. Vsakomur je moralo biti takoj jasno, da človeški posmrtni ostanke v mihovškem breznu niso v skupnem grobu ali v grobnici, ampak v resnici na smetišču, slabšem od občinske komunalne deponije. Zato so svojci menili, da je uporaba zakona o pogrebni dejavnosti nesmiselna, kot rečeno.

Pol stoletja izbrise oblike

V jami pri vasi Mihovec, od koder so prenesli posmrtno ostanke na novomeško pokopališče, je bilo vsaj 17 trupel ljudi iz Novega mesta ali okolice. Ubiti ljudje so bili protikomunisti, ki so jih ubili komunisti. Ali je bilo med ubitimi in ubijalci še kaj poleg ideoloških razlik, po več kot pol stoletja ne ve nihče. Čas, ki je pretekel od smrti do pogreba, je pač opravil svoje. Zaradi tako dolge dobe je tudi bil edini mogoči pokop žrtev skupinski pokop, saj individualna identifikacija po sodnomoedicinski poti po 51 letih in ob stanju, v kakršnem je mihovška jama, ni več možna.

Po pogrebu so se nekako oddahnili tako svojci kot udeleženci postopka po službeni dolžnosti. Svojci, ki so le doživeli, da je zdajšnja oblast vsaj simbolično izrazila pieteto do njihovih sorodnikov, ki so sicer bili ubiti pod neko drugo oblastjo, so hvaležni za pomoč ob pogrebu. Zahvaljujejo se vsem, ki so jih hoteli razumeti in jim pomagali, še zlasti velja zahvala Franciju Konciliji, predsedniku novomeške občinske skupščine, za

FOTO: A. BARTEJL

Pobudnik prekopa umorjenih in v jamo pometanih žrtev prim. dr. Ciril Armeni.

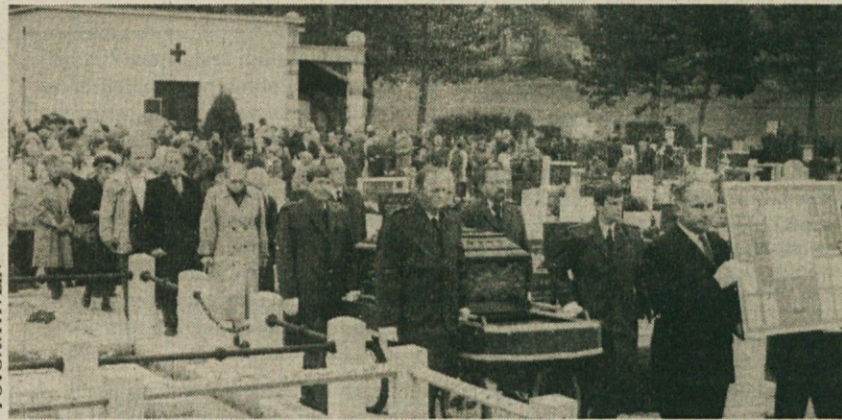

FOTO: J. PAVLIN

Pokop žrtev iz jame pri Mihovcu na pokopališču Ločna v Novem mestu

govor ob pogrebu in proštu Jožefu Lapu za "čudovito izpeljan pogreb in mašo zadušnico". Prav tako se zahvaljujejo vsem drugim, ki so bili prisotni na pokopu žrtev v posvečeno zemljo.

Pogreb, kot je bil opisan novomeški, bo mogoče dobiti v Sloveniji še kako ponovitev. Novomeški odbor in svojci so zaradi neštetih ovir, na katere so naleteli, prepričani, da se tako da pokopati na pokopališču posmrtno

ostanke od tam, kjer je trupel manjše število. Vsi drugi prostori, kjer leže nikoli pokopani mrtvi ljudje, bodo te posmrtno ostanke obdržali in ljudje jih bodo dojeli kot grobišča. Skupaj z vsemi velikimi in manjšimi grobovi, ki so jih v vojnem času napolnili sunki z leve in z desne, pa bodo spominjali na čas, ki ga Slovenci ne bi smeli nikoli več doživeti.

MARTIN LUZAR

okrogla miza o ogroženosti slovenščine

Je naš jezik res ogrožen?

V zadnjih letih se veliko govori o ogroženosti slovenskega jezika. Poteka v našem jeziku skrit proces, ki ga ogroža? Je slovenščina res manjvredna v primerjavi z ostalimi jeziki? Na ta in podobna vprašanja so na okrogli mizi, ki jo je pripravila Fakulteta za družbene vede, z naslovom "Ogroženost slovenščine - da ali ne", poskušali odgovoriti prof. slovenskega jezika dr. Tomo Korošec, psiholog Vid Pečjak, dr. Dimitrij Rupel, Monika Kalin Golob s Fakultete za družbene vede in drugi.

Prav gotovo moramo izvore občutka ogroženosti poiskati v preteklosti. Za naš knjižni jezik je značilno, da je že od nastanka v 16. stoletju obstajal dvom, ali naj bo jezik tako majhnega naroda sploh samostojen knjižni jezik. (Bili) smo majhen narod in kot tak smo zavzeli obramben položaj proti tako imenovanim velikim jezikom. Vendar je prav jezik tisti, ki je izoblikoval narodno zavest. Dileme intelektualcev, ali naj pišejo in govorijo v jeziku majhnega naroda, so rešili protestanti, ki so začeli pisati prav v tem jeziku.

Slovenščina je bila stoletja ogrožena zaradi ponemčevanja in italianizacije naših krajev in ljudi, a tudi v stari Jugoslaviji, ki je hotela uresničiti geslo "ena država - en narod - en jezik". Podobne težnje so se pojavile tudi v SFRJ, le na bolj prefinjen način.

Kot meni Monika Kalin Golob, se je zaradi zgodovinskih okoliščin, prostorske umeščenosti, številčne majhnosti in zavesti, da smo poseben narod zaradi svojega jezika, v nas izoblikoval občutek jezikovne ogroženosti.

Je lahko državni jezik ogrožen?

Slovenščina se je ohranila kljub temu, da ni bila nikoli jezik državno samostojnega naroda. Je lahko ogrožena sedaj, ko je postala državni jezik? Jože Toporišič ogroženost definira kot "občutek", da jeziku grozi prodaj, izginitje. Pojavlja se zaradi neenako-

pravnosti v rabi, če ne more opravljati vseh tistih vlog, ki jih lahko opravlja drug jezik. Občutek ogroženosti je lahko tudi posledica prevelikega prevzemanja tujih jezikovnih prvin ali prevelikega števila drugojezičnih priseljencev.

Vse te predpostavke ogroženosti slovenščine lahko ovremo. V Sloveniji ne živi toliko priseljencev, da bi ogrozili naš uradni jezik. Ta se je do konca 19. stoletja izoblikoval v vseslovenski jezik in se postopoma začel uporabljati na vseh področjih, v šolstvu, znanosti, politiki... Danes je naš jezikovni sistem trden. Vsaka beseda, ki pride od drugod, se mora temu sistemu prilagoditi. So tudi muhe enodnevne, ki kmalu izginejo iz jezika, druge pa se prilagodijo tako, da jih kmalu niti ne ločimo od "slovenskih". Tako sta se na primer udomačili besedi sendvič (sandwich) in miting (meeting).

Napis v tujem jeziku na reklamah, ime na podjetij, tuja poimenovanja izdelkov to ni le značilnost naše rabe jezika. Moti nas, ker so tako številni, včasih tako nerazumljivi, tudi bedasti. Angleščina prav sili v našo zavest. Spomnimo se le napisu World trade center. Na vse to odgovarja Marko Crnkovič, ki meni, "da je sporočanje najbolj uspešno v materinem jeziku, ker je najbolj razumljiv in nam najbližji".

Psiholog dr. Vid Pečjak razlikuje objek-

tivno in subjektivno ogroženost. Objektivna pomeni, da realno obstaja nevarnost izničenja naroda, te nevarnosti pri nas od osamosvojitve dalje ni več. Subjektivna ogroženost pa je le občutek, da bo jezik izginil. Po Pečjakovem mnenju je najbolj ogrožen znanstveni jezik, kajti na področju psihologije na primer je 80 odstotkov literature v angleščini, vse mednarodne konference so v angleščini. "Tako začneš prevzemati tuje termine in tudi način izražanja. Tudi izrazi se različno prevajajo, zato se zaradi razumevanja vedno vračamo k originalu. Tudi ko berem angleško literaturo, mislim v angleščini, ker je tako bolj racionalno. Pripombe na rob knjige si tudi beležim v tujem jeziku," pravi Pečjak.

Dr. Dimitrij Rupel meni, da slovenskemu jeziku ni šlo še nikoli tako dobro kot sedaj, ko je naša država postala mednarodno priznan subjekt. Seveda pa obstajajo tudi težave v razmerju našega jezika do tujih, ki so tu predvsem po naši volji, kajti manjšanje prostorskih razdalj in hitrost širjenja informacij sta nekatere probleme le izpostavila. "Večkrat sem že rekel, da je slovenščina jezik druge kategorije, vendar bila bi tretje ali četrte, če ne bi Slovenija postala samostojna država. Tako pa naš jezik spada v tisto skupino, kamor lahko štejemo italijanščino, španščino, grščino in veliko drugih jezikov. To je zelo ugoden položaj."

Na javnih mestih pogosto slišimo, da uslužbenci ne uporabljajo slovenščine ali pa je ta polomljena. Tudi imena podjetij so vse pogosteje tuja, reklama sporočila pa po mnenju naročnikov bolj privlačijo, če so napisana v tujem jeziku. Ali se da to področje zakonsko urediti? Dr. Dimitrij Rupel meni, da se z zakonom ne da urejati rabe jezika, ker je to nasilje nad jezikom. Lahko sicer zapove obvezno rabo jezika uslužbencem, vendar ga ne moreš zapovedati širšim krogom ljudi. Tudi telo, ki so ga ustanovili v parlamentu z namenom, da bi se bolj ukvar-

jalo z jezikom, ni storilo še nič konkretnega, čeprav je pred njim ogromno dela. Potrebno bo namestiti ogromno lektorjev in strokovnjakov, ki pa ne smejo jezika čistiti, kajti blizu purizmu je nacionalizem. "In ravno žnacionalisti", ki v parlamentu najbolj opozarjajo na ogroženost jezika, govorijo najslabši jezik," pravi Rupel.

Vse se konča pri neznanju

Jože Toporišič vidi ogrožanje slovenščine znotraj naše države, kajti norm ne spoštujejo niti tisti, ki delajo na radiu in televiziji. Opažamo lahko celo prezir do jezika. Norme stavčne fonetike so nastajale 400 let in namesto, da bi bile jezikovne norme luč, ki sveti, so luč, ki zatemnjuje. Kako naj torej ljudstvo zna pravilno pisati in govoriti, če tega ne obvladajo niti novinarji, napovedovalci in drugi javni delavci?

Slovenščina po mnenju razpravljalcev ni ogrožena, ogrožena je jezikovna kultura. "Ne znamo pisati, ne govoriti, naš parlament, okrogle mize, predavanja, strokovni članki itd. so zgledi jezikovne nekulture. Pa za to ni kriva angleščina ali italijanščina ali bedasto ime podjetja. Kriva je slaba jezikovna vzgoja," pravi Monika Kalin Golob.

V šoli se vse preveč časa posveča književnosti, za jezik zmanjkuje časa. "Človek s končano srednjo šolo bi moral biti sposoben pisnega in ustnega sporočanja, to bi moral biti cilj jezikovnega pouka. Učitelj bi moral biti sposoben predstaviti slovnico ne kot zbirko dolgočasnih pravil, ki se jih je treba mehansko naučiti, ampak kot pravila, ki jih potrebujemo, če hočemo uspešno komunicirati. Ni nenavadno, da na Fakulteti za družbene vede bodoči novinarji nimajo govornih vaj? Diplomirani novinar ni pač moral znati tudi govoriti, vse pa se seveda ustavi pri denarju," nadaljuje Kalinova.

Resničen problem je torej v neznanju in jezikovni nekultiviranosti. Vdiranja tujih besed ne bomo nikoli popolnoma preprečili, lahko pa preprečimo jezikovno malomarnost. Za konec še misel Denisa Poniža: "In vendar mislim, da slovenščina ni ogrožena. Ogroženi so samo tisti, ki so izgubili občutek za jezik. To je posebne vrste ogroženost, ki je ni lahko opisati. Biti jezikovni brezdomec pa je nekaj najbolj pošastnega na tem svetu."

TANJA GAZVODA

Želodec ni vreča za smeti

Razvite družbe se z vso vnemo borijo proti prekletstvu izobilja in neprimerne hrane, mi pa pospešeno divjamo naravnost proti njemu, so menili na okrogli mizi o prehrani, ki jo je pripravila OŠ Brežice. Hrana lahko usodno vpliva na človekovo zdravje, razvoj, tudi na vzgojo, čustva in kulturo, zato bi se morali še marsikaj naučiti o njej.

V ZDA in Kanadi so ljudje izrazito debeli, vendar pa ponekod v Evropi debeluhov skorajda ni, ker dajejo zdravi prehrani takšen pomen, da morajo zakonci pred poroko med drugim opraviti tudi izpit iz

drobovino, ajdovimi žganci in polento, ne marajo tudi polnozrnatoga in črnega kruha, še posebej pa ne kakega radiča ali celo kislega zelja v solati. Na srečo večine otrok danes posebej ne priporočajo več špinata in drobovine zaradi vsebnosti škodljivih težkih kovin. Najbolj priljubljene jedi šolskih otrok sestavljajo pravzaprav tipično nedeljsko kosilo. Da bi bilo drugače, se otroci pri pouku gospodinjstva učijo o različnih vrstah hrane, o različnih načinih priprave in o tem, kaj je dobro in kaj zdravo.

Hrana mora biti sestavljena čim bolj raznovrstno, obroki pa porazdeljeni čez cel dan. Tako naj bi okrog petino vse hrane pojedli za zajtrk (in malico), tretjino za kosilo, za popoldansko malico 5 do 10 odstotkov in za večerjo z morebitnimi ostalimi obroki tretjino. Če so obroki prerediti, nam količina sladkorja v krvi močno skače, kar nam zbijta sposobnost za delo in koncentracijo, na dolgi rok pa močno ogroža zdravje.

Izrazito negativen pojav pri nas je, da doma ne zajtrkujemo, tudi otroci ne. Mini anketa na brežiški šoli kaže verjetno kar splošno sliko. Več kot 60 odst. otrok ne zajtrkuje doma. Pravijo, da se jim ne ljubi vstajati pol ure prej zaradi tega, da ne morejo jesti, da niso lačni ali pa da starši odidejo od doma že prej. Kako mali želodčki in glavice prebrodijo čas do malice? Težko. Šole spodbujajo starše in otroke, naj se navadijo na zajtrkovanje, iščejo pa tudi druge rešitve. Tako so, na primer, na OŠ Artičev v brežiški občini začeli prodajati zajtrke. Otroci, ki doma ni-

majo časa, ali pa še niso lačni, si lahko v šoli poceni kupijo svežo žemljo ali drugo kruhovo pecivo, čaj in kakav.

K boljši vzgoji o prehrani in primernemu vrednotenju hrane pa svoje prispeva tudi

Danes se priporoča, da jemo tisto hrano, ki je iz našega okolja. Na to še vedno pozabljamo in se bašemo z limonami in pomarančami, medtem ko zapostavljamo domača jabolka. Slovenci povprečno pojedemo samo 14 kg jabolk na leto, pravijo pa, da bi jih morali 1 kg na teden ali 40 do 50 kg letno. To tudi ne bi bilo težko, saj imamo dovolj pridelovalcev kakovostnih jabolk, le naše poznavanje tega sadja je prerevno. Tako meni tudi Andreja Brence iz krškega Agrokombinata, ki je prepričana, da Slovenci ne poznajo jabolk in ne vemo, v katerem letnem času je katera sorta najboljša, zato jih tudi ne maramo.

organizirana šolska prehrana. Prehrana v šoli je ena najbolje sestavljenih prehran tudi zato, ker gledajo v prvi vrsti na pravilno sestavo hrane in šele nato, da je hrana tudi dobra in lepa. Zaenkrat smo lahko zadovoljni, da je kljub drugačnim usmeritvam pred nekaj leti organizirana prehrana na šolah ostala. "Tuji nas nenehoma opozarjajo na prednost, ki jo imamo s prehrano na šoli, in nas pozivajo, naj tega nikar ne spustimo iz rok. V mnogih deželah, tudi bogatih, kjer nimajo prehrane v šoli, nam zavidajo. Predvsem poudarjajo, da ima organiziran način prehrane s podporo države, občine in staršev tudi socialno poanto," meni Hrovatinova.

Ponekod v tujini otroci nosijo malico v šolo v torbica, v njih pa je lahko marsikaj ali nič, odvisno od materialnega stanja ali od zavzetosti staršev. Kot trdi Hrovatinova, je šola delavnica, kjer delo ni lahko, zato naj otroci tam jedo. Zaenkrat organizirani šolski prehrani pri nas dobro kaže. Z veliko truda strokovnih krogov je v osnutku novega zakona zapisano, da šola nudi otroku vsaj en obrok hrane. Res pa je, da je to šele osnutek zakona, ki ni prišel še niti do prvega branja

FOTO: B. DUŠIČ-GORNIK

v skupščini. Tam pa, kot vemo, se pogosto dogajajo čudne in z logiko skregane stvari. Kljub vsemu to le nakazuje, da Slovenci nismo tako brezbržni glede prehrane. Upajmo, da bo to pomagalo tudi prebroditi

krizo v prehrani v podjetjih, ki si tudi ne morejo več privoščiti zaposlitve posebnega strokovnjaka za sestavo hrane in bodo v mnogih primerih izgubila kakovostne malice. Po drugi strani primerno prehrano delavcev ogroža tudi ukinitve financiranja malic na delovnem mestu. In če k temu dodamo še vedno bolj moderen hitri način prehrane, je slika prihodnosti popolna. Zdaj je še čas, da se ubranimo že pripravljene hrane, zamrznjene in take, ki se samo pogreje, ter da ne pozabimo, da je najboljša, če ima hrana čim krajšo pot do mize. Še se lahko naučimo izogibati štirim zdravju in življenju nevarnim belim živilom: sladkorju, beli moki, masti in soli. Naučiti se moramo, da hitro hrano tuja podjetja izvažajo k nam kot neke vrste nepotrebne odpadke, ker so doma zaradi osveščenosti prebivalcev že ogrožena.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

o vinogradništvu v beli krajini

Prodaja vina praznik

Pri Dolenjski založbi bo izšla knjiga *Pij, kume moj dragi!*, ki jo je napisal etnolog mag. Andrej Dular. Iz nje povzemamo odlomek, ki govori o navadah pri nakupu in prodaji vina.

Prodaja vina je bila za kmeta velik dogodek. Celoletni trud, ki ga je vinogradnik vložil v obdelovanje vinograde, je končno obrodil tisti "sad", s katerim je kmet poplačal dolgove in davke. "Denar od vina se je dal za davek, dosti pa je bilo tudi drugih stroškov: kovač, šuštar, šnajdar! Ti vsi so med letom delali, potem so pa v jeseni dobili plačano. So prišli na obračun. Trtje je dalo edini pravi dohodek. Imeli smo tri krave, pa še te so bile jalove, tako da ni bilo nič. Pšenice še za dom ni bilo. Največ smo jedli koruzni kruh."

Zato je bil dan, ko je vinogradnik vino prodal, vedno svečan. Gospodinja je pripravila pravo pojedino. Hrano so ponavadi prinesli

v zidanico, ponekod pa so jedli tudi doma. "Gospodinja je spekla bel kruh in kokoš. Pri premožnejših je bila tudi zmeraj juha in govedina. Eno kurje bedro in kos kruha so zavili v salvet za gospodinjo - gostilničarjevo ženo. Taka je bila navada. Obvezno so spekli tudi potico, sirovo ali pa tudi orehovo."

Ob prodaji vina je bila tudi ta navada, da je moral kupec obdariti kmetove otroke. Ponavadi je bil to denar. "Treba je bilo dati vsakemu detetu nekaj, par dinarjev, seveda ne veliko, ko je pa liter vina koštal 3 do 4 dinarje." Zato pa se je tudi vinogradnik oddolžil še z nekaj litri vina, tako "za povrh". Za vsak hektoliter vina je dal liter vina, ki ga je natočil v barilec, ki je držal 5 do 6 litrov. Tega je nosil voznik (hlapec), ki mu je vino ponavadi tudi pripadlo. Včasih pa so to vino tudi razdelili med tiste, ki so pred gostilno pomagali raztovoriti polne sode z voza.

In kakšno vino so gostilničarji kupovali pri kmetih? Največ belo vino, tega so ljudje tudi najraje pili. Črna, to je bila navadno portugalca, so prodajali samo nekako do božiča ali do pusta. Potem pa so točili samo belo enotno vino. Gostilničarji so kmetu vino plačali takoj, če pa je bil kmet pri gostilničarju zadolžen, kar se je pogosto dogajalo, pa so od plačila dolg odtegnili.

Kakor je bilo že rečeno, so vino od prodajalca do kupca prevažali z vozovi. Težak vinski tovor je zahteval, da je bila živina spočita in da je bil tudi voz trdno izdelan. Tega so se prevozniki dobro zavedali in so bile zato hude nesreče bolj redke. Ko so vozili vino v oddaljene kraje, je bilo dokaj običajno pripravljanje živine. Gostilničar Zurc iz Novega mesta je redno vozil vino z vozom. Prevoz z vlakom se mu je zdel očitno zamudnejši in dražji. Sode bi moral pripeljati na železniško postajo v Novem mestu, jih na postaji v Rosalnicah iztovoriti in jih prepeljati z vozom do zidanice na Vinomeru. Napolnjene sode bi moral v obratnem vrstnem redu spraviti nazaj do svoje gostilne v Novem mestu. Zurc je raje naprosil prodajalca vina, da so mu s svojimi konji pomagali spraviti vino po strmih gorjanskih klancih do Jugorja oziroma do cestnega prelaza na Valhti. Leta 1937 (7. novembra) je Zurc takole pisal vinogradniku Janezu Vraničarju iz Čuril: "Cenjeni gospod Vraničar! Vašo dopisnico prejel - najlepša hvala! Pridem po mošt 13. IX. to je v soboto, ako ne bo preslabo vreme. Posode bo nekaj nad 10 hl. Prosil bi Vas, da bi Martin (sin Janeza Vraničarja - op-AD) četveril domov grede nekoliko, ker so naši konji že stari. Prišli bi že v prejšnjem tednu, pa smo imeli preveč dela še na polju. Vas pozdravlja Jože Zurc."

Zurčevega hlapca, ki je peljal vino z Vinomera proti Novemu mestu, je Vraničarjev sin z majhnim vozom in parom konj dohitel ponavadi v Trnovcu pri Metliki. Tu se začrtja cesta vzpenjati proti Gorjancem. Pripregel je konja k vozu s sodi, zadaj pa pripel svoj voziček. Tako sta s hlapcem druženo vozila do Vahte, kjer je Vraničar spet zapregel konja v svoj voz in se vrnil domov, hlapec pa je sam nadaljeval pot, ki se je zdaj spuščala proti Novemu mestu.

Prodaja vina pa ni tekla le neposredno od vinogradnika do kupca. Zanj so skrbeli tudi posredniki, ki so bodisi pomagali sovaščanom najti kupca za njihovo vino, bodisi da so se zaradi zasluzka ukvarjali s trgovino in so z vinom prekupčevali. Takšno prekupčevanje je bilo teklo zlasti v vivodinskih, torej hrvaškimi vini, ki so jih prodajali na Kranjsko. Predvsem so bila vina na Vivodini cenejša kakor v Draščih in okoliških vaseh.

naše korenine: običaji

Na "cepačiji" v Ziljah

V belokranjski vasi Zilje poznajo običaj, ki mu pravijo "cepačija", gre pa za skupno jesensko sekanja drv za gospodinjstva. Za ohranjanje te oblike sosedske pomoči in solidarnosti, ki je ostanek nekdanjih skupnih del na vasi, skrbi Cepačko društvo Zilje.

Zilje, starodavno belokranjsko vas, je v jesenski megli komaj slutiti. Nad njo štrli v meglo zvonic podružnične cerkve sv. Antona in v dolini nekje se vije Kolpa, srebrna reka, ki nudi poleti toliko radosti. Zdaj je vse tako daleč in ko pade mrak, se vse počasi pogrezne v tišino in temo, iz katere bo naslednji dan, verjetno prav tako pust in turoben, vas komaj spet izbežal.

Včasih je bilo v tem času tukaj živo po skednjih. Ljudi je bilo več kot sedaj, skednji pa so bili polni ravnokar s polj obranih koruznih štrokov, pripravljenih za ličkanje. Pripovedi in šale so se vrstile in luč je na marsikaterem skednju svetila tja v zgodnje jutranje ure. Neredko se je oglasila tudi harmonika, in pete, ki jih je prej že dobro ogrel in omehčal vinski mošt, so zacepetale v poskočnih zvokih. Tako je bilo včasih. Zdaj v skednjih tudi leži koruza, pravkar pobrana z jesenskih polj. A je že oličkana in pripravljena za sušenje. Stroji so opravili delo človeških rok. Bo vas torej ostala nema, vaška mladež pa ne bo nikoli več deležna zadovoljstva, ki ga prinaša skupno delo, zbijanje šal ter poslušanje starih in novejših zgodb? Bo izgubila stik z izročilom? V Ziljah zaenkrat še ni te nevarnosti.

S sekirami in harmoniko

Kaj ni tam na Pavlakovičevem dvorišču luč pražarila meglo? Mar ni v vaško tišino slišati tope udarce, glasno govorjenje in smeh? Se niso oglasili jasni zvoki harmonike? Ali ne diši po novem moštu in iz kuhinje ne prihajajo obetajoče vonjave po sveži domači potici in svežem pečenju? Da, tako je! Vas še ni zaspala in dvorišče je polno življenja. Pa pogledjmo, kaj pomeni ves ta živžav!

Na dvorišču je res kaj videti. Fantje in moške vihtijo sekire in cepijo drva, lepo našagana in zložena v skladovnice ob robu dvorišča. Vsakdo ima pred sabo tnalno, na katerega položi poleno in ga z nekaj udarci razcepi na debelino, primerno za domači štedilnik. Razcepljena drva potem žene in dekleta nalagajo na samokolnico in jih odpeljuje v drvarnico, kjer jih vložijo v skladovnice. Ta, dokaj utrujajoči in monotoni posel je, kot kaže, v večji skupini razigranih in sproščenih ljudi kar zanimivo opravljati, zlasti ko je zraven tudi Jože Starešinič - Grujin, ki kdaj pa kdaj zamenja sekiro za harmoniko. Več sekačev je pokritih z rumenimi kapami, na katerih je napis: Cepačko društvo Zilje. Domači sin Slavko Pavlakovič in sosed Jože

Čemas sta pripravljena povedati nekaj več o tem nenavadnem društvu. Odložita sekiri in se umakneta v izbo na klepet, medtem pa je zunaj še vedno slišati smeh in dovtip. Med druščino je ravnokar prišla gospodinja Fanika s toplo kavo in povitico, kakor v Ziljah pravijo domači potici, gospodar Ivan pa jih pogosti s steklenico mošta.

Medtem ko se družba zunaj krepča, Slavko pripoveduje: "Društvo je staro najmanj trideset let. Na začetku so bile to manjše skupine fantov, ki so drug drugemu pomagale pripraviti kurjavo za zimo. Potem je stvar za kakih deset let zamrla, po osemdesetem letu pa smo jo pričeli zopet oživljati. Izmislili smo si nekaj novih stvari, ki so tako praktičnega kot družabnega značaja. Zdaj ni več toliko ljudi pri vsaki hiši, kot jih je bilo nekoč, zato smo število udeležencev razširili. Vsako jesen nasekamo drva pri kakih desetih, petnajstih gospodarjih. Gospodarjeva naloga je, da pripravi in našaga drva, ostalo je naš posel. Od vsake hiše sodelujeta pri cepanju po eden ali dva. Naši delovni dnevi so ponavadi petki in sobote, ko ni služb in pouka drugo jutro. Pričnemo ponavadi ob sedmih zvečer in delamo nepretrgoma nekaj ur, po kratkem počitku po deveti uri pa spet nadaljujemo tja do enajste. Vzdušje je približno tako, kot je bilo včasih pri ličkanju.

FOTO: T. JAKŠE

Cepanje je resno in naporno delo, pri katerem je treba dobro paziti tudi na lastno varnost in na druge. Zato je dobro, da je med mladino tudi nekaj odraslih ljudi.

Med delom si pripovedujemo šale in kratkočasne zgodbe, komu kakšno zagedemo, predvsem pa se povselimo in sprostim. Zadnje čase, ko drva tudi zlagamo in pospravljamo, sodelujejo tudi dekleta in žene. Tako je še bolj kratkočasno. Še posebej pa je lepo, da se cepačije radi udeležujejo tudi mlajši, taki, ki hodijo v višje razrede osnovnih šol. To daje upanje, da bo tradicija živela naprej."

Pravila Cepačkovega društva

Jože nadaljuje: "Naša sezona je od sredine oktobra pa tam do Martina." S Slavkom sta si namreč edina, da gre delo najbolje od rok, če so drva še mlada, mošt, ki ga ponudi gospodar, pa ravno prav star. Društvo ima svoj statut, v katerem so pravila, ki se jih mora vsak član držati. Problem je samo v tem, da se je statut že nekam založil, pravila pa še veljajo. Eno od pomembnejših, ki bi se jih vsak najraje držal, pravi: "Ni važno, da jaz cepam pri tebi, važno je, da ti cepaš pri meni!" Vsak cepač mora seveda svoje orodje prinesiti s sabo in huda sramota je, če se mu med delom sname ali razsadi, kakor pravijo v Ziljah. Med delom mora biti vljuđen in priljuđen in izogibati se mora nesrečam, kajti delo je nevarno in pogoste so črne maroge po nogah, ki jih povzročijo krepelci, ki odletavajo s sosednjega tnalca. Če cepač prekrši pravila ali se kako drugače zameri, ga doleti lahko tudi kazen, na primer da njegova sekira običi globoko zabita v trdem tnalno. Potem pa mora biti močan, kajti na izbiro ima le tri možnosti: da sekiro izdere, tnalno preseka ali pa jo s tnalom vred odnese domov. Zlato pravilo cepačije je tudi, da se ta večer ne sme oglasiti motorna žaga. Kajti potem bi izginil čar skupnega dela, ta pa je v pogovoru, šaloh, petju in muziki. Zvok motorja bi vse to pregnal, tako kot je pregnal že vrsto drugih ljudskih običajev in opravil.

Cepačija je nastala iz potrebe, zaradi medsosedske pomoči in solidarnosti. Prav je, da živi naprej in da se je udeležujejo tudi mladi. Dokler bodo za kurjavo potrebna drva, ima vsekakor bodočnost, iznajdljivi Ziljani pa si bodo gotovo tudi potem izmislili kako novo stvar, okoli katere se bodo lahko družili.

TONE JAKŠE

NAGRADI V NOVO MESTO IN NA MIRNO

Žreb je med reševalci 41. nagradne križanke izbral ANICO ŠUŠTARŠIČ iz Novega mesta in KARMEN ŽNIDARŠIČ z Mirne. Šuštaršičevi je pripadla denarna nagrada, Žnidaršičeva pa bo prejela knjižno nagrado. Nagradjenkama čestitamo. Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 14. novembra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 43. Ovojnico brez poštno znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 41. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 41. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: PESA, ETEN, PODARAST, LEPEN, TE, VETER, TRN, ČABAR, IRA, REA, IRENE, NE, POL, SALAM, ATROPIN, TRILER, AELITA, KALININ, MINER, ATO, USA, REVA.

prgišče misli

Ustvarjalnost in svoboda sta si v vsakem pogledu sestri.

BOŠTJAN M. ZUPANČIČ

Sreča in usoda sta samo dve bergli, s katerima si skuša tolmačiti dogodke tisti, katerih spoznavne možnosti so omejene. To sta pojma, s katerima se tolažijo cigani, potepuhi in omejene ženske.

V. BARTOL

Jezik ni samo sredstvo za sporazumevanje, ampak izviren odziv na svet in življenje.

B. PAHOR

Kadar se neka zgodovinska izvidnica razglasi za edino zveličavno poslanstvo, mora na tej poti do konca svoje kalvarije.

E. KOCBEK

Današnjemu času je potrebna politika hrepenjenja.

B. M. ZUPANČIČ

NAGRADNA KRIŽANKA

43

"VSAJ DANES PUSTI OČETA PRI MIRU, KO IMA SVOJ ....."

AVTOR-RUDI MURN	VOJDA VEČJE SKUPINE PEVCEV	DRUGO IME ZA LATVIJO	FRANC. IME ZA BELGIJSKO MESTO AALST	ČRNILO	SALOMONOV UGANKAR	
ZLATNIK					NOVINAR-KA DELA (LADA)	ELEMENT
DRŽAVA NA VZHODNI ORALI JUŽNE AMERIKE						
KVALITETNO BELO VINO PRIMER						
DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	VRSTA SLADKEGA VINA	VESELJSKA VOZILA	V GR. MITOLOGIJI LEP MLADENIČ	MLEČNI IZDELEK	PTICA DRONTARICA	UPRAVNI DELI SVICE
ODRGINA				VARNO-STNI SVET	SIDRO, KOTVA	EMILIJAN CEVC
KOTNA MERA				KAR SE NAKAPLJA OD SVEČE	VLADIMIR LEVSTIK	KLOBUČE-VINA
LJUBLJANSKI IGRALEC (MARKO)				PRIVRŽENOST ZVESTOBA	AMER. KUKAVICA	
NALEZ-LIVJO VNETJE KOŽE				RUSKI SAHOVSKI VELEMOJSTER	HALOGEN. KEM. ELEMENT	VENO TAUFER
PRVOTNI IZVORNI POMEN BESEDE				ZBIRKA STARIH PERCU-SKIH SPISOV		
VAGONI ZA SIEPK MATERIAL				ENIGMA	TRTNI HROŠC	

praktični
praktični
praktični

Madeži od voska

Dan mrtvih je pred vrati in nemalokrat se zgodi, da vosek od sveč kane na obleko. Vendar pa se madežev od voska na platno lahko znebite tako, da ga potopite v mrzlo vodo in rahlo drgnete. Vosek odstopi in madeži, ki ostanejo, izginejo pri naslednjem pranju. Seveda med prazniki za bolj svečano razpoloženje mnogokrat prižgemo sveče tudi v stanovanju. Če imate madeže od voska na medenastih ali srebrnih svečnikih, jih polijte z vrelo vodo in takoj zdrgnite do suhega z mehko krpo. S pohištva pa se voska znebite tako, da ga zdrgnete s krpico, pomočeno v olivno ali solatno olje. Nikoli pa madežev ne strgajte z nožem. Če vam vosek kane na preprogo, ga previdno delno posnemite, ostanek pa zdrgnite z bencinom ali čistim alkoholom. Če madeži ne izginejo popolnoma, položite nanje pivnik in jih zlikajte.

Pečenka z jabolki

Za 4 osebe potrebujemo: 1 kg teletine - enakomerno odrezani kos zvijemo in povežemo z nitko - vejico timijana, 3 do 4 jabolka, sok pol limone, veliko rdečo čebulo, 2 šalotki, sol, 2 žlici olja, 25 g masla ali margarine, kozarec vina, žličko pikantne gorčice, poper. Čebulo in šalotki grobo sesekljamo in zmešamo z na kockice narezanim jabolkom. Pečenko natremo s soljo in poprom. Na vročem olju jo zlato zapečemo z vseh strani. Nato dodamo timijan, čebulo in jabolko, zalijemo z vinom in dušimo na majhnem plamenu na plošči štedilnika. Med dušenjem zalivamo: v pol kozarca vode razmešamo gorčico in uporabimo za zalivanje. Ko je pečenka že skoraj gotova, preostala jabolka operemo in jim z ostrim nožkom izrežemo pečiča. Jabolka narežemo na kolobarje. V ponvi segrejemo maslo in pečemo jabolčne kolobarje, da se zmečajo. Ko je pečenka pečena, jo nekaj minut pustimo počivati, potem jo razrežemo, obložimo z jabolčnimi kolobarji in prelijemo z malo omake.

Siljenje radiča se začne

Radič je zaradi svoje dietetične in zdravilne vrednosti ter prijetnega grenkega okusa postal zelo priljubljen, zlasti še, odkar so vzgojili nekaj izvrstnih sort za siljenje. Take sorte so treviški rdeči, castelfranco in verona, ki dajejo okusno svežo solato, seveda, če znamo radič pravilno pripraviti za siljenje. Postopek se začne z junjsko setvijo in vzgojo za siljenje primernih rastlin, katerih korenine izkopljemo jeseni, preden začne zemlja zmrzovati. Za siljenje izberemo le 2 do 4 cm debele korenine, dolge kakih 20 cm. Od srede novembra naprej se siljenje lahko začne. Primerno število korenin vložimo v večjo glineno posodo z vrtno zemljo ali šoto, rahlo zalijemo, pokrijemo s črno folijo, vse skupaj postavimo v toplejši prostor in čakamo. Po nekaj tednih pričakamo prve glavice svežega radiča.

Energetsko varčno kuhanje I

Uporaba električne energije za kuhanje je pri nas zelo razširjena. Da bi porabili kar najmanj električne energije, moramo upoštevati več dejstev. Lonec postavimo na primerno ploščo in šele potem vklopimo štedilnik. S predgrevanjem grelne plošče po nepotrebnem razsipavamo energijo. Uporaba kvalitetnih loncev s pokrovkami prihrani do 35% električne energije. Premer lonca in grelne plošče se morata ujemati, to nam prihrani ne le energijo, temveč nam tudi olajša čiščenje. Za varčno kuhanje pa naj bi lonci in ponve imeli ravno in čisto dno. Kuhamo v čim manjši količini vode in pokrovka naj vedno dobro pokriva lonec. Pravočasno moramo regulirati (zmanjševati) moč grelne plošče. Za kuhanje na grelni plošči z avtomatskim uravnavanjem temperature kuhate varčneje. Izkoristiti moramo grelne plošče, tako da jih izklopimo 5 do 10 minut pred koncem kuhanja. Za jedi, ki se dolgo kuhajo, uporabljamo lonce na zvišan pritisk.

Zavorna tekočina

Od stanja zavorne tekočine v vozilu je v marsičem odvisna varna vožnja. Seveda v normalnih okoliščinah ni stvar voznika, da kakovost sam preverja, ampak mora poskrbeti, da bo to dovolj pogosto in pravilno preverjal njegov mehanik. Za orientacijo povejmo, da zavorna tekočina ne sme vsebovati več kot 3 odstotke vlage in njeno vrelišče ne sme biti nižje od 155 stopinj celzija. Vse to se da zanesljivo ugotoviti s Iskrinim instrumentom za merjenje kakovosti zavorne tekočine, s katerim je možno preizkusiti 21 vrst zavornih tekočin treh različnih kakovosti. Instrument izmeri odstotek vlažnosti in temperaturo vrelišča ter da oceno ali je zavorna tekočina še uporabna ali pa jo je potrebno zamenjati. Instrument je predrag, da bi ga imel pri sebi povprečen voznik (stane 50.000 tolarjev), prav gotovo pa bi ga moral imeti servis ali dober mehanik.

zanimivosti iz sveta

Novi smrtno nevarni virusi

Moderna medicina ni tako mogočna, kot se je še pred časom zdela. Ponovno se pojavljajo stare kužne bolezni, hkrati pa tudi nove, doslej neznane. Povzročajo jih virusi, s katerimi imajo opravka raziskovalci v laboratorijih. Kaj če ti smrtonosni mikroorganizmi uidejo nadzoru?

Nevarne bolezni iz preteklosti, za katere smo menili, da jih je medicina dokončno in za vselej odpravila, se vračajo in trkajo tudi na vrata razvitega sveta. Kolera, kuga, tuberkuloza in kar je še podobnih bolezni, ki so nekaj pobirale hud krvni davek, so ponovno tu. Strah pred njimi je vse večji, hkrati ko se javnost vprašuje, ali je smiselno, da v znanstvenih laboratorijih hranijo smrtonosne mikroorganizme nekaterih premaganih bolezni, kot so denimo črne koze. Mnogi v svetu s sumničanjem opazujejo tudi eksperimentiranje z nevarnimi eksotičnimi kužnimi klicami in se sprašujejo, kaj če znanstvenikom smrtonosni mikroorganizmi uidejo iz laboratorijev? Strah ima sicer velike oči, vendar pa to pot le ni iz trte izvit, kar potrjuje nedavni dogodek v ZDA, o katerem so se razpisali tamkajšnji časopisi.

Prišlo je do nesreče

Prišlo je do tistega, na kar v laboratoriju Univerze Yale niti pomislili niso nikdar - do nesreče pri delu z nevarnim virusom. Nek raziskovalec (njegovega imena nečemo povedati) je v centrifugi preskušal vzorec tkiva, okuženega z redkim, a smrtno nevarnim virusom sabia. Medtem ko se je naprava vrtela z veliko hitrostjo, je posoda s tkivom počila in okuženo maso je razmetalo po vsej centrifugi. Raziskovalec se je zavedal, da ima opravka z izredno nevarno stvarjo, zato se je držal pravil, predpisanih za delo z njimi: nosil je zaščitno obleko, rokavice iz lateksa in obrazno masko. Po pravih je tudi očistil vsak kosček onesnažene opreme, ga razkužil in spral še v čistem alkoholu. Le na nekaj je pozabil - o nezgodi ni napisal poročila in ni niti pomislil, da bi se lahko med opravljenimi okužil.

Čez nekaj dni je odpotoval na obisk k prijateljem v Boston. Ko se je vrnil v Yale, se je z njim začelo dogajati nekaj čudnega. Dobil je visoko vročino, kar 39,5 stopinje. Odpeljali so ga v bolnišnico, vendar je zdravilo stanje bolnika še poslabšalo. Zdravniki so nato kmalu ugotovili, da se je raziskovalec okužil z virusom, ki ga je preučeval, ter staknil redko, a zelo nevarno bolezen. Ne samo to. Ne vedoč, da je okužen, je imel stike z več ljud-

mi, med zdravljenjem v bolnišnici pa seveda še z medicinskim osebjem. Vse, ki so bili v stiku z raziskovalcem po okužbi, so takoj dali pod nadzor. Kasneje je bolnik okreval, nadzorovani ljudje pa k sreči niso zboleli. Toda vse skupaj bi se lahko sprevrglo tudi v nevarno epidemijo.

Nevarni arenavirusi

Dogodek je močno odjeknil in v laboratoriju so prenehali z vsemi nadaljnimi raziskavami na živem virusu sabia. Nevarni virus se prenaša z glodalci in med ljudmi sicer ni prenosljiv z običajnimi stiki, vendar pa se nikoli ne ve. Raziskovalec se je z virusom

okužil, ker je del okuženega tkiva vdihnil ali pa mu je priletel v oko, menijo strokovnjaki.

Srečen konec, bi dejali, če seveda primer ne bi zbudil velikih skrbi. Predvsem je javnost zaskrbljena nad tem, ali so nevarni organizmi v raziskovalnih laboratorijih zares dovolj nadzorovani. Poleg virusa sabia so v nekaterih ameriških laboratorijih še drugi nevarni virusi, ki jih znanost ne pozna dolgo in so jih odkrili v eksotičnih krajih. To so virusi junin, machupo in guanario, vsi iz skupine tako imenovanih arenavirusov. Grozljivi so predvsem zaradi tega, ker ubijajo na strašen način. Če se človek okuži z njimi, dobi najprej izredno visoko vročino. Kmalu začne krvaveti iz vseh telesnih odprtih, tudi iz oči in iz kožnih por, medtem pa virusi nadaljujejo z uničevanjem vseh organov. Jetra denimo porumenijo in razpadejo. Sledi šok in v nekaj dnevih smrt.

Virusi iz skupine arenavirusov so medicini znani šele dve desetletji, virus sabia pa je novost. Odkrili so ga pred štirimi leti v Sao Paulu. V tamkajšnji bolnišnici so sprejeli

obolelo kmetijsko inženirko, ki je imela hudo vročino. V nekaj dneh je umrla. Brazilski znanstveniki so poskušali identificirati kužni bacil, pri tem pa se je eden od njih okužil in komaj so mu rešili življenje. Edino, kar so lahko ugotovili, je bilo to, da kužna klica pripada arenavirusom, zato so vzorec poslali v Yale Arbovirus Research Unit v ZDA v nadaljnje raziskave. Prav raziskovalec, ki se je kasneje z njim okužil, je dokazal, da gre za povsem novo, še neznano vrsto virusa. A to je tudi vse, kar danes znanost ve o njem.

V Yaleovem laboratoriju imajo shranjenih veliko virusov, med njimi jih je kakih 20 odst. pa je človeku smrtno nevarnih. Raziskujejo jih, da bi jih bolje spoznali, odkrili način njihovega prenašanja in odkrili morebitna zdravila proti njim. V laboratorij prihajajo novi in novi virusi, predvsem iz eksotičnih krajev, kjer se iz živalskih skupin, kjer so doslej nemoteno in neškodljivo krožili, prenašajo na ljudi. V človeškem organizmu se izkažejo kot zelo nevarni. To se dogaja, ko ljudje osvajajo nova območja, kjer doslej niso prebivali. V yalskem laboratoriju se tako kopljič nevarna živa bomba, menijo mnogi.

MILAN MARKEJ
(Vir: Time, Newsweek)

zdravnik razlaga

Dr. Jasmina Patkovič Colarič

GRIPA

Ne zamudite priložnosti za cepljenje prot gripi!

Gripa je akutna virusna nalezljiva bolezen, težka, toda kratkotrajna in je pomembna zaradi naglega širjenja, velike obolevnosti in možnosti resnih zapletov, tudi s smrtnim izidom. Značilno je, da se pojavlja množično v epidemijah ali celo pandemijah.

Povzročitelji

Gripo povzročajo virusi influence A, B in C. Posebna značilnost teh virusov je njihova sposobnost spreminjanja antigenov, nove antigenske variante pa omogočajo nove epidemije gripe. Pandemija nastopi takrat, ko pride do večjih antigenskih sprememb in nastane nov tip virusa. Ker pa celotno človeštvo nima protiteles proti novemu tipu, se virus lahko razširi po celem svetu. Nastanka pandemij ni mogoče predvideti, ker so razmaki med njimi zelo različni (pariška gripa v letih 1889/90, španska 1918/19, ki je zahtevala smrt 20 milijonov ljudi, leta 1957 azijska gripa, leta 1968 hongkonska gripa).

Značilnosti epidemij

Virus influence A povzroča epidemije vsake 2-3 leta, virus influence B na 4-6 let, virus influence C pa je stabilen, zato ne povzroča epidemij, ampak samo blage okužbe dihal pri otrocih. Pandemije povzroča samo virus influence A. Epidemija gripe pomeni pojav bolezni v določenem zemljepisnem področju in ima določene značilnosti. Začne se nenadoma, doseže svoj vrh v 2-3 tednu in ne traja več kot 5-6 tednov. V času epidemij zbolijo 10-20

odst. ljudi, v zaključenih kolektivih pa tudi 40-50 odst. V Sloveniji se gripa prične ponavadi proti koncu novembra. Na Dolenjskem zbolijo največ ljudi januarja in februarja. Začetek epidemije označuje veliko število otrok z znaki vnetja dihal, kmalu se poveča tudi število odraslih z značilnimi znaki gripe. Poveča se število bolnikov zbolelih za pljučnico ali poslabšanja kroničnih pljučnih in srčnih obolenj. Zveča se število umrlih zaradi pljučnice.

V februarju prične število obolelih običajno upadati in epidemija v marcu izveni. Smrtnost je okoli 1 odst., ogroženi so predvsem stari ljudje, ljudje s kroničnimi presnovnimi, srčnimi, pljučnimi in ledvičnimi obolenji, rakastimi in živčno-mišičnimi boleznimi, dojenčki in nosečnice.

Prenos

Virus gripe se prenaša s kužnimi kapljicami, ki jih bolni in okuženi širijo v okolico s kihanjem, kašljanjem in celo govorjenjem. Virus lahko več ur obstanejo v posušeni sluzi in se nato prenašajo s kontaktom.

Klinična slika

Bolezen se prične po eno- do tridnevni inkubaciji. Začetni znaki so mraženje, mrzlica, glavobol, utrujenost, močne bolečine v mišicah in križu. Pojavijo se pekoče bolečine v očeh, hripavost, suh kašelj. Temperatura je visoka do 40 stopinj. Suh kašelj spremljajo bolečine za prsnico in pekoče bolečine v grlu. Bolnik nima teka, lahko tudi bruha.

Vročina je običajno neprekinjeno visoka in traja 3-4 dni, redko 7 dni. Ostali znaki minejo v 2-7 dneh, z izjemo kašlja, ki lahko traja tudi več tednov.

(Se nadaljuje)

Reki

Zanimanje za indijsko duhovno izročilo je tudi pri nas vse večje, zato lahko najdemo na našem knjižnem trgu razne knjige, ki nam skušajo posredovati misel daljne Indije. Med njimi je marsikaj vprašljivega tako po izboru kot prevodih, kar pa ne velja za knjige iz zbirke Misel Indije, ki jo izdaja Mladinska knjiga. V nji izhajajo dela piscev s konca prejšnjega in začetka tega stoletja, ki so hoteli prenoviti domačo duhovno tradicijo tako, da so sprejeli nekatera izhodišča zahodne civilizacije in krščanstva ali islama in jih povezali z ustreznimi indijskimi nazori. Napajali so se torej pri bogati indijski tradiciji in se prilagodili sodobnemu času in razumevanju, zaradi česar so njihova dela bralcu zahodnega kulturnega kroga lažje dojemljiva.

Novost v zbirki so REKI indijskega mistika Šri Ramakrišne. Izbor in prevod rekov je pred svojo smrtjo (umrl je kot civilna žrtev slovenske osamosvojitvene vojne) pripravil Janez Svetina, ki je bil dober poznavalec indijske duhovnosti, saj je med drugim 15 let bival v Aurobindovem središču v Indiji. S to knjigo dobivamo prvič v slovenščini duhovno izročilo enega največjih indijskih mistikov 19. stol. Ramakrišna je s svojim življenjem in mislijo pokazal, da človek, ki si sredi spreminjanja modernega sveta želi stalnosti, lahko najde trden temelj, in sicer v Bogu. Sveti mož je preskusil vse glavne hindujske načine bližanja k Bogu, seznanil se je tudi z islamskim mysticizmom, krščanstvom in drugimi verami, njegovo temeljno spoznanje pa je, da so različna verstva le različne poti k istemu cilju, k spoznanju enega Boga.

Prevod je strokovno pregledala Vlasta Pacheiner Klander, ki je napisala tudi spremno besedo.

MILAN MARKELJ

Novih pet XX. stoletja

Pred kratkim so pri Cankarjevi založbi poslali na knjižni trg in med naročnike jesenski paket drugega letnika zbirke XX. stoletje, s katero želi založba nadaljevati tradicijo slovite zbirke Sto romanov. Zbirka, ki je zaključila drugi letnik, naj bi slovenskemu bralstvu predstavila najpomembnejše romane, ki so nastali v tem, zdaj že iztekajočem se stoletju, v dobrem prevodu in z izčrpnno spremno besedo. Jesenski paket prinaša pet novih del iz zakladnice sodobnejše svetovne književnosti.

Če romane porazdelimo po časovnem zaporedju izida, potem moramo najprej omeniti roman Z ZAHODNI OČMI Josepha Conrada, Poljaka, ki se je uveljavil kot pisatelj v angleškem jeziku. Slovenskemu bralstvu je dobro znan, saj imamo prevedenih že več

njegovih del, delo Z zahodnimi očmi pa doslej še ni bilo prevedeno. S tem romanom pisatelj nekoliko preseneča, ker se je v njem lotil teme, ki zanj ni značilna, in sicer govori o dogodkih v predrevolucionarni Rusiji in Švici, o razmerah, v katerih se posameznik ne more nekaznovano umakniti iz političnega življenja v zasebnost. Roman je prevedel Miha Avanzo, spremno besedo pa je napisal Mirko Jurak.

Prav tako iz poljskega kulturnega kroga prihaja pisatelj Stanislaw Witkiewicz z romanom SLOVO OD JESENI, ki je izšel v prvi polovici tega stoletja. Avtor velja za enega največjih poljskih literatov, za reformatorja v dramatik in romanopisju, za časa življenja pa je slovel po svojih izpadih in škandalih. Junaka romana Slovo od jeseni sta značilna Witkiewiczova nekonvencionalneža, ki s svojim vedenjem in razmišljanjem podirata meščanske vrednote, svojo življenjsko pot pa seveda končata tragično. Prevod in spremno besedo o tem, pri nas malo poznanem avtorju je pripravil Niko Jež.

Trojico romanov iz druge polovice stoletja začenja predstavnik indijskega tradicionalnega romana Khushwant Singh. S prevodom romana VLAK V PAKISTAN se slovenskim bralcem predstavlja prvič, z njim vred pa tudi tradicionalni indijski roman. V njem pripoveduje o preprostih ljudeh, ki se po odhodu kolonialnih gospodarjev Angležev iz Indije znajdejo v vse slabšem položaju, saj tujca zamenjajo v mnogem slabši in hujši domači tirani. Za prevod je poskrbela Alenka Klabus Vesel, za spremno besedo pa Nikolaj Jeffs.

Patrick White, avstralski književnik, dobitnik Nobelove nagrade za literaturo, se predstavlja z romanom VOSS, ki ga je napisal po resničnih dogodkih. Junak je nemški raziskovalec, ki potuje prek Avstralije, na poti pa se njegova življenjska filozofija v stiku z naravo in domorodci spremeni, saj ugotovi, da je narava vendarle močnejša od človekove volje. Delo je prevedel Vital Klabus, spremno besedo pa je napisal Igor Maver.

Kot zadnji je v drugem letniku argentinski pisatelj Manuel Puig, predstavnik novejšega vala hispanoameriškega pripovedništva, s svojim slovitem romanom POLJUB ŽENSKE PAJKA, po katerem je nastala drama, filmska uspešnica in celo musical. Delo, ki so ga prevedli že v številne jezike, je napisano kot vrsta monologov in dialogov dveh zapornikov, homoseksualca in političnega aktivista. Skozi njuno pripovedovanje, vsebino filmov, ki si jih pripovedujeta in tudi izmišljata, ter skozi obsežne pisateljeve opombe se izrisuje kritična ocena sodobne družbe. Uspešnico je prevedel Ferdinand Miklavc, avtorja pa je v spremni besedi predstavila Maja Turnher.

MiM

KATALOG DZS NAJVEČJA TRGOVINA PRI VAS DOMA

VEČ KOT 1600
IZDELKOV
NA 200 STRANEH
V NAJNOVEJŠEM
KATALOGU DZS

ZAKAJ JE DOBRO KUPOVATI PREK KATALOGA DZS?

- * VELIKA IZBIRA * UGODNE CENE
- * ENOSTAVNO PLAČILO
- * UDOBEN IN PREMIŠLJEN NAKUP * POPUSTI
- * DOSTAVA NAROČENEGA V 8 DNEH

PREPRIČAJTE SE, DA TI RAZLOGI ZARES DRŽIJO!

Če niste prejeli kataloga Jesen-zima '94, izpolnite kupon in poslali vam ga bomo BREZPLAČNO.

Lahko pa nas tudi pokličete na tel.: 061/140 40 02.

KUPON ZA KATALOG JESEN-ZIMA '94

Ime in priimek: .....

Naslov: .....

Poštna številka: ..... Kraj: .....

Kupon pošljite na naslov:
DZS d.d., Kataloška prodaja, 61001 Ljubljana, p.p. 900
Katalog je na voljo tudi v poslovalnicah DZS po Sloveniji.

DOLENSKI LIST

AGROSERVIS TRGOVINA ZA VAS IN VAŠ AVTO

- NAJCENEJŠI AKUMULATORJI S STROKOVNO MONTAŽO
- VELIKA IZBIRA AVTOPLAŠČEV (SAVA, PIRELLI, JOKOHAMA, BARUM)
- HLADILNA TEKOČINA
- BREZPLAČNA MENJAVA OLJA V MOTORJU, MENJAVA FILTROV IN HLADILNE TEKOČINE
- IN OSTALA PONUDBA KMETIJSKE MEHANIZACIJE IN REZERVNIH DELOV

Mercator - KZ Krka, z.o.o., Novo mesto

Obiščite nas in se prepričajte o ugodni ponudbi!!!

Kraljeva 2
tel: 068/321-479, 324-480, 321-031, 321-032
fax: 068/321-987

MEDIS

TRGOVINA
KASTELČEVA ULICA 9
(med trgovino ZMAGA in
Zavodom za zdravstveno
zavarovanje)
NOVO MESTO
Tel.: 068/21-704

Vam v svoji specializirani trgovini nudimo:

- Medicinske in ortopedske pripomočke
- Širok izbor pripomočkov za invalide
- Vse za nego stome in inkontinence
- Kvalitetni merilci krvnega pritiska in protibolečinski stimulatorji
- Ortopedsko perilo, lasulje
- Velika izbira masažnih aparatov
- Naravna kozmetika
- Alternativna medicina
- Potrošni sanitetni material

Nakup je možen na recept ali v prosti prodaji.

Delovni čas:
od 9. — 17. ure
sobota od 9. — 12. ure

Na željo kupca dostava na dom.

Cenjene stranke vabimo, da nas obiščejo na novi lokaciji v Kastelčevi ulici 9 (med trgovino Zmaga in Zavodom za zdravstveno zavarovanje)

EMINENT d.o.o.

Dol. Kamence 61
68000 Novo mesto
tel./fax: 068/323-902

AVTOSALON HYUNDAI
Kandjska 14, Novo mesto
tel. 068/28-950

PE KRŠKO
ČKŽ 51, Krško
tel. 0608/22-950

PE Črnomelj
Belokranjska 16
tel. 068/51-378

VSI DOBRI POUČENI V ENEM AVTU

accent

Začetek prodaje 1.
oktobra 1994.

PONY PARTNER	že za 16.990 DEM
PONY SEDAN 1.5 LSI	že za 19.750 DEM
LANTRA 1.6 GLS I	že za 26.200 DEM
SCOUPE 1.5 LSI	že za 26.500 DEM
SONATA 1.8 GLS I	že za 30.500 DEM

V vseh avtomobilih Hyundai je že nekaj časa vgrajen sodoben 3-kanalni katalizator.

HYUNDAI

Igor Fabjan

V deželi tisočerih otokov

3

Ko me že stotič vprašajo, kje je Slovenija, kam grem, kako mi je ime, kaj dela moj oče, mama, brat, sestra, se delam, da ne razumem angleško. Toda tudi to ne pomaga kaj dosti, saj očitno še niso naleteli na tujca, ki ne bi govoril angleško. Med ljudmi je zelo pogosto vprašanje, kam greš. To mi je šlo še posebno na živce, saj če sem sedel na avtobusu, ki pelje v Surabaya, res ni bilo težko ugotoviti, kam sem namenjen. Kasneje sem izvedel, da je to nekakšen pozdrav, kot npr. naš kako si kaj. Na to vprašanje je najbolje odgovoriti: "Jalan, jalan!" (hodim, kar tako), kar spraševalcem privabi na obraz zadovoljive nasmehe. Ob naslednji poplavi vedno enakih vprašanj prasnem v smeh in cela štorija se še enkrat ponovi. "Kam greš, kako ti je ime?" Na koncu se sprijaznim z usodo in večer mine v prepevanju ameriških uspešnic, vse dokler me pred radovedneži ne reši prepričljiv spanec.

Java, najgostje naseljeni otok indonezijskega arhipelaga, nudi tako domačinom kot tudi številnim turistom marsikaj. Otok je ena sama veriga bolj ali manj dremajočih vulkanov. Zemlja je tod tako plodna kot le malokje. Bogata koncentracija rudnin, ki so jih v tisočletjih iz drobovja zemlje iztrgali vulkani in vlažna tropska klima, sta idealna kombinacija za bujno rast. Nekateri predeli so še vedno poraščeni z neprehodnimi gozdovi, v katerih živijo eksotične živali od nosorogov do netopirjev, ki merijo več kot meter čez krila.

Antična Java je bila dežela kmetov, ki so pridelovali ogromne presežke, ki so šli za palače kraljev in gradnjo velikih svetišč. Prvotni prebivalci so verjeli v duhove prednikov in animistične sile. V stikih z Indijci se je tudi tukaj pričela hindujsko-budistična kolonizacija, ki je trajala kar 1400 let in

je bila zaradi simbioze kultur obojestransko koristna. Znanost in kultura sta se v tem času razvijali kot le malokje.

Čudovit tempelj

V letih razcveta javanske kulture so daleč na jugu otoka zgradili velik tempelj Borobudur, ki naj bi služil meditaciji in čaščenju. Borobudur so gradili skoraj sto let, tesarji, zidarji in klesarji pa so prihajali iz vseh koncev takrat omikanega sveta.

Orjaška, na videz monolitna gmota templja je videti kot piramida, zgrajena okoli vrha griča. Nad kvadratno osnovo se druga za drugo dvigajo terase. Prvih šest je kvadratnih, potem sledijo tri okrogle, čisto na vrhu pa se bohota mogočna stupa. Na okroglih terasah stoji 72 stup, podobnih rešetkastim zvonovom, v katerih sedi Buda v naravni velikosti. Stene ogromnih kvadratnih teras so obdelane s preko 2500 kamnitimi reliefi, ki ponazarjajo zgodbe Budove poti skozi njegove inkarnacije in govornjo o arhitekturi, oblačenju, kmetijstvu, borbenih veščinah, plesu in umetnosti iz tistega časa. Kralji, sveti možje, navadni ljudje, graciozne lepote, bojevnice z meči, sloni, eksotična drevesa se vrstijo pred teboj kot skrivnosten film iz daljne preteklosti. Kamniti reliefi so dolgi kar pet kilometrov!

Danes je Borobudur pravo romarsko središče, od zore do mraka preplavljeno s trumami radovednežev. Tisti dan, ko sem prispel pred vhod mogočnega templja, je bil za ogled še posebno neprimeren. Soparne

meglice, tiransko sonce in gneča prepotenih teles mi je kmalu ubila vsako voljo po raziskovanju kamnitih reliefov.

V "krompirjevi deželi"

Kmalu sem jo s prvim avtobusom mahnil v višje predele, kjer je zrak čistejši in se temperature tudi podnevi spustijo pod 20 stopinj. Planota Dieng leži pod tri tisoč metrov visokimi brundajočimi vulkani. Pokrajina tod okoli je resnično nenavadna. Divje robato skalovje, ostanki nekdanjega kraterja, je poraslo z mahovi, evkalipti in zverženimi borovci, stalno zavitim v mrzle meglice. Iz težkih oblakov kar naprej prši, iz tal pa se tu in tam dvigujejo po žveplu smrdeče pare. V kotanjah se skrivajo čudovito obarvana mineralna jezera, sikajoči gejzirji in brbotajoče vrelo blato. Delovanje naravnih sil je tako mistično prepričljivo, da ni čudno, da so na ta kraj hodili častit bogove že od nekdaj. Tako kot vreme so se mi zdeli tudi ljudje nenavadno hladni. Drugod te na vsakem koraku ogovarjajo radovedneži, tu pa se prav nihče ni zmenil zame. V najboljšem primeru sem bil deležen mrkih pogledov ali celo neokusnih pripomb.

Cesta, ki se z visoke planote strmo spušča v dolino, se vije med terasastimi polji, ki se zajedajo strme bregove. Prav vsaka ped zemlje je skrbno obdelana. Koliko truda in dela je bilo vloženo v te njive, ki so jih ljudje iztrgali iz pobočja z najbolj preprostimi orodjem, vedo le preprosti kmetje, ki se dan za dnem sklanjajo nad svojo zaplato zemlje. Zaradi hladnejšega

podnebja tod gojijo podobno zelenjavo kot pri nas. Takrat je bila na višku sezona krompirja in tako ni čudno, da mi je ta konec Jave ostal v spominu kot krompirjeva dežela.

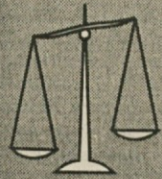
V Jugiakarto sem prispel pozno ponoči. Prijetno je bilo spet čutiti toplen veter. Kljub pozni uri se je vsepovsod trlo ljudi, ki so se sprehajali, posedali in jedli v zaslikih restavracijah, ki oživijo ponoči na širokih pločnikih glavne ulice. Prav na vsakem koraku se je nekaj peklo, jedlo, prodajalo, razkazovalo. Toliko zadovoljnih obrazov že dolgo nisem videl.

Pisano mesto je bilo polno pasti in skušnjav za mojo ne preveč polno denarnico. Ljudje so bili začuda veliko manj vsiljivi kot drugod in celo rikšači me niso obljajali s svojo ponudbo na vsakem koraku. Odločil sem se, da bom vsaj eno dopoldne čisto običajen turist in tako sem se posvetil ogledu sultanove palače. Pomešal sem se med skupino nemških turistov, ki so pridno snemali in fotografirali, da jih je bilo kar vesele gledati. Toliko smešnih obrazov, kot jih najdeš med navdušenimi fotografi, je moč videti le še redkokje. Ko sem se začel dolgočasiti, sem stopil do prikupne indonezijske vodičke in jo napadel s kopicami tipičnih vprašanj, s katerimi Indonezijski osrečujejo tujce na vsakem koraku: "Od kod si? Kako ti je ime? Ali si poročena? Kaj dela tvoj oče?" Začudeno se je smehljala in kar ni ji šlo v glavo, da so lahko tudi tujci tako zelo radovedni.

Jugiakarta, eno največjih indonezijskih mest, velja za nekakšno kulturno središče Jave. Vsak teden je tu priložnost za kraljeve ceremonije ali pa nov festival drame, plesa, glasbe. Cela četrt se ukvarja z izdelovanjem usnjenih in lesenih lutk, s katerimi uprizarjajo celonočne predstave iz svoje nenavadne kulture.

POTA IN STRAN POTAK

dežurni poročajo

VLOMIL V BIVAK - V času od 2. do 27. oktobra je neznanec v predelu Mirčevega križa v krajevni skupnosti Šentjerneji v bivaču ukradel prenosni televizor, radiokasetofon, nože, 14 baterijskih vložkov, 9 odev in skodelice za kavo. Lastnika J. Š. iz Krškega je oškodoval za okrog 100.000 tolarjev. Storiča se iščejo.

OB TORBICO Z DOKUMENTI - 29. oktobra zvečer je neznan storilec v Gradšču pri Trebnjem v osebni avto in iz njega ukradel usnjeno torbico z dokumenti. Trgovsko podjetje Mercator - Gradšče, d. d., iz Trebnjega je oškodoval za okrog 40.000 tolarjev.

OVCO DAL NA RAME IN SEL - 29. letni A. Z. iz Malega Lešča je osumljen, da je 28. oktobra v Gornjih Lokvcah iz ograjenega prostora ukradel 30-kilogramsko ovco, si jo dal na rame in sel. To je opazil lastnik, ki je takoj obvestil policiste. Ovca je bila vredna 10 tisočakov.

NA NJIVI POSADILA INDIJSKO KONOPLJO - Občana iz okolice Stopič sta osumljena neupravičene proizvodnje in prometa z mamili, ker sta z namenom preprodaje na njivi posadila 321 sadik indijske konoplje. Konopljo so policisti komisijko uničili.

OB DESET KOKOŠI - V noči na 27. oktober je neznan storilec v Veliki Loki iz kokošnjaka ukradel 10 kokoši in s tem lastnika J. M. oškodoval za okrog 4 tisočake.

POLICISTKA NA OBISKU V VRTCU - Štiriletni otroci so že zelo radovedni, naenkrat hočejo vedeti o vsem, kar jih obkroža, zato ni čudno, da so si zaželeli, da jih v vrtcu obišče policist. Tako je otroke iz skupine mišk in njihovo vzgojiteljico Mirjano Drenovec v zgornjem vrtcu v Ločni v petek obiskala prava policistka. Policistka Irena iz novomeške prometne policijske postaje jim je predstavila poklic policista, kako se morajo vesti otroci v prometu in na kaj morajo biti pozorni, ko se igrajo, po prečkajo cesto ali ko se vozijo v avtomobilu. Seveda jim je na koncu pokazala tudi pištolo in lisice. To pa ni bil prvi tovrstni obisk novomeških policistov, saj vsako leto obiščejo veliko otrok v vrtcih in šolah. (Foto: J. Dornič)

KRONIKA NESREČ

MED PREVRAČANJEM PADLA IZ AVTA - 25. oktobra nekaj po sedmi uri se je 33-letna A. B. iz Novega mesta peljala z osebnim avtomobilom od Vavte vasi proti Dolenjskim Toplicam. Ko je pred Dolenjim Gradščem pripeljala v desni nepregledni ovinek z neprimerno hitrostjo glede na mokro in spolzko cesto, jo je začelo zanašati. Zaneslo jo je na travnato bankino in v drsno ograjo, nato pa se je prevrnila. Med prevračanjem je voznica padla iz avta in hudo poškodovana obležala na njivi. Zdravi se v novomeški bolnišnici. Na avtomobilu je za okrog 500.000 tolarjev škoda.

TRČIL V DROG JAVNE RAZSVETLJAVE - 31. oktobra ob 2.15 je 26-letni L. K. z Malega Kala peljal osebni avto od Novega mesta proti Mačkovcu. Ko je pripeljal v Ločno, je

Belokranjska varnost na "prepihu"

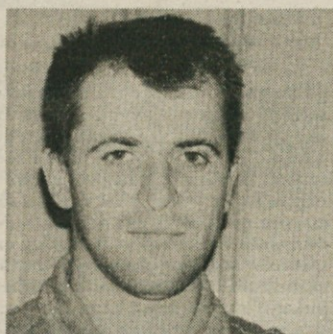
Direktor edinega belokranjskega podjetja za detektivske storitve Mirko Berkopec zatrjuje, da premoženje ljudi v Beli krajini ni več tako varno in tudi varnost je vprašljiva

ČRNO MELJ - Pred poldrugim letom je začelo v Črnomlju z delom zasebno podjetje Berkopec d.o.o., ki ga je za detektivske in športne storitve ustanovil Mirko Berkopec. To je prvo in še vedno edino podjetje v Beli krajini, ki se ukvarja z detektivskimi storitvami, predvsem s tehničnim in fizičnim varovanjem objektov, ljudi, premoženja, denarnih pošiljk, javnih shodov, prireditvev.

Berkopec je začel najprej z delom sam, sedaj pa ima nekaj redno zaposlenih, po potrebi pa ima na voljo še pogodbeno delavce. "Vse najprej dobro preverim, da so sposobni za to naporno delo, poleg splošnih zahtev pa morajo izpolnjevati tudi moje stroge pogoje za sprejem na delo. Predvsem morajo biti zanesljivi in, kar je najpomembnejše, ne smejo narediti napake," pravi direktor Berkopec. Sicer pa zatrjuje, da se da v manjšem kraju, kot je na primer Črnomelj, vsaj za sedaj s podjetjem, kakršno je njegovo, dobro varovati premoženje in varnost ljudi. Predvsem se dobro zaveda, da je dobra preventiva že več kot pol uspeha, medtem ko je kurativna mnogokrat prepozna. Zato po želji naročnikov opravljajo preventivne preglede stavb in ker so v podjetju zaposleni v glavnem domačini, ki dobro poznajo krajane, lahko kaj hitro ugotovijo, če se okrog hiš smukajo sumljive osebe. Poleg tega je v poslovnem centru na Majerju tudi nadzorni center, na katerega so priključene alarmne naprave iz podjetij, šol, stanovanjskih hiš. "Ta služba je v črnomaljski občini že dobro vplejana, medtem ko je v metliški občini žal še ni, čeprav je tudi tam kar precej zanimanja. Seveda imamo tudi dobro usposobljeno intervencijsko skupino, ki ob sproženem alarmu hitro in učinkovito ukrepa," zatrjuje Berkopec.

Intervencij pa je po njegovih zagotovilih veliko. "Res, da gre v manjših krajih skoraj praviloma za manjšo škodo, čeprav premeteni zlikavci navadno preverijo, kje se jim splača vložiti. A Bela krajina je na "prepihu", ob državni meji in premoženje ni več tako varno, kot se nekaterim še ved-

no zdi. Na srečo so se mnogi že začeli zavedati, da so ogroženi in da morajo bolj varovati svojo lastnino. To spoznavamo tudi po tem, da jih ved-

Mirko Berkopec

no več prihaja k nam po pomoč, nekateri pa zgolj po nasvet, kako se zavarovati," pove Berkopec. Zlasti med poletnimi dopusti je njegovo podjetje

ALFA POD TOVORNJAKOM - Zveržena, brezoblična gmota pločevine na cesti pri Impolci (na posnetku), ki smo jo ugledali prejšnji petek v sončnem popoldnevu, je zgovorno dokazovala, da se je tod deset minut po poldnevu zgodila huda prometna nesreča. Osebnega avtomobila alfa romeo 164, s katerim je 33-letni Karel Toplišek iz Velikega Dola pri Krškem na ravnem delu ceste prehiteval druga vozila, ko mu je nasproti pripeljal tovornjak, naložen z drvmi, ni bilo mogoče prepoznati. Toplišek je z veliko hitrostjo čelno trčil v tatro in na kraju nesreče takoj izdihnil. Poklicni gasilci iz Krškega so ga le stežka rešili objema smrtonosne pločevine, cesta pa je bila zaprta za tovornjake do 15. ure. (Foto: P. Perc)

varovalo precej hiš in zadovoljen je, da je zaupanje ljudi do njih veliko, saj so jim mnogi zaupali celo ključke svojih domov. Seveda si je moč sposoditi tudi alarmno napravo, čeprav Berkopec zatrjuje, da so najboljša zaščita trajne alarmne naprave. Lastne izkušnje ter tiste, ki so jih pridobili s sodelovanjem s podjetjem Protekt in Utrip, so to potrdile. Zadovoljen pa je, da je - morda prav zaradi naraščanja kriminala - osveščenost Belokranjcev vse večja.

M. BEZEK-JAKŠE

NAROČIL DELA BREZ DOVOLJENJ

DRUŽINSKA VAS - 59-letni F. Z. iz Družinske vasi je osumljen kaznivega dejanja poškodovanja ali uničenja tuje stvari, ki so posebnega kulturnega ali zgodovinskega pomena, ker je letos septembra kot predsednik krajevne skupnosti Bela Cerkev naročil gradnjo ceste brez ustreznih dovoljenj. Dela so opravili na zavarovanem območju prazgodovinskega grobišča v Družinski vasi. S tem dejanjem je bila povzročena velika škoda, ki pa jo še ugotavljajo.

IVAN KOS PRI PODPISU POGODBE ZA UPORABO TELEFONA - "Telefon nam bo prikrajšal marsikatero nepotrebno pot, prav pa bo prišel tudi obiskovalcem Gorjancev," je ob prevzemu prvega mobilnega telefona, ki jih bo ministrstvo za notranje zadeve dalo v uporabo najbolj odročnim krajem ob slovensko - hrvaški meji, povedal najemnik doma Pri Miklavžu Ivan Kos. Na fotografiji (od leve proti desni): sekretar MNZ Borut Likar, Ivan Kos in direktor Mobitela Tone Majzelj.

Pri Miklavžu zazvonil telefon

Ministrstvo za notranje zadeve je predalo v uporabo prvi nepremični mobilni telefon najemniku doma

PRI MIKLAVŽU NA GORJANCIH - Prejšnji teden so minila tri leta, odkar je naša tla zapustil zadnji vojak nekdanje JLA. Vzpostavila se je južna meja oz. meja s Hrvaško, ki jo je bilo potrebno zavarovati. "Z željo, da bi najbolj odročne kraje ob meji povezali s centri in s tem poskrbeli, da se ljudje ob meji ne bi izseljevali, hkrati pa bi zagotovili tudi večjo varnost zelenih meja, je bilo ministrstvo za notranje zadeve pobudnik za izboljšavo cestnih povezav in za vzpostavitev telefonskih zvez v teh krajih," je povedal državni sekretar MNZ Borut Likar sredi prejšnjega tedna, ko je notranje ministrstvo predalo v uporabo prvi mobilni telefon ob južni meji najemniku planinskega doma pri Miklavžu Ivanu Kosu. Svečanega trenutka predaje in podpisa pogodbe v planinskem domu pri Miklavžu so se med drugimi udeležili državni sekretar MNZ Borut Likar, poveljnik slovenske policije Alojz Kuralc, direktor Mobitela Tone Majzelj ter načelnik UNZ Novo mesto Franci Povše s sodelavci. Direktor Mobitela Tone Majzelj

je povedal, da je to prvi tovrstni telefon v Sloveniji, ki je nepremičen, deluje pa na mobilnem principu in je kot naročen za kraje, kjer navadnih telefonskih zvez ni mogoče montirati. Telefon firme Benefon Ford sodi med najbolj vzdržljive, preživel je celo Vukovar, saj ima poleg električnega tudi akumulatorsko napajanje, ki se ob izpadu električnega toka samodejno vključi. To je tudi prvi od šestih tovrstnih telefonov, ki jih bo Ministrstvo za notranje zadeve v kratkem montiralo v šestih krajih vzdolž celotne meje s Hrvaško. Sekretar Likar je poudaril, da je tak telefon namenjen za vsakdanje potrebe ljudi na teh območjih, še posebej pa bo dobrodošel ob morebitnih naravnih in drugih nesrečah, ko je potrebna hitra pomoč.

Najemnik Doma Ivan Kos, ki je zadnji dve leti na Gorjancih tudi pozimi, se je za telefon zahvalil in dejal, da mu bo v veliko pomoč, saj je do sedaj moral po vsako stvar posebej v dolino, poleg tega pa meni, da je to tudi velika pridobitev za obiskovalce Gorjancev.

J. D.

PRIJELI SEMIŠKEGA ROPARJA

SEMIČ - Prejšnji teden smo pisali, da je 23. oktobra zvečer neznanec sledil 48-letnemu M. O. iz Semiča po cesti od gostinskega lokala Semiški hram do stanovanjskega bloka št. 42/b v Semiču. Na parkirnem prostoru je neznanec prišel do M. O., ga udaril po obrazu, da je padel na tla, nato pa mu na silo pregledal žepa in mu pobral devize in tolarje, v skupni vrednosti 34.500 tolarjev. Z zbiranjem obvestil so novomeški kriminalisti ugotovili, da je bil ropar 26-letni Slavko H. s Coklovce. Zoper njega so napisali kazensko ovadbo.

Zaprto območje

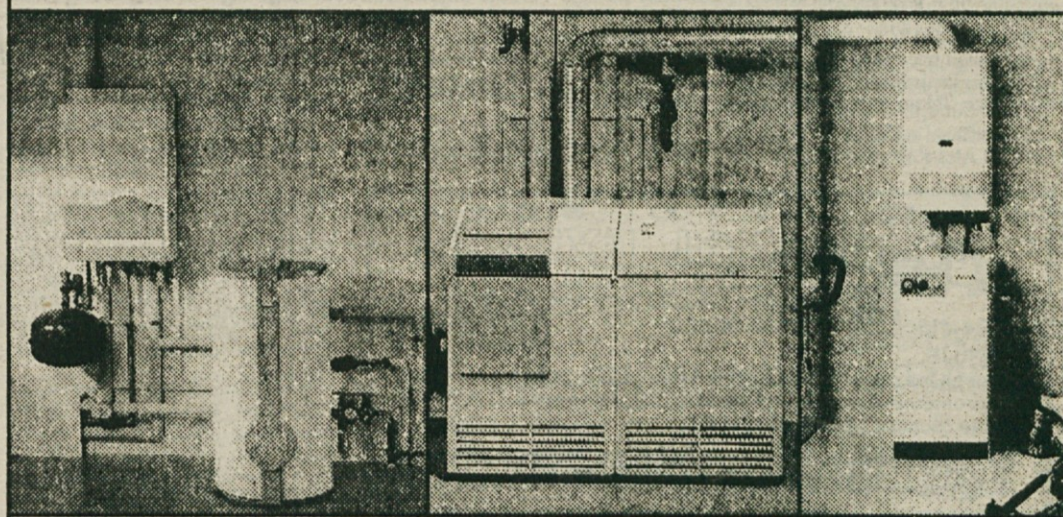
Zapornica pri Otočcu

OTOČEC - Nad cesto, ki se odcepi s ceste Novo mesto - Šentjernej in pelje do gradu Otočec, je še vedno zapornica. Ker je dvignjena, se lahko pod njo vozila premikajo neovirano. Napoti torej ni, vendar ni rečeno, da je čisto v redu, da je tam.

Zapornico so pred časom postavili zato, da javni promet, ki ga zagotavlja omenjena cesta, ne bi motil turističnega utripa Otočca. Tako ohranjanje miru ter varovanje starodavnega gradu in lesenih mostov pred dejansko motečimi avtomobili je najbrž dobra poteza. Mogoče bi se dalo poiskati še boljše, in sicer na ta način, da bi kje zgradili obvoznico, ki bi nadomestila omenjeno cesto, nad katero je zapornica, dvignjena ali spuščena. V tem primeru bi lahko zapornico odstranili. To bi prispevalo k ugodnemu počutju. Domačini bi se znebili sicer mogoče povsem neupravičenega strahu, da jih bo za zapornico na javni cesti počakal policist in jih kaznoval za "šverc" vožnjo. Turisti, predvsem tuji, pa po demontaži zapornice ne bi več imeli občutka, da se peljejo po cesti v zaprto vojaško območje.

M. LUZAR

Junkers-plinska ogrevalna tehnika

za ekonomično ogrevanje in pripravo sanitarne vode

- Stenski kotli od 8-24 kW - dimniški priključek ali prisilna vleka
- Stoječi kotli od 12-240 kW - dimniška izvedba
- Pretočni bojlerji od 5-16 l
- Neposredno ogrevani bojlerji od 120-290 l
- Posredno ogrevani bojlerji od 50-450 l
- Termostatski ventili za eno- in dvocevne sisteme in ostala regulacijska tehnika

Prijazno človeku in okolju

JUNKERS
Bosch Gruppe

Zastopstvo in veleprodaja:

Robert Bosch d.o.o., področje Junkers, Ljubljana, Celovška 228, tel.: 061/159 03 41

Elektronska GEO-KATODNA ZAŠČITA proti rjavenju avtomobila

Zaščitite celotno površino svojega avtomobila pred vplivi zime; 10 let garancije, enostavna premontaža.

Prodaja in montaža **SPM TRADE** d.o.o. Vrh 26, Šentjernej, tel: 068/42-361 Iščemo montažerje na vzhodnem delu Slovenije.

Brežiški oktober zaključil sezono

Rekordno število tekačev na Brežiškem oktobru 94 - Med člani je bil najhitrejši član Fita Dani Ošep - Nastopile ekipe 32 osnovnih šol - Petra Radišek je nepremagljiva

BREŽICE - Rekordno število udeležencev in kljub grožnji z dežjem izredno lepa tekaška prireditev "Brežiški oktober 94" je ob uspešnem nastopu posavskih tekačev zaokrožila letošnjo sezono, ki je bila za brežiški klub Fit najuspešnejša do sedaj.

Na štartu cestnih tekov se je minuli petek pred občinsko stavbo v Brežicah zbralo več kot 500 tekačev iz vse Slovenije, največ pa je bilo osnovnošolcev in dijakov srednjih šol, ki so se potegovali za naslove ekipnih državnih prvakov v cestnem teku. Med osnovnimi šolami, nastopilo jih je kar 32, so zmagali učenci OŠ Ivana Cankarja z Vrh-nike, Krško je bilo 16., Bizeljsko 18., Brežice so bile 20. in Kostanjevica 21.

Med srednješolci so se Dolenjci in Posavci odrezali precej bolje. Zmagali so dijaki STZŠ Novo mesto nad celjskimi in brežiškimi gimnazijami, novomeška gimnazija je bila peta, Krčani so bili sedmi in Sevniciani deveti.

Tekmovanje pa ni bilo le ekipno, pač pa tudi posamično, kjer so najboljšim poleg medalj in pokalov podelili tudi praktične nagrade pokrovitelja brežiške atletike Vina Brežice. Med dečki 5. in 6. razredov je zmagal Sevnican Borut Veber, med deklicami pa Trboveljčanka Aleksandra Tomovič, medtem ko je bila

Šentjernejkanka Nataša Oset tretja. Med sedmo- in osmošolci je bil pri deklicah najhitrejši Matevž Petelin iz Borovnice, Gorazd D. Zalokar iz Brestanice pa je bil 34, medtem ko je med deklicami tudi tokrat, podobno kot na letošnjem krosu Dela, zmagala prikupna Sevnicanka Petra Radišek, tik za njo pa je na cilj pritekla Šentjernejkanka Jolanda Ambrož.

Med dijaki prvega in drugega letnika srednjih šol je zmagal Peter Rapac iz Slovenj Gradca, drugi pa je bil Novomeščan Matjaž Ravbar, med dekletki pa je bila najboljša Domžalčanka Bojana Vojska, Brežičanki Janja Košar in Jasna Zagrajšek pa sta bili tretja oziroma četrta. Med dijaki tretjega in četrtega letnika je pri fantih zmagal Domžalčan Boštjan Brnot, drugi je bil Sevnican Robert Grojzdek, Novomeščana Mitja Kren in Aleš Tomič pa sta pritekla na cilj takoj za njim. Med njihovimi vrstnicami je bila najboljša Veronika Zupan iz Slovenj Gradca, novomeška gimnazijka Irena Auersperger je bila četrta, Brežičanka Barbara Iliš pa peta.

PREMAGALE NEPORAZENE

NOVO MESTO - Rokometiške Novega mesta so v predzadnjem jesenskem kolu vzhodne skupine druge lige v Slovenski Bistrici premagale vodilno ekipo Rač s 32:18. Turkova je dala 14 golov, Popadičeva 9 in Patetova 4. Pred zadnjim kolom, ko bodo Novomeščanke doma gostile rokometiške Brežice, so v vodstvu tri ekipe, ki imajo po en poraz: Novo mesto, Zalec in Rače. (J. Ž.)

Polovični uspeh prvligašev

Druga zmagal kočevskih rokometiške - Ribničani izgubili doma - Dobovi točka v Ajdovščini

RIBNICA, DOBOVA - Rokometni prvligaši s kočevskega in posavskega konca so zadnji konec tedna dosegli le polovični izkupiček. Verjetno so bile z izidom še najbolj zadovoljne Kočevke, ki so z 20:18 (9:8) doma premagale ekipo M-Degro Piran in tako dosegle svojo drugo zmagalo na letošnjem prvenstvu. V prvih minutah so bile Piran-

Med člani je zmagal atlet brežiškega Fita Danijel Ošep, najboljši Novomeščan pa je bil Toni Strniša, nekdanji šampion v plavanju s plavutmi, na sedmem mestu. Med veterani je bil Sevnican Jože Jere tretji in član Fita Boris Kuzmin peti, medtem ko je med članicami zmagala Novomeščanka Mateja Udovč nad Sevnicanko Zvonko Bregar in Brežičanko Anico Hribar. I. V.

ZMAGUJEJO

NOVO MESTO - Košarkarji Novega mesta 92 nadaljujejo z zmagovito serijo. V 8. krogu zahodne skupine B lige so v Postojni premagali Erazem Uniklo TTI s 96:73. V isti ligi so košarkarji Brežic v domači dvorani premagali Tolmin s 80:69. Novomeščani so po porazu v prvem kolu proti Borovnici nanizali sedem zaporednih zmag in prevzeli vodstvo na prvenstveni lestvici, medtem ko so Brežičani četrti. Košarkarji Črnomlja so v 4. krogu zahodne skupine C lige v dvorani na Loki izgubili s Portorožem z 78:55.

HITROSTNO ROLANJE

NOVO MESTO - Na pobudo mladih je prejšnji teden Agencija za šport Novo mesto pripravila prvo odprto prvenstvo Novega mesta v hitrostnem rolanju na krožni asfaltni stezi pri osnovni šoli v Bršljinu. Udeležilo se ga je okoli 60 tekmovalcev, med njimi tudi gostje iz Pirana, enega najboljših kotalkarskih klubov v Sloveniji. Seveda so po kvaliteti močno prekašali Novomeščane. Najboljši Novomeščani so bili Nives in Mojca Mesojedec, ki sta zmagali na 300 oziroma 900 metrov in Dejan Sotirov, ki je tudi edini premagal Pirančane v sprintu na 300 metrov. V vseh ostalih desetih kategorijah so premočno zmagali gostje iz Pirana.

Ko mati pretepe sodnika!

Starši pri svoji pomoči mladim športnikom včasih pretiravajo - Pomoč dobrodošla, ne pa vtikanje v stroko

Starši in drugi odrasli ljudje, ki delajo z mladimi športniki, bi jim morali biti za vzor, vendar to pogosto niso. Sodnik, ki je pred kratkim sodil nogometno tekmo mladincev v Novem mestu, najbrž ni pozitivno vplival na mlade športnike, ko je s piščalko v roki prav barabinsko sodil v korist mladih ljubljancev. Morala bi dala celo prav materi enega izmed mladih novomeških nogometiške, ki je nepoštenega sodnika oklofutala, ne moremo pa ji dati prav, če pomislimo, da je s tem otrokom kar naravnost pokazala, kako je treba obračunati z barabami. Naslednji bodo ti otroci pretepli sodnika kar na igrišču. Če to počne mama, lahko tudi oni.

Oseba uveljavitev preko športa je vroča želja večine mladostnikov, žal pa se tej želji prepogosto preveč resno pridružijo tudi starši, ki pa pri tem pogosto prekoračijo mejo zdravega razuma in dobrega okusa. Predvsem pa se rado zgodi, da s tem svojemu mladostniku bolj škodijo, kot koristijo. Vsak trener mladega športnika bi vam lahko povedal, da so starši izredno pomemben dejavnik v življenju kluba, saj so zaradi svojega otroka pripravljeno prevzeti marsikatero nalogo in zadolžitev, za katero bi sicer težko našli primernega človeka. Tudi zveze in poznanstva

staršev, ki so se vedno odločila pri zagotavljanju sponzorskega denarja, vedno prav pridejo. Do tu gre ponavadi vse lepo, a kaj ko si s tem starši včasih v klubih in društvih pridobijo preveč oblasti in se začnejo vmešavati v strokovno delo trenerjev in vaditeljev, čeprav se na stroko ne spoznajo. Redko kateri trener še nima takih izkušenj in marsikateri je zaradi vmešavanja staršev obesil slabo plačano trenersko delo na klin.

Dobro je, če starši svoje otroke spodbujajo k športni dejavnosti, vendar tudi v tem primeru ne gre pretiravati. Otroci, ki se začeli ukvarjati z nekim športom le zaradi želje in ambicij staršev, v športu ne bo našel tistega, kar bodo našli njegovi vrstniki, ki so se za šport odločili prostovoljno. Starši, ki hočejo preko otroka na vsak način doseči tisto, kar sami niso bili sposobni, pogosto močno pretiravajo. Velikokrat sem ob robu smučarske proge slišal očeta, kako vpije nad malčkom, ki mu ni uspelo vzoziti proge in je bil zaradi tega tudi sam precej nesrečen. Ko je isti malček naslednji dan spet stal na štartu, so se mu kolena kar šibila od strahu, pa ne zaradi sebe, ampak zaradi očeta in izid je bil spet slabši od pričakovane.

IGOR VIDMAR

DOLENJCI V BADMINTONU

BREŽICE - V gimnaziji Brežice je prejšnji teden potekal drugi "C" turnir dolenjske regije v badmintonu, ki se ga je udeležilo 33 tekmovalcev in tekmovalk iz Brežic, Novega mesta, Krškega in z Mirne. V moški konkurenci so prva tri mesta pripadla tekmovalcem Toma iz Mirne, zmagal je Uroš Kirm, drugi je bil Damjan Marin, tretji pa Dušan Skerbiš. Najboljši Brežičan je bil na šestem mestu Alan Kreiziger. Med Novomeščani se je najbolj izkazal Andrej Bregar, ki si je delil deveto mesto skupaj z najboljšim tekmovalcem iz Krškega Primožem Gajškom. Med ženskami je bila najboljša Alenka Zakrajšek, članica Toma z Mirne, pred klubsko kolegico Sonjo Jaklič. Tretje mesto sta si delili Brežičanka Nataša Mulič in Petra Bec, Tom Mirna.

Akripol in Krčani vodijo

Akripol zmagal v gosteh - Črnomalci s točko iz Kamnika - Na vzhodu zmagi vodilnih

TREBNJE - Rokometiški trebanjskega Akripola ostajajo vodeče drugoligaško moštvo zahodne skupine. V 6. krogu so v Kranju premagali moštvo TAB Inženiring Preddvor z 22:20. V trdi pravi prvenstveni tekmi je po izenačenju prvi polčas pripadel Trebanjcem z 11:10. V drugem delu so domačini na hitro dosegli štiri zadetke in povedli s 14:11. Preddvorčani so v nadaljevanju prednost enega ali dveh zadetkov ohranili vse do zadnjih petih minut tekme, ko so Akripolovci zaigrali odločneje v obrambi in iz zaostanka 19:18 prešli v vodstvo 21:19 ter tako dosegli še peto zmagalo na prvenstvu. Prav zmagalo na tujem, in to v zadnjih minutah srečanja naj bi bil znak zrelosti trebanjskih rokometiške, ki bodo v naslednjih dveh kolih igrali na domačem igrišču. Če bodo v soboto ob 20. uri z močnimi Grosupeljčani dosegli novo zmagalo, bodo obdržali mesto vodilnega pred lanskoletnim prvligašem Šeširjem iz Škofje Loke. V Kranju je največ zadet-

kov (9) dosegel Vešligaj, Savrič in Dvornik sta dosegla 4 zadetke, Zarabec 2, ter Longar, Višček in Strajnar po enega.

Rokometiški Črnomlja so po dolgem času uspeli prinesiti točko z gostovanjem. V Kamniku so igrali 20:20 z Žurbi teamom in so na lestvici 8. V Kamniku so jim domačini v prvem delu ušli že za 5 golov, vendar so jih belokranjski rokometiški z dobro igro v obrambi kmalu ujeli. Laho bi tudi zmagali, če ne bi v zadnjih odločilnih minutah zastreljali dve sedemmetrovki. V naslednjem kolu bodo Črnomalci doma igrali s sežanskim Titanicom.

V vzhodni skupini druge lige sta vodilni moštvi ponovno zmagali. Rokometiški Interierja so premagali murskosoboški Krog s 23:19, Radečani pa predzadnje uvrščene Brežice s 30:19. Rokometiški sevniske Lisce so v gosteh premagali Celje s 25:24. J. Ž.

Nova rekorda v Kostanjevici

Več kot 350 udeležencev 14. množičnega teka po ulicah dolenjskih Benetk - Kejzar in Udovčeva postavila nova rekorda proge - Med osnovnošolci najboljši Šentjernejkani

KOSTANJEVICA - Več kot 350 tekačev se je udeležilo tradicionalnega 14. množičnega teka po ulicah dolenjskih Benetk, ki ga je v okviru prireditve v počastitev krajevnega praznika organiziralo športno društvo Partizan iz Kostanjevice. Tekovalci so se pomerili v 18 kategorijah.

Med cicibani je 400 metrov najhitreje pretekel Aleš Kozole iz Sevnice, med cicibankami pa Andreja Tomovič iz Trbovelj. Najhitrejša mlajša pionirja sta

bila Šentjernejkanka Mateja Udovč in Alenka Žnidaršič. Ti so tekli na 800 metrov dolgi progi okoli kostanjeviškega otoka. Med mlajšimi pionirji je zmagal Borut Veber iz Sevnice, najhitrejša mlajša pionirka pa je bila Trboveljčanka Aleksandra Tomovič. Med starejšimi pionirji je zmagal Dejan Benedičič, član športnega društva Sorica, med starejšimi pionirkami pa Petra Radišek iz Sevnice. V prvih osmih kategorijah so določili tudi ekipne rezultate. Po pričakovanjih so zmagali tekači in tekačice iz Šentjerneja, drugi so bili Sevniciani, tretji pa Kostanjevičani.

Največ zanimanja je pritegnil tek na 4 kilometre. Tekalci so tekli okoli kostanjeviškega otoka in do gradu. Roman Kejzar, član ŠD Sorica je za devet sekund izboljšal 12 let star rekord Mirka Vindiša s časom 11,15 minut in zmagal v kategoriji članov. Tudi Novomeščanka Mateja Udovč je dosegla nov rekord proge, ki ga je sama postavila pred dva letoma in tako zmagala med članicami s časom 13,49 minut. Med pionirji je najhitreje skozi cilj pritekla Marjan Lackovič, član FIT Brežice, med pionirkami pa Trboveljčanka Aleksandra Tomovič. Najhitrejši mladinec je bil na progi po Kostanjevici Robert Grojzdek, med mladinkami pa Janja Košar, oba iz Sevnice. Najhitrejša starejša veteranica je bila Heda Kotar iz Trbovelj. Med mlajšimi veterani je zmagal Novomeščan Ivan Močivnik Škedelj. Med starejšimi veterani, rojenimi med leti 1938 in 1948, je zmagal Brežičan Franc Tomše. Med veterani, starejšimi od 57 let, pa je zmagal Trboveljčan Gusti Laznik.

Mateja Udovč in Roman Kejzar sta kot nagrado za postavitev novega rekorda v absolutni kategoriji na štiri kilometre v moški in ženski konkurenci prejela avtoradia, ki ju je podarilo podjetje Kobra Mobitel iz Šentjerneja. T. GAZVODA

- Prodaj psa. Žre vse. Rad ima otroke. (Jurč)
- Silnejši od usode je človek, ki jo prenaša. (Geibel)

Interier spet tako kot zna

Visoka zmagal Interierja in lepa tekma v Leskovcu - Po odmoru derbi z neporaženo Iskro Litusem

KRŠKO - Košarkarji krškega Interierja so v soboto zvečer v dvorani v Leskovcu gostili zadnjevrščeno moštvo Color Medvode, ki pa se nikakor ni že vnaprej predalo, temveč so gostujoči košarkarji kljub hudemu porazu dokazali, da si zadnjega mesta ne za-

služijo. Že začetek je pokazal, da domači gledalci, ki so se tokrat zbrali v precej večjem številu kot ob sredah, ne bodo videli veliko zadetkov, kajti po devetih minutah igre je bil izid "šele" 13:9, Krčani pa so bili šibki predvsem v skokih pod obema košema, čeprav so bili domači centri vsaj za glavo višji od Medvodčanov.

Ko je predvsem Mariu Kraljeviču, ki je imel na srečanju kar 19 skokov, steklo delo pod košem, so se stvari postavile na svoje mesto. Izid ob polčasu 36:21 sicer ni obetal katastrofe gostov. Po prvih minutah drugega polčasa, ko so Krčani zaigrali na vso moč, Stevens, Samar in Ademi pa so v protinapadih zabijali kot za salo, je bilo hitro jasno, kdo je gospodar pod leskovškimi koši, razlika pa je hitro narasla na več kot 30 točk.

Največ zadetkov za Interier so dosegli: Ademi 21, Stevens 18, Samar 14 in Kraljevič 12; z borbenostjo in domiselnimi podajami pod koš pa se je izkazal domačin Rozman. Pri gostih je domače gledalce z lepo igro in drznimi prodori pod Interierov koš navduševal spretni Tokuhisa, ki je dosegel 17 točk. V naslednjem krogu, ki bo šele 3. decembra, bodo Krčani gostovali v Litiji pri drugovrščeni ekipi Iskra Litus, ki je tako kot Interier še neporažena, zmagala Krčanov pa bi jim verjetno že zagotovila prvo mesto po rednem delu prvenstva. I. V.

RAZPIS REKREATIVNE LIGE V ODBOJKI

NOVO MESTO - Agencija za šport Novo mesto razpisuje rekreativno ligo v odbojki, ki se bo začela v drugi polovici novembra v novomeški športni dvorani. Prijavite se lahko do 9. novembra na naslov: Agencija za šport, p.p. 30, Novo mesto, kjer lahko na tel. številki 322-267 dobite tudi dodatne informacije.

ZABUJANJE - Najboljši strellec tekme med Interierjem in Colorjem Ademi med uspešno akcijo. (Foto I. V.)

Gaj in Elan sta enako izgubila

Kočevski nogometaši so se v Ljubljani odprli šele pri 2:0 za Železničarja - Imeli so priložnost za izenačenje - Z enakim izidom kot Gaj je izgubil tudi Elan

KOČEVJE - Tekma med Železničarjem AM Cosmosom in Gajem iz Kočevja v Ljubljani je imela dva povsem različna polčasa. Prvih 45 minut srečanja so se Kočevci predvsem branili in to kar uspešno, saj domačinom, ki so na vrata gostov streljali le dvakrat, ni uspelo doseči zadetka.

Povsem drugače je bilo v drugem polčasu, ko je Prelogarjev strel v tretji minuti Vidmar sicer obranil, vendar je odbito žogo dobil Judež, ki mu ni bilo težko prvič na srečanju zatresti kočevske mreže. Le tri minute kasneje je Judež z lepo podajo sodeloval tudi pri drugem zadetku za domače, mrežo pa je zatresel Usnik.

Dva zadetka v mreži Kočevcev sta bila znak, da se morajo odpreti in tudi oni poskušati doseči zadetek. Začeli so ogrožati Pavičeva vrata, a je Šporar s strelom z glavo prekržil njihove načrte in Železničar je vodil s 3:0, vendar se Gajevi nogometaši niso predali. Visoko vodstvo je ljubljance nekoliko uspravilo, kar je v 65. minuti izkoristil

Žal je bil osrednja osebnost tekme spet človek, ki bi moral biti na igrišču neopazen. Kočevske nogometaše je namreč pokopal sodnik Zarko Vidar. Ko v drugem polčasu za prekršek nad Mihailovim ni dosodil očitne enajstmetrovke, temveč je žogo "po tgnil" ven iz kazenskega prostora, so se mu smejali celo Gajevi nasprotniki. Kočevcem je odpiskal sedem rumenih in en rdeč karton, ljubljance pa je enega rumenega. Poleg tega je večino prekrškov za Kočevce dosodil daleč stran od ljubljanskih vrat. Kot kaže, je centralizacija prodrla tudi v šport, najlepši dokaz za to pa je srečanje med Gajem in Železničarjem. (M. G.)

imajo le 3 točke in so še vedno na zadnjem mestu prvenstvene lestvice druge lige. I. V.

AVTO SOLA
DUAL EXPRES
GLAVNI TRG 30 (nad slaščičarno)
NOVO MESTO
24-413
VPISUJE:
v pospešene in izmenske tečaje (dopolodne in popoldne) iz cestno prometnih predpisov za voznike motornih vozil B, C in E kategorije (ponedeljek, sredo, petek).
Pričetek tečaja v sredo, 9. novembra.

KARATE
W. M. M. A. F. E. V.
WORLD MODERN MARTIAL ARTS FEDERATION
WELTVERBUND DER MODERNEN KAMPSPORTARTEN
DACHVERBAND FÜR MODERNEN KARATE SPORT. SEMI-FULL CONTACT
KICK BOXING KUNG FU-FORMEN WAFFEN SELBSTVERTEIDIGUNG ETC.
SPORT-UND FITNESS-CENTRE SPORTHA DVORANA MARIJ P.P. 31, NOVO MESTO
KARATE
ŠPORT ZDRAVJE REKREACIJA
• vpis novih članov
• program obrambe in zaščite
• program hitre psihofizične transformacije
• začetni in nadaljevalni program
• zdravniška kontrola
• tekmovalni in demonstracijski program
• individualni trening
Vsak delovnik od 17. do 19. ure v telovadnici novomeške gimnazije.
Treninge vodi mojster športa Šemso Šehić — ŠESTI DAN

Odgovori in popravki po § 9...

Avtobusarji

Dol. list št. 42, 20. oktobra

V Dolenjskem listu št. 42 je bil v rubriki Novo v Brežicah objavljen članek z gornjim naslovom. V članku so vozniki in sprevodniki našega podjetja "dobronamerno" opozorjeni, naj v prihodnje ne prodajajo ene vzne karte večkrat, vsaj novinarjem in inšpektorjem ne.

Osebnostem sem prepričan, da so nameni takega članka daleč od dobronamernosti in tudi daleč od resničnosti. Zato predvidevam, da je namen tega članka škodovati dobremu imenu našega podjetja. V to me prepričuje tudi dejstvo, da je članek napisan zelo splošno, hrabri pisec pa se je "pozabil" podpisati. Ob tej priložnosti vabim vse novinarje in inšpektorje, katerim naši vozniki in sprevodniki za prevoz prodajajo večkrat uporabljene vozovnice, da se oglasio in me prepričajo.

Direktor Integrala Brebus
JOŽE BASKOVIČ

ODGOVOR - Kot ste verjetno opazili, noben prispevek v kroniki ni podpisan, tako tudi ne v rubriki Novo v Brežicah, za vse članki pa stojimo novinarji, ki tudi nosimo odgovornost za napisano. Članka ne bi napisala, če ne bi tega doživela sama (da karte ni zmečkal strojček, ampak je bila vzeta iz predala na vratih), zato vem, kako "daleč od resničnosti" je dogodek. Vendar se sprašujem, kako si upate trditi, da je članek lažniv in da vaši delavci česa takšnega niso sposobni narediti. Ugleda vašega podjetja ne kvarimo novinarji, če opišemo resničen dogodek, ampak tisti šoferji, ki takšne stvari počnejo.

TANJA GAZVODA

POPRAVEK

V zapisu Sporočilo Zvestobe Staneta Potočarja, objavljenem prejšnji teden na 16. strani DL, je pri prepričevanju besedila iz izpustitvijo ene vrstice nastala groba napaka, ki je bistveno spremenila smisel. Pravilno se tekst glasi takole: "Vsekakor je že čas za razmišljanje, kakšen bi bil rezultat referendumu 1990, če bi v vsebini njegove argumentacije bilo zapisano, da referendum pomeni tudi 150.000 nezaposlenih, bistveno skrajšanje socialnega in zdravstvenega zavarovanja, oprostilne sodbe vojnih zločincev in vseh, ki so odgovorni za 46.000 padlih, pobitih in umrlih upornikov proti fašizmu..." Za napako se avtorju in bralcem opravičujemo.

Uredništvo DL

- Tako slabo kot živim zdaj kot poslanec, nisem živel še nikoli. (Jelenc)
- Zaradi enega samega gnilega zoba smrdijo vsa usta. (Grški pregovor)
- Slovenci ostajamo samostojen narod samo toliko časa, dokler smo lastniki svoje zemlje. (Bučar)

Obtožba s televizije še odmeva

Po sledih prispevka o birokraciji in birokratih na občini Kočevje, objavljenega v TV Tedniku v četrtek, 20. oktobra - Mnenji dveh pravnih strokovnjakov

KOČEVJE - V TV prispevku je bilo ostro kritizirano birokratsko delo občinske uprave v Kočevju, ki da je Cirilu Grmu najprej dovolila gradnjo zasebne stanovanjske hiše, nato pa prepovedala, čeprav je pristojni republiški organ odločil v korist Cirila Grma. Javno mnenje je tudi obsodilo "okostnelo občinsko birokracijo". Diplomirani pravnik Dario Iztok Šilc iz Ljubljane, Pod kostanj 27, nam je pisal (kar povzemamo v skrajšani obliki):

TV prispevek, ki je prikazal prizadetega in "birokratsko načelnico" me je vzpodbudil, da opozorim na pravne možnosti prizadetega, ki so gotovo zanimive tudi za druge podobne primere. Te so:

1. Vložiti zahtevo na sekretariat za občo upravo zaradi upravnega nadzora nad delom organa 1. stopnje.
2. Vložiti zahtevo na Ministrstvo za okolje in prostor za strokovni nadzor nad delom organa 1. stopnje.
3. Zahtevatl od službe VOX, da posreduje.
4. Zahtevatl varstvo pri varuhu človekovih pravic.
5. Izkoristiti vsa ostala

IZDAJA NI NE LEGITIMNO, NE LEGALNO IN NE ČASTNO DEJANJE

Združena lista socialnih demokratov je prepričana, da je možno sodobno demokratično Slovenijo, tako kot vse napredne evropske države, graditi na profitašističnih izhodiščih. Zato v celoti zavračamo stališča o narodni spravi in popravni krivici, ki jih je sprejel kongres Slovenskih krščanskih demokratov, saj pomenijo poskus spreminjanja zgodovine, zanikanja narodnoosvobodilnega boja in celostne rehabilitacije narodnega izdajstva. Na tej osnovi ni možna nobena sprava in nikakršna popravna krivica. Dokler bo ZLSD v vladni koaliciji, tako stališča, kot jih je sprejel kongres SKD, ne morejo postati sestavni del vladnega programa.

JANEZ KOČIANČIČ
predsednik Združene liste socialnih demokratov

ZAHVALA

Vsem Novomeščanom, ki ste v nedeljo, 23. oktobra, v tako velikem številu pospremili smrtno ostanke žrtev iz Mihovskega brezna na pokopališče, se iskreno zahvaljujemo. Posebno se zahvaljujemo županu Franciju Konciliju in proštu Jožefu Lapu za njune odkrite, pogumne, vzpodbudne besede in trud. Zahvaljujemo se tudi novomeškemu jamarjem, pevskemu zboru, Komunalni Novo mesto, vsem uradnim organizacijam in posameznikom, ki ste kakor koli sodelovali, prispevali in pomagali uresničiti našo dolgoletno željo po dostojnem pokopu naših najdražjih.

Svoji

Ponižujoče za novomeško bolnišnico

Protest na osnutek predloga za kategorizacijo slovenskih bolnišnic - Dolenjska regijska bolnišnica nikoli ni bila in tudi nikoli ne bo v Ljubljani

Zadnje čase je Dolenjska oz. občina Novo mesto s strani najrazličnejših državnih institucij deležna sistematične in načrtno degradacije v sklopu nadaljnje razvoja regije.

Navajam tri najpomembnejše poizkuse:

1. Predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana R Slovenije. S tem predlogom je država grobo posegla v bodočo upravno in samoupravno organiziranost v obliki strukturiranega policentričnega razvoja skupnosti, ki je v nasprotju s sprejetim policentričnim razvojem Slovenije.

2. Zakon o veterinarstvu po novi teritorialni organiziranosti javnih veterinarskih zavodov predvideva uki-

nitev Dolenjsko-posavskega veterinarskega zavoda v Novem mestu. Po novem naj bo tak Zavod v Grosuplju.

3. Osnutek predloga za kategorizacijo slovenskih bolnišnic uvršča novomeško bolnišnico v t.i. območno bolnišnico, kamor sodijo še bolnišnice v Slovenj Gradcu, Murski Soboti, Izoli, Novi Gorici in na Jesenicah.

Tako ponižujoči razvrstitvi zdravstvene ustanove na Dolenjskem, z več kot sto-letno dejavnostjo, odločno nasprotujem! Bolnišnica v Novem mestu je regijska in kot taka že sedaj opravlja vse zahtevane dejavnosti. Dolenjska regijska bolnišnica v Novem mestu ni bila in tudi nikoli ne bo v Ljubljani. Zato zahtevam, da Ministrstvo za zdravstvo, oz. Komisija za bolnišnično dejavnost

ponovno preveri osnutek predloga in ga popravi v smislu zgoraj navedenih dejstev.

FRANCI KONCILIJ
predsednik skupščine občine Novo mesto

PROTEST PROTI PODRAŽITVI KRUKA

Vlada Republike Slovenije je z uredbo o določitvi najvišjih cen pšenične moke in kruha odprla vrata podražitvam, ki bodo najbolj prizadele predvsem delavce in upokojeince z najnižimi prejemki. V Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije s presenečenjem ugotavljamo, da se Vlada Republike Slovenije ne drži dogovorov. Normalno bi bilo, da bi v skladu s pravili delovanja Ekonomskega socialnega sveta socialni partnerji pred podražitvijo ocenili posledice takega ukrepa. Zato v Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije odločno protestiramo proti takemu odnosu vlade do socialnih partnerjev.

mag. DUŠAN SEMOLIČ
predsednik ZSSS in 20 sindikatov, vključenih v ZSSS

GASILKE IN GASILCI AKTIVNI CELO LETO

NOVO MESTO - Ob mesecu požarne varnosti so gasilci bolj izpostavljeni javnosti, čeprav so aktivni celo leto. Občinska gasilska zveza Novo mesto združuje 55 gasilskih društev, šest industrijskih in štiri pionirska društva. Poveljnik OGZ Novo mesto Tine Filip je povedal, da je bilo v letošnjem letu izvedenih ogromno vaj, urjenja, udeležili pa so se več tekmovanj, na katerih so naši gasilci dosegli zelo dobre rezultate. OGZ Novo mesto je v oktobru izvedla pregled gasilske opreme in tehnike po vseh gasilskih domovih. Ugotovili so, da imajo gasilci osebno opremo in tehniko zelo dobro vzdrževano in urejeno, imajo pa star avtopar. Povprečna starost avtomobilov je 10 let, več kot 20 avtomobilov pa je starih preko 20 let. Večjo vajo so pripravili zadnji oktobrski soboto v Zužemberku, ki se je udeležilo sedem gasilskih društev in gasilski reševalni center iz Novega mesta. Pri gasilju namišljenega požara v tovarni Keke je sodelovalo preko 80 gasilcev.

S. M.

pogovori o družini ob ponedeljkih od 18. do 20. ure na telefonu 26-005

• Italija nam sporoča, da Slovenija lahko gre v Evropo. Po kolnih. (Toti list)

LASTNIKI KOSTANJEVIH GOZDOV

Sezona poseke je v polnem teku. Ves kostonjev les vam bo odkupil TANIN SEVNICA, če sami nimate možnosti poseka, vam to napravimo mi. Dodatne informacije lahko dobite na tel. številkah 0608/41-349 ali 41-044.

8. pohod po Levstikovi poti

Letos pot 5 kilometrov daljša - Začetek 12. novembra med 7. in 9. uro - Posebnih avtobusov ne bo

Letošnje drugonovembrsko nedeljo, 12. novembra torej, bo organiziran že 8. množični pohod po Levstikovi poti. V prejšnjih letih se je pot končala na Čatežu, letos pa bodo morali pohodniki prehoditi 25 kilometrov. Pot od Litje do Čateža je nespremenjena, s Čateža bodo morali udeleženci prehoditi še nekaj kilometrov skozi Dolenjo vas, Roje, Škovec in Trnje. Kontrolne točke na Libergi ne bo več, bo pa ob Resnikovi kašči v Moravčah. Namesto cilja bo letos na Čatežu tretja kontrolna točka, četrta pa bo na Veliki Loki ob železniški postaji.

Ker bo hoja daljša, bo nekoliko

Trditev o odvzemu pištol častnikom je zlonamerna laž

Zanikana trditev Janeza Janše na TV konferenci

V skladu z Navodilom o načinu obveščanja javnosti o delu Ministrstva za obrambo (podpisal ga je minister Janez Janša, št. 021/16, z dne, 15.02.1994) dajem naslednje sporočilo za javnost:

Gospod Janez Janša je v oddaji TV Intervju, 24.10., na 1. programu TV Slovenija izrekel najmanj dve neresnici o Ministrstvu za obrambo in Teritorialni obrambi Republike Slovenije.

1. Citat Janeza Janše: "Ko je prišel novi obrambni minister in ko je prišel na obrambno ministrstvo novi državni sekretar iz Policije, sta rekli: Od zdaj naprej bo pa v tem ministrstvu veljal kriterij prostokovnosti. Rekli so: prej so imeli pomembne častniške položaje ljudje s srednjo šolo, so rekli, tako, zaničljivo, šolarji so vodili vojsko, zdaj pa bo to vodila stroka. In nihče ne bo napredoval, ki ne bo imel, ne vem, sedmo stopnjo izobrazbe."

Trditev je neresnična. V Teritorialni obrambi RS spoštujemo kriterije o napredovanju, ki so opredeljeni v veljavnem Pravilniku o napredovanju iz leta 1993. Ni res, da onemogočamo napredovanje, res pa je, da častnike Teritorialne obrambe usmerjamo na dodatna strokovna izobraževanja v Izobraževalnem centru MORŠ, spodbujamo šolanje ob delu in iz dela, nekaterim pa omogočamo še dodatno izobraževanje v tujini. Ureditev in praksa temeljita na dejstvu, da je strokovnost eden od temeljev in predpogojev zagotavljanja uspešne obrambe Republike Slovenije.

2. Citat Janeza Janše: "To, kar se je zgodilo na vaji pred nekaj tedni v Završnici... Eno uro preden sta vajo obiskala oz. preden sta prišla na ogled predsednik gospod Kučan in obrambni minister gospod Kacin, so vsem častnikom Slovenske vojske pobrali osebno orožje - pištole".

Trditev je zlonamerna laž. Vaja Završnica 94, na kateri je sodelovalo 550 izvajalcev, je potekala v času od 3.10. do 8.10.1994. V času priprave in med vajo ni bil izdan ukaz, da se razoroži kateri koli vojak, podčastnik ali častnik Teritorialne obrambe RS.

Prva predstavitev vaje je bila v četrtek, 6.10. in je bila namenjena vojakom, častnikom in podčastnikom Teritorialne obrambe Republike Slovenije. V petek, 7.10., pa je bila vaja predstavljena vrhovnemu poveljniku, ministru za obrambo, predstavnikom Državnega zbora, Državnega sveta, Vlade, tujim vojakom in obrambnim atašejem, podsekretarju britanskega ministrstva za obrambo, slovenskim in tujim novinarjem, predstavnikom gorenjskih občin... Ves čas vaje in tudi na ta dan vojaška policija ni nikomur odvzela orožja. Vaja Završnica 94 je potekala po predvidenem načrtu in brez zapletov.

Generalpolkovnik
ALBIN GUTMAN
načelnik štaba

SREČANJE 55-LETNIKOV V ŠKOCJANU - 10. septembra se je v Škocjanu zbralo 32 znancev in prijateljev, ki letos praznujejo 55 let. To je bilo zelo prisočno srečanje in vsi so se strinjali, da se čez pet let, ko bodo "mladi" 60 let, zopet srečajo. (Foto: L. Blažon)

Ob gradnji prva misel invalidom

Sledimo razviti Evropi in odstranjamo arhitektonske ovire za invalidske vozičke - Plaketa Termam Čatež za izvajanje obnovitvene rehabilitacije paraplegikov

V zdravilišču Terme Čatež smo se ob rehabilitaciji revmatikov in drugih bolnikov v tem letu začeli intenzivno ukvarjati tudi z rehabilitacijo paraplegikov in tetraplegikov. Redno vsakih 16 dni se menjavajo skupine, prihajajo novi pacienti, vsak s svojimi problemi in z željami po okrepitvi svojih porušeni gibalnih funkcij.

Da bi lahko sprejeli takšne osebe na obnovitveno medicinsko rehabilitacijo, smo v zdravilišču Terme Čatež začeli z intenzivno odpravo arhitektonskih ovir in v samem objektu, kjer so pacienti nameščeni kot tudi v okolici objekta. Ko smo se lotili tega dela, smo se začeli zavedati, kako smo še daleč od razmišljanja sodobne zahodne družbe. Tam najprej začno razmišljati o invalidni osebi in ji na ta način omogočijo normalno gibanje in delovanje. Paraplegiki so posebna skupina invalidov, ki ne želijo biti odvisni od drugih, so popolnoma samostojni. Zato jim družba mora omogočiti pogoje za njihovo samostojnost. Psihično so stabilni in v družbi enakopravni koristne osebnosti, kakor tudi neinvalidni ljudje.

19. oktobra je bila v Ljubljani sve-

čana proslava 25. obletnice Zveze paraplegikov Slovenije, ene najbolj organiziranih skupin invalidov. Na svečani proslavi je bila večkrat poudarjena njihova vztrajna borba za vključevanje v normalno življenje.

Terme Čatež so ob tej priložnosti dobile plaketo za odstranjevanje arhitektonskih ovir in za izredno topel in strokoven pristop k problemom bolnikov.

Pomoč duševno prizadetim

Društvo želi tudi s prostovoljnimi prispevki čim bolj olajšati življenje in delo duševno prizadetih

Društvo za pomoč duševno prizadetim na območju Bele krajine že 26 let pomaga zmerno, težje in težko prizadetim osebam iz občin Črnomelj in Metlika. Društvo dobiva denar iz različnih virov, med drugim vodi tudi zbiralno akcijo, ki poteka od maja. V teh nekaj mesecih je zbrala 265.500 tolarjev. Denarne prispevke so da-

Namen mojega pisanja je, da naša družba nikoli več ne bo pozabila na invalide pri gradnji novih cest, trgovin, šol, tovarn, javnih telefonskih govornic, javnih sanitarij, bencinskih črpalk, bazenov... Skratka, da nikoli več za invalidski voziček ne bi bilo ovir. Zdravilišče Terme Čatež je na dobri poti, da postane vzor vsem delom v posavski regiji in tudi v širšem prostoru.

Dr. VEŠNA BABURAK-GRAKALIČ

rovali: Elektro Novo mesto 50.000 tolarjev, po 20.000 tolarjev sta prispevala EKI d.o.o. Črnomelj in Kamnoseštvo Simonič Črnomelj, osnovna šola Vinica je darovala 15.000 tolarjev. 10.000 tolarjev so prispevali Breza d.o.o. Metlika, Komunala Metlika, Mercator STP Metlika, Vakumska tehnika Kambič Anton, Ključavničarstvo Wolf Franc in Marija iz Črnomlja, OŠ Loka Črnomelj - SVIZ, Vrlinič Antonija iz Črnomlja, SON d.o.o. Vinica - Panjan Jože, Kolinska Črnomelj, ZSSS - območna organizacija Črnomelj, Štajdohar Francka iz gostišča Kvasica, MKZ Črnomelj in Esist d.o.o. iz Črnomlja. 5.000 tolarjev so darovali Kovinoplastika Lozar Janez, MKS d.o.o. Semič, Trgovina Bojana in Mithraeum d.o.o. Črnomelj. Odvetnik Jože Petrovič iz Črnomlja je prispeval 4.000 tolarjev, odvetnik Janez Ferlež iz Črnomlja 2.000 tolarjev, prav toliko tudi Foto Gorše Črnomelj. Po tisoč tolarjev sta podarila Florjan Germovšek iz Gor. Ponikev 6a in Ključavničarstvo Kože Kapušin iz Metlike, 500 tolarjev pa Primož Rauh - vrtnarstvo Črnomelj. Vsem se društvo za pomoč duševno prizadetim za Belo krajino najlepše zahvaljuje.

Za vse, ki želite prispevati, pa še številka žiro računa: 52110-678-8333.

DVE ZMAGI SEMIČANOV

SEMIČ - Strelci semiške Iskre, ki tekmujejo v 3. strelski ligi - mednarodni program, so v prvem krogu doma premagali Terzin s 1626:1587, v drugem krogu pa v gosteh 29. oktobra iz Grosuplja s 1646:1604. Najboljši izid tekme v Grosuplju je dosegel Jože Ivančič s 564 krogi.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 3. XI.

SLOVENIJA 1
8.15 - 0.10 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
9.00 OTROŠKI PROGRAM
9.00 PRIZORI IZ ŽIVLJENJA STVARI, predstava LGL
9.50 VEČERNE PRAVLJICE: RDEČA KAPICA
10.05 HE-MAN, amer. risana naniz.
10.25 AFRIŠKI MLADIČI
10.35 RISANKA
10.45 TEDENSKI IZBOR
10.45 ČLOVEŠKI ROD, angl. poljudnoznan. serija, 12/12
11.15 PO DOMAČE
13.00 POROČILA
15.05 BYE BYE BABY, ponovitev angl. drame
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM ŽIV ZAV
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 NEVERJETNE ZGODBE
21.05 TEDNIK
22.00 DNEVNIK 3, TEMA DNEVA, VREME, ŠPORT
22.30 POSLOVNA BORZA
22.45 SOVA
22.45 GLEDALIŠČE RAYA BRADBURYJA, kanadsko-novozel. naniz., 16/24
23.10 MED VRSTICAMI ZAKONA, angl. naniz., 2/25

SLOVENIJA 2

12.35 - 0.50 Teletekst
12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 14.00 Evrolog - 15.00 Kinoteka: Ciklus filmov H. Bogarta: Čez Pacifik (amer. film, ČB) - 16.40 Tedenski izbor: V vrtincu - 17.25 Sova (ponovitev): Grace na udaru (amer. naniz., 12/22); 17.55 Med vrsticami zakona (amer. naniz., 1/25) - 18.45 Lastninjenje: Pravica do deleža (3. del izobraž. oddaje) - 19.00 Borza in borzništvo (ponovitev 3. dela) - 19.15 Tok, tok (kontaktna oddaja za mladostnike) - 20.05 Večerni gost: Jure Apih - 21.05 Umetniški večer: Odisej ob jamboru - Portret Borisa Pahorja - 22.05 Oči kritike - 23.10 Stoletnici filma naproti: I. Bergman: Divje jagode (švedski film, ČB)

KANAL A

7.00 Borza dela - 12.00 Na velikem platnu - 12.15 Luč svetlobe (ponovitev 288. dela amer. nadalj.) - 13.05 Call selection (ponovitev) - 13.40 CMT - 16.40 Na velikem platnu - 16.55 Album show (ponovitev glasbene oddaje) - 17.45 Video igralnica (oddaja o računalniških igrigrah) - 18.15 Benny Hill (ponovitev & dela angl. naniz.) - 18.45 TV bazar - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (289. del amer. nadalj.) - 20.00 Magnetoskop (glasbena oddaja) - 20.40 Pred poroto (15. del amer. naniz.) - 21.10 Poročila - 21.20 Cannoball (amer. film - 23.00 Elizije (dok. oddaja) - 23.45 Zdrava video glava (glasbena oddaja) - 0.45 Na velikem platnu

PETEK, 4. XI.

SLOVENIJA 1
8.15 - 1.40 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
9.00 POČITNIŠKI PROGRAM
PLESOČI OSLIČEK
OBUTI MAČEK
HE-MAN
AFRIŠKI MLADIČI
RISANKA
10.55 TEDENSKI IZBOR
ROKA ROCKA
11.45 DIVJI JUG, novozel. poljudnoznan. nadalj., 8/10
12.35 LASTNINJENJE, 3. del
12.50 BORZA IN BORZNIŠTVO, 3. del
13.00 POROČILA
14.00 FILM TEDNA: PET DEKLET IN VRV, ponovitev tajvanskega filma
15.50 KAM VODIJO NAŠE STEZICE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
17.35 BOJ ZA OBSTANEK, angl. poljudnoznan. serija, 20/20
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 HUGO, TV igrice
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 POGLEJ IN ZADENI
21.40 TURISTIČNA ODDAJA
22.00 DNEVNIK 3, TEMA DNEVA, VREME, ŠPORT
22.35 SOVA

SLOVENIJA 2

12.35 - 1.45 Teletekst
12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 15.55 Tedenski izbor: Beli konjček (koprod. nadalj., 4/6); 16.20 Osmi dan - 17.25 Sova (ponovitev): Gledališče Raya Bradburija (kanadsko-novozel. naniz., 16/24); 17.55 Med vrsticami zakona (angl. naniz., 2/25) - 18.45 Znanje za znanje - 19.15 Poglej me! - 20.05 Pustolovščine mladega Indiana Jonesa (amer. naniz., 9/16) - 20.50 Vojni poročevalci (angl. dok. oddaja) - 21.45 Obiski - 23.00 Evropska noč jazz (prenos)

KANAL A

12.00 Na velikem platnu - 12.15 Luč svetlobe (ponovitev 289. dela amer. nadalj.) - 13.05 Magnetoskop (ponovitev) - 13.45 Ameriških deset (glasbena od-

daja) - 14.20 CMT - 16.20 Na velikem platnu - 16.35 Pred poroto (ponovitev 15. dela amer. naniz.) - 17.05 Cannoball (ponovitev filma) - 18.45 TV bazar - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (290. del am. nadalj.) - 20.00 Pozitiv + (glasbena oddaja) - 20.30 Na vodnih poteh ZDA - Severni Atlantik (dok. naniz.) - 21.30 Poročila - 21.40 Teden na borzi - 21.50 Truplo (amer. film) - 23.30 Album show (glasbena oddaja) - 0.30 Erotični film

SOBOTA, 5. XI.

SLOVENIJA 1
9.15 - 1.10 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.40 TEDENSKI IZBOR:
9.40 RADOVEDNI TAČEK
9.55 LONČEK, KUHAJ!
10.00 ZITA, češki kratki film
10.15 TOK, TOK
11.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.30 ČISTILNA MAŠINA, kanadski film
13.00 POROČILA
13.05 VEČERNI GOST: JURE APIH, ponovitev
14.35 TEDENSKI IZBOR
TEDNIK, ponovitev
15.20 POGLEJ IN ZADENI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 DIVJI JUG, novozel. poljudnoznan. nadalj., 9/10
18.00 RPL - STUDIO LUWIGANA
18.45 HUGO, TV igrice
19.05 RISANKA
19.18 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.50 UTRIP
20.10 KRIŽKRAŽ
21.15 ZA TV KAMERO
21.30 POZEJDONOVI UJETNIKI, oddaja TV KR I/2
22.00 OZARE
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA:
MED VRSTICAMI ZAKONA, angl. naniz., 4/25
23.35 OPROSTI, KUPIDO, belgijski film

SLOVENIJA 2

7.35 - 0.35 Teletekst
7.50 Video strani - 8.00 Euronews - 9.55 Tedenski izbor: Človek in glasba: Schubert (10. oddaja); 10.50 Turistična oddaja; 11.05 Neverjetne zgodbe - 11.55 Svet, pokal v alpskem smučanju: paralelni slalom (m) - 13.00 Sova (ponovitev): Ljubezen da, ljubezen ne (amer. naniz., 22/22); 13.30 Med vrsticami zakona (angl. naniz., 3/25) - 16.45 Športna sobota - 18.30 Alpe-Donava-Jadran - 19.00 Dobra volja je najboljša (razvedrilna oddaja TV Koper) - 20.10 Streznitev (amer. film) - 22.10 Sobotna noč: Novice iz sveta zabave; Koncert za pomoč Ruandi; Glasbena lestvica

KANAL A

7.00 Video strani - 9.00 CMT - 10.05 Teden na borzi (ponovitev) - 10.15 Kino, kino, kino (ponovitev oddaje o filmu) - 11.15 Elizije: Družba Jezusova (ponovitev dok. oddaje) - 11.45 Dance session (ponovitev) (amer. naniz.) - 12.15 Naj naj natakarcia (reportaža) - 17.35 Računalniška kronika (ponovitev 3. dela) - 18.05 Aktivno! (ponovitev oddaje o certifikatih) - 18.25 Še vedno me kličejo Bruce (ponovitev filma) - 20.00 Vreme - 20.05 Krik (oddaja o stilu) - 20.35 Računalniška kronika (4. del dok. naniz. o računalništvu) - 21.05 Ameriških deset (glasbena oddaja) - 21.35 Panga (amer. film) - 23.05 Vreme - 23.10 Zgodba o igri (ponovitev 7. dela amer. dok. naniz.) - 23.45 CMT

NEDELJA, 6. XI.

SLOVENIJA 1
7.45 - 0.30 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.20 OTROŠKI PROGRAM
ŽIV ZAV, ponovitev
9.10 ARABELA, ponovitev češke nadalj., 4/13
9.40 ŠKRAT TUKI-TAM IN NJEGOVE TEŽAVE, ponovitev lutkovne igrice
10.40 VRTILJAK, ponovitev mehiške nadalj., 4/28
11.05 BOJ ZA OBSTANEK, ponovitev angl. poljudnoznan. serije, 20/20
11.30 OBZORJA DUHA
12.00 VOKALNA SKUPINA BANCHIERI SINGERS, 1. del
12.30 VELJA ZA VSAK DAN, nemška igrana serija, 5/13
13.00 POROČILA
13.05 PUSTOLOVŠČINE MLADEGA INDIANA JONESA, amer. naniz., 9/16
14.05 POGLEJTE, KAKO TEČE, amer. film
15.35 SAMO BEDAKI IN KONJI, ponovitev angl. filma
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PO DOMAČE
18.55 HUGO, TV igrice
19.05 RISANKA
19.18 LOTO
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.50 ZRCALO TEDNA
20.10 NEDELJSKIH 60
21.15 OBRAZ MODE, zadnji del angl. dok. nadalj.
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.30 SOVA
DRUGA DOMOVINA, nemška nadalj., 7/13

SLOVENIJA 2

7.35 - 23.45 Teletekst
7.50 Videostrani - 8.00 Euronews - 9.30 Sova (ponovitev): Med vrsticami (angl. naniz., 4/25) - 10.25 Svet, pokal v alpskem smučanju: slalom (ž), 1. tek - 11.25 Križkraz (ponovitev) - 12.15 La Follia - Graščina Radovljica (2. oddaja) - 12.55 Slalom (ž), 2. tek - 16.30 Športna nedelja: F-1 za VN Japonske (pos-

netek); 18.20 odbojka Salonit:Glasgow Ragazzi - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 19.50 Zrcalo edna - 20.10 Zgodbe iz Škotske: O kiltu (1. oddaja) 20.40 Kupčija stoletja (amer. film) - 22.15 Velja za vsak dan: Prepad (nemška igrana serija, 6/13) - 22.45 Športni pregled

KANAL A

9.05 Hiawatha (risani film) - 10.00 Video igralnica (oddaja o računalniških igrigrah) - 10.30 Male živali - 10.50 Panga (ponovitev filma) - 12.30 Helena - 18.05 Hiawatha (risani film) - 19.00 Na vodnih poteh ZDA - Severni Atlantik (ponovitev dok. naniz.) - 20.00 Vreme - 20.05 Zgodba o igri (dok. oddaja o košarki) - 20.45 Kino, kino, kino (oddaja o filmu) - 21.45 Zdrava video glava (glasbena oddaja) - 22.40 Vreme - 22.45 Tropska vročica (22. del amer. naniz.) - 23.45 CMT

PONEDELJEK, 7. XI.

SLOVENIJA 1
8.45 - 0.10 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.20 TEDENSKI IZBOR
PRIMERI INŠPEKTORJA POTICE, češka naniz., 1/5
9.50 ZNANJE ZA ZNANJE
10.15 STREZNITEV, amer. film
12.15 ŠPORTNI PREGLED
13.00 POROČILA
14.50 TEDENSKI IZBOR
UMETNIŠKI VEČER
15.50 OBZORJA DUHA
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 ABC - ITD, TV igrice
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 STRADIVARI, italij.-franc. nadalj., 3/4
20.50 LOKALNE VOLITVE 94
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA
SHOW JACKIEJA THOMASA, amer. naniz., 11/17
23.05 MED VRSTICAMI ZAKONA, angl. naniz., 5/25

SLOVENIJA 2

12.35 - 23.45 Teletekst
12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 14.35 Tedenski izbor: Utrip, Zrcalo tedna; 15.05 Nedeljskih 60; 16.05 Poglej me! - 16.50 Sova (ponovitev): Druga domovina (nemška nadalj., 76/13) - 18.45 Onstran prihodnosti (avstral. znan. odaja, 87. del) - 19.15 Sedma steza - 20.05 Gospodarska oddaja: Made in Slovenia - 20.55 Romeo in Julija - 21.45 Tri ljubezni (švedska nadalj., 10/16) - 22.40 Večer jazza: Big band RTV Slovenija

KANAL A

12.00 Na velikem platnu - 12.20 Luč svetlobe (ponovitev 290. dela) - 13.10 Helena (ponovitev) - 13.55 Pozitiv + (ponovitev) - 14.30 CMT - 16.35 Na velikem platnu - 16.55 Zdrava video glava (glasbena oddaja) - 17.50 Tropska vročica (ponovitev 22. dela amer. naniz.) - 18.45 TV bazar - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (291. del am. nadalj.) - 20.00 Alica v glasbeni deželi (kontaktna glas. oddaja) - 20.40 Polno, prosim (11. del španske humor. serije) - 21.35 Poročila - 21.45 Okus Slovenije: Slovenski kraji pred volitvami - 21.55 Po golem naključju (amer. film) - 23.35 Ameriških deset (glasb. oddaja) - 0.10 Na velikem platnu - 0.30 CMT

TOREK, 8. XI.

SLOVENIJA 1
7.45 - 0.20 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.20 TEDENSKI IZBOR
ZLATI SRČEK 94
9.25 VOJNI POROČEVALCI, angl. dok. oddaja
11.15 ONSTRAN PRIHODNOSTI, 8. del avstral. znan. serije
10.40 KUPČIJA STOLETJA, amer. film
12.15 SEDMA STEZA
13.00 POROČILA
14.10 SOBOTNA NOČ, ponovitev
16.20 MOSTOVI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 LINGO, TV igrice
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 BELI KONJČEK, koprod. serija, 5/6
20.30 NORNA REKLAME: REKLAMNI SPEK-TAKEL, 3. oddaja
21.00 OSMI DAN
22.00 DNEVNIK 3, TEMA DNEVA, VREME, ŠPORT
22.30 POSLOVNA BORZA
22.45 SOVA
KO ZAKON POSTANE NAVADA, angl. naniz., 2/6
23.15 MED VRSTICAMI ZAKONA, angl. naniz., 6/25

SLOVENIJA 2

12.35 - 23.50 Teletekst
12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 15.35 Tedenski izbor: Obraz mode (zadnji del); 16.25 Karakoke - 17.25 Sova (ponovitev): Show Jackieja Thomasa (amer. naniz., 11/17); 17.50 Med vrsticami zakona (angl. naniz., 5/25) - 18.45 Lastninjenje (zadnji del) - 19.00 Borza in borzništvo (ponovitev 4. dela) - 19.15 Videošpon - 20.05 Izkoristimo svoj um: Obvladovanje stresa (znan. serija, 3/5) - 20.35 Laser v medicini - 20.45 Roka rocka - 21.35 Jo in Milou (franc. drama) - 23.05 Svet poroča

KANAL A

7.00 Video strani - 12.00 Na velikem platnu - 12.20 Luč svetlobe (ponovitev 291. dela amer. nadalj.) -

13.10 Alica v glasbeni deželi (ponovitev) - 13.50 Video igralnica (oddaja o računalniških igrigrah) - 14.25 CMT - 15.30 Na velikem platnu - 15.50 Polno, prosim (ponovitev 11. dela šp. humor. naniz.) - 16.45 Po golem naključju (ponovitev filma) - 18.45 TV bazar - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (292. del) - 20.00 Rodeo (glasbena oddaja) - 20.40 Državnik novega kova (angl. film) - 21.40 Karma (kontaktna oddaja o duhovnosti) - 22.30 Poročila - 22.40 Pohištveni sejem - 22.45 Upravljanje (dok. naniz. o managementu) - 23.15 Okus Slovenije (ponovitev) - 23.30 Na velikem platnu - 23.50 CMT

SREDA, 9. XI.

SLOVENIJA 1
10.45 - 0.10 TELETEKST
11.00 VIDEO STRANI
11.40 TEDENSKI IZBOR
ZIMSKA TEKMOVANJA, franc. risana serija, 4/28
12.05 LASTNINJENJE, zadnji del
12.20 BORZA IN BORZNIŠTVO, 4. del
12.30 POZEJDONOVI UJETNIKI, 1/2
13.00 POROČILA
14.45 TEDENSKI IZBOR
OBISKI
TRI LJUBEZNI, ponovitev švedske nadalj., 10/16
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 RPL - STUDIO LUWIGANA
18.45 PARI, TV igrice
19.13 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 FORUM
20.25 FILM TEDNA:
SOMIŠLJENIK, angl. film
21.45 MALI KONCERT
21.50 POHIŠTVENI SEJEM, 1. oddaja
22.00 DNEVNIK 3, TEMA TEDNA, VREME, ŠPORT
22.35 SOVA

SLOVENIJA 2

12.35 - ... Teletekst
12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 15.20 Zgodbe iz školjke - 15.50 Tedenski izbor: Stradivari (italij.-franc. nadalj., 3/4); 16.35 Videošpon - 17.20 Sova (ponovitev): Ko zakon postane navada (angl. naniz., 2/6); 17.50 Med vrsticami zakona (angl. naniz., 6/25) - 18.45 To si ti, dojenček (angl. poljudnoznan. nadalj., 1/6) - 19.15 V vrtincu - 20.05 Športna sredo - 21.40 Slovenci v zamejstvu - 22.10 Omizje

KANAL A

7.00 Borza dela - 12.00 Na velikem platnu - 12.20 Luč svetlobe (ponovitev 292. dela) - 13.10 Rodeo (ponovitev) - 13.55 CMT - 16.35 Na velikem platnu - 16.55 Male živali (ponovitev oddaje) - 17.15 Upravljanje (ponovitev 3. dela dok. naniz. o managementu) - 17.45 Državnik novega kova (ponovitev angl. filma) - 18.45 TV bazar - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (293. del) - 20.00 Benny Hill (10. del angl. humor. naniz.) - 20.30 Aktivno! (kontaktna oddaja o certifikatih) - 20.50 Dance session (oddaja o plesu) - 21.40 Dannyjeve zvezde (vedeževanje v živo) - 22.30 Album show (glasbena oddaja) - 23.25 Na velikem platnu - 23.45 CMT

ČETRTEK, 8. XI.

5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 9.00 Poročila - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.15 Odprti telefon za vinogradnik: strokovnjak svetuje - 17.00 Obtrtniki in podjetniki - 20.00 Rock novosti in starosti - 22.00 Hard & Heavy
PETEK, 4.11.
5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 9.00 Poročila - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.30 Grmski vulkan - 17.00 Srakini TV izbor - 18.00 Ego tripi sodelavcev radia - 19.00 Ne joči, petek! (kviz z evergreeni)

SOBOTA, 5.11.

5.30 Dobro jutro - 6.45 Kmetijski nasveti - 8.30 Viža dneva - 9.00 Pasji kotiček - 10.00 Gospodinjje sprašujejo, Helena Mrzlikar odgovarja - 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Lovci v borzu - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.30 Obisk - 17.00 Sraka ima dolgi rep - 20.00 Čestitke - 21.00 Srakina veselica

NEDELJA, 6.11.

8.00 Dobro jutro - 9.00 Poročila - 9.30 Kmetijska oddaja - 10.00 Mali oglasi - 11.00 Vinogradniška oddaja - 12.00 Čestitke, mali oglasi in domača glasba - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 19.00 Cinca Marina in obisk - 22.30 Ves ta jazz

PONEDELJEK, 7.11.

5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 9.00 Poročila - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.30 Popevka tedna - 17.00 Aktualna oddaja - 19.00 Rockovnik + diskoteka M - 22.00 Folk in country glasba - 23.00 Koncert

TOREK, 8.11.

5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 9.00 Poročila - 10.00 Dober dan, pridni ljudje - 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 15.50 Nagradni kviz: Vsi znamo vse - 19.00 Večerni program - 20.00 Stari rockeri: Neiztržljiva srca - 22.00 Flamenko, 5. del - 23.00 Lestvica 3 tri III

SREDA, 9.11.

5.30 Domača glasba - 6.45 Kmetijski nasveti - 9.00 Poročila - 10.00 Zvone Špelko: svetovalna oddaja - 11.00 Poročila - 12.00 Obvestila, osmrtnice - 12.30 Mali oglasi - 15.00 Poročila in kmetijski nasveti - 16.00 Balkan ekspres - 17.00 Borza dela - 22.00 Glasbena kontaktna oddaja

PODJETJE ASTRA TEHNIČNA TRGOVINA
Ljubljana, Staničeva 41

želi zaposliti:

POSLOVODJO ZA POSLOVNO ENOTO NOVO MESTO

Od kandidata pričakujemo:
— strokovno izobrazbo, potrebno za poklic trgovinski poslovodja (V. stopnja strokovne izobrazbe)
— 5 let delovnih izkušenj v trgovinski dejavnosti
— sposobnost organiziranja in vodenja nabave in prodaje na področju poslovne enote skladno s komercialnimi navodili podjetja.

Z izbranim kandidatom bomo delovno razmerje sklenili za nedoločen čas; poskusno delo traja 3 mesece. Pisne prijave z dokazili o izobrazbi in dosedanjem delu nam pošljite v 15 dneh po tej objavi na naslov: **ASTRA TEHNIČNA TRGOVINA, Staničeva 41 61000 Ljubljana.** Vse informacije v zvezi z razpisanim delovnim mestom dobite v tajništvo podjetja, tel.: 061/1313249; 1313246.

Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado Denisu Sitarju iz Dolenje Stare vasi. Nagrajencu čestitamo! Lestvica, ki je na sporedu vsak ponedeljek od 16.15 do 17. ure, je ta teden takšna:

- 1 (3) Sončar - ANS. PETRA FINKA
- 2 (1) Naše žene - ANS. ŠIBOVNIK
- 3 (5) Gasilec moj - IGOR IN ZLATI ZVOKI
- 4 (2) Knjiga življenja - ANS. NIKA ZAJCA
- 5 (7) Tihe sanje - SLAVČEK
- 6 (4) Veselo v Kamnik - NAGELJ
- 7 (6) Vso srečo si mi dal - FANTJE TREH DOLIN
- 8 (10) Motocross - ANS. IVANA PUGLJA
- 9 (-) Slovenski kruh - ŠTAJERSKIH 7
- 10 (9) Sreča - VIHARNIK

Predlog za prihodnji teden: Čestitka - ANS. HENČEK

KUPON ŠT. 43

Glasujem za _____
Moj naslov _____

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

ZAHVALA

V 64. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, deda, brat in stric

AVGUST BRADAČ

iz Obrha pri Dolenjskih Toplicah

Z bolečino v srcih se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje, vence in sveče ter pokojnika v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo družinama Fink in Škofca, PTT Novo mesto, KZ Krka Oskrba Novo mesto, Gorjancem Straža ter govornikoma g. Metodu Romu in g. Antonu Virantu ter pevcem.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Življenje celo si garal, vse za dom, družino dal, sedaj ostale so sledi povsod od dela tvojih pridnih rok.

BREZPLAČNI PREGLED

Zima je polna presenečenj. Predvsem tistih, ki si jih najmanj želite. Božični večer pa je vsako zimo le eden. Tudi FORD vam to zimo pripravlja presenečenje. Prijetno presenečenje.

BREZPLAČNI ZIMSKI PREGLED VSEH FORDOV.

10., 11. in 12. NOVEMBRA bodo naši pooblaščenji serviserji brezplačno pregledali 27 točk delovanja vašega FORDA, med drugim tudi:

- pnevmatike
- raven hladilne tekočine in gostoto antifriz
- tesnenje motorja
- izpušni sistem
- žaromete in brisalce
- podvoze in krmilni mehanizem
- zobati jermen in vodno napeljava
- akumulator
- ogrevanje potniške kabine
- napravo za pranje stekel

da vas ne bi doletelo ...

Zaupajte FORDU. Da vas zima ne bo presenetila!

Servis Bizilj, Ljubljana, 061/50-903; JMK Avto, Ljubljana, 061/13-12-028; Avtošluga d.o.o., Ljubljana, 061/667-846; Servis Fric, Lesce, 064/718-440; Avto-M d.o.o., Tržič, 064/53-334; Servis Trilar, Kranj, 064/332-711; Avtoprom d.o.o., Kočevje, 061/855-292; Servis Hribar d.o.o., Zagorje, 0601/64-033; Servis Trzin, Mengeš, 061/721-720 (glavni trgovec od 1.1.1995); Avto Šerbinek, Zg. Kungota, 062/656-120; Avto Sport Shop d.o.o., Slovenska Bistrica, 062/811-394; CMM trade d.o.o., Nova Gorica, 065/21-185; Avtoservis Gorenšček, Kobarid, 065/85-128; Avto Dom GVS d.o.o., Idrija, 065/71-056; NOVA d.o.o., Koper, 066/31-525; "Avto mobil" d.o.o., Sežana, 067/32-110; PSC Paič, Krška vas, 0608/61-450; Servis Groznik, Trebnje, 068/44-701; PSC Stepan, Črnomelj, 065/53-125; Avto Celje d.o.o., Celje, 063/31-919; Avto Ahtik-Trnovlje, Celje, 063/461-193; Servis Krbavac, Šmartno ob Paki, 063/885-218; S.O.S. company d.o.o., Murska Sobota, 069/23-507

Tudi Brigita Bukovec vozi FORD!

TRANSFUZIJSKI ODDELEK NOVO MESTO

ODVZEM VSAK TOREK IN ČETRTEK

od 6. ure do 9.30

KRI REŠUJE ŽIVLJENJE!

dolenjka

IZIDI ŽREBANJA NAGRAD "JESENSKE AKCIJSKE PRODAJE"

1. V NOVEM MESTU 28.10.1994

ŠTEVILKA KUPONA	NAGRADA DOBAVITELJA	VREDNOST NAGRADE
40662	ALPEKS CELJE	5.000,00 SIT
50587	ALPEKS CELJE	5.000,00 SIT
25009	ALPEKS CELJE	5.000,00 SIT
30976	ALPEKS CELJE	5.000,00 SIT
30608	DANA MIRNA	5.000,00 SIT
72010	DANA MIRNA	5.000,00 SIT
27232	DANA MIRNA	5.000,00 SIT
64546	DANA MIRNA	5.000,00 SIT
38682	DOLENJSKE PEKARNE	5.000,00 SIT
29241	DOLENJSKE PEKARNE	5.000,00 SIT
24728	DOLENJSKE PEKARNE	5.000,00 SIT
28950	DOLENJSKE PEKARNE	5.000,00 SIT
45703	EMONA-PREHRANA	5.000,00 SIT
55862	EMONA-PREHRANA	5.000,00 SIT
22891	FRUCTAL AJDOVŠČINA	5.000,00 SIT
21746	FRUCTAL AJDOVŠČINA	5.000,00 SIT
35973	FRUCTAL AJDOVŠČINA	5.000,00 SIT
50541	FRUCTAL AJDOVŠČINA	5.000,00 SIT
54580	FRUCTAL AJDOVŠČINA	5.000,00 SIT
40763	FRUCTAL AJDOVŠČINA	5.000,00 SIT
39356	JATA LJUBLJANA	5.000,00 SIT
38924	JATA LJUBLJANA	5.000,00 SIT
21673	KGP-MESARIJA KOČEVJE	5.000,00 SIT
37708	KGP-MESARIJA KOČEVJE	5.000,00 SIT
32355	KGP-MESARIJA KOČEVJE	5.000,00 SIT
22744	KGP-MESARIJA KOČEVJE	5.000,00 SIT
53458	KRAŠCOMMERCE LJUBLJANA	5.000,00 SIT
50501	KRAŠCOMMERCE LJUBLJANA	5.000,00 SIT
48264	KRAŠCOMMERCE LJUBLJANA	5.000,00 SIT
23624	KRAŠCOMMERCE LJUBLJANA	5.000,00 SIT
54669	KRAŠCOMMERCE LJUBLJANA	5.000,00 SIT
21720	KRAŠCOMMERCE LJUBLJANA	5.000,00 SIT
39901	MERCATOR-SADJE ZELENJAVA	5.000,00 SIT
47801	MERCATOR-SADJE ZELENJAVA	5.000,00 SIT
18266	MERCATOR-SADJE ZELENJAVA	5.000,00 SIT
51404	MERCATOR-SADJE ZELENJAVA	5.000,00 SIT
30057	MERCATOR-ETA KAMNIK	5.000,00 SIT
51490	MERCATOR-ETA KAMNIK	5.000,00 SIT
23320	MERCATOR-ETA KAMNIK	5.000,00 SIT
72762	MERCATOR-ETA KAMNIK	5.000,00 SIT
32058	MERCATOR-ETA KAMNIK	5.000,00 SIT
50203	MERCATOR-ETA KAMNIK	5.000,00 SIT
21823	MEDEX LJUBLJANA	5.000,00 SIT
33702	MEDEX LJUBLJANA	5.000,00 SIT
21824	MLINOTEST AJDOVŠČINA	5.000,00 SIT
72764	MLINOTEST AJDOVŠČINA	5.000,00 SIT
54798	MLINOTEST AJDOVŠČINA	5.000,00 SIT
54120	MLINOTEST AJDOVŠČINA	5.000,00 SIT
42371	PALOMA SLADKI VRH	5.000,00 SIT
20580	PALOMA SLADKI VRH	5.000,00 SIT
60343	PALOMA SLADKI VRH	5.000,00 SIT
20034	PALOMA SLADKI VRH	5.000,00 SIT
18344	PIVOVARNA UNION	5.000,00 SIT
47256	PIVOVARNA UNION	5.000,00 SIT
37721	PIVOVARNA UNION	5.000,00 SIT
50551	PIVOVARNA UNION	5.000,00 SIT
18660	PIVOVARNA UNION	5.000,00 SIT
47734	PIVOVARNA UNION	5.000,00 SIT
54192	PRESAD GABROVKA	5.000,00 SIT
51568	PRESAD GABROVKA	5.000,00 SIT
21237	PRESAD GABROVKA	5.000,00 SIT
69174	PRESAD GABROVKA	5.000,00 SIT
56131	VINO BREŽICE	5.000,00 SIT

2. V ČRNOMLJU 27.10.1994

43546	ALPEKS CELJE	5.000,00 SIT
4016	ALPEKS CELJE	5.000,00 SIT
9593	DANA MIRNA	5.000,00 SIT
73318	DANA MIRNA	5.000,00 SIT
3343	DOLENJSKE PEKARNE	5.000,00 SIT
73456	DOLENJSKE PEKARNE	5.000,00 SIT
2366	EMONA-PREHRANA	5.000,00 SIT
9676	FRUCTAL AJDOVŠČINA	5.000,00 SIT
7570	FRUCTAL AJDOVŠČINA	5.000,00 SIT
849	FRUCTAL AJDOVŠČINA	5.000,00 SIT
5852	JATA LJUBLJANA	5.000,00 SIT
64624	KGP-MESARIJA KOČEVJE	5.000,00 SIT
57058	KGP-MESARIJA KOČEVJE	5.000,00 SIT
49476	KRAŠCOMMERCE LJUBLJANA	5.000,00 SIT
1433	KRAŠCOMMERCE LJUBLJANA	5.000,00 SIT
5060	KRAŠCOMMERCE LJUBLJANA	5.000,00 SIT

50174	VINO BREŽICE	5.000,00 SIT
48772	MERCATOR-EMBA	6.000,00 SIT
47004	MERCATOR-EMBA	6.000,00 SIT
34507	MERCATOR-EMBA	6.000,00 SIT
25886	MERCATOR-EMBA	6.000,00 SIT
58615	MCO KRANJ	6.000,00 SIT
49622	MCO KRANJ	6.000,00 SIT
34136	TOBAČNATOVARNA	6.000,00 SIT
21743	TOBAČNATOVARNA	6.000,00 SIT
44466	TOBAČNATOVARNA	6.000,00 SIT
54492	TOBAČNATOVARNA	6.000,00 SIT
71244	PERUTNINA PTUJ	7.000,00 SIT
47254	PERUTNINA PTUJ	7.000,00 SIT
58117	PERUTNINA PTUJ	7.000,00 SIT
60365	PERUTNINA PTUJ	7.000,00 SIT
53788	PERUTNINA PTUJ	7.000,00 SIT
71203	PERUTNINA PTUJ	7.000,00 SIT
42019	TOVARNA OLJA SLOV. BISTRICA	8.000,00 SIT
40827	TOVARNA OLJA SLOV. BISTRICA	8.000,00 SIT
56208	LJUBLJANSKE MLEKARNE	8.000,00 SIT
38929	LJUBLJANSKE MLEKARNE	8.000,00 SIT
35958	LJUBLJANSKE MLEKARNE	8.000,00 SIT
54755	LJUBLJANSKE MLEKARNE	8.000,00 SIT
47431	LJUBLJANSKE MLEKARNE	8.000,00 SIT
45515	LJUBLJANSKE MLEKARNE	8.000,00 SIT
55949	KOLINSKA LJUBLJANA	8.000,00 SIT
23649	KOLINSKA LJUBLJANA	8.000,00 SIT
56662	TKANINA CELJE	8.000,00 SIT
54389	TKANINA CELJE	8.000,00 SIT
39951	EMONA MIZ	10.000,00 SIT
38343	EMONA MIZ	10.000,00 SIT
41106	POMURKA	10.000,00 SIT
53879	POMURKA	10.000,00 SIT
42422	HENKEL ZLATOROG	10.000,00 SIT
45638	HENKEL ZLATOROG	10.000,00 SIT
50291	HENKEL ZLATOROG	10.000,00 SIT
23440	HENKEL ZLATOROG	10.000,00 SIT
26214	KRKA KOZMETIKA	10.000,00 SIT
23852	KRKA KOZMETIKA	10.000,00 SIT
37263	KRKA KOZMETIKA	10.000,00 SIT
64224	KRKA KOZMETIKA	10.000,00 SIT
30698	RADENSKA RADENCI	10.000,00 SIT
64517	RADENSKA RADENCI	10.000,00 SIT
54986	TEKSTIL LJUBLJANA	10.000,00 SIT
49647	TEKSTIL LJUBLJANA	10.000,00 SIT
36135	TOSAMA DOMŽALE	10.000,00 SIT
41244	TOSAMA DOMŽALE	10.000,00 SIT
30197	ZLATARNA CELJE	10.000,00 SIT
38126	ZLATARNA CELJE	10.000,00 SIT

3. V TREBNJEM 29. 10. 1994

50599	ALPEKS CELJE	5.000,00 SIT
13976	ALPEKS CELJE	5.000,00 SIT
059415	DANA MIRNA	5.000,00 SIT
15365	DANA MIRNA	5.000,00 SIT
10159	DOLENJSKE PEKARNE	5.000,00 SIT
14240	DOLENJSKE PEKARNE	5.000,00 SIT
13172	EMONA-PREHRANA	5.000,00 SIT
052264	FRUCTAL AJDOVŠČINA	5.000,00 SIT
16365	FRUCTAL AJDOVŠČINA	5.000,00 SIT
15157	FRUCTAL AJDOVŠČINA	5.000,00 SIT
15551	JATA LJUBLJANA	5.000,00 SIT
16029	KGP-MESARIJA KOČEVJE	5.000,00 SIT
052076	KGP-MESARIJA KOČEVJE	5.000,00 SIT
059604	KRAŠCOMMERCE LJUBLJANA	5.000,00 SIT
14401	KRAŠCOMMERCE LJUBLJANA	5.000,00 SIT
052545	KRAŠCOMMERCE LJUBLJANA	5.000,00 SIT
15277	MERCATOR-SADJE ZELENJAVA	5.000,00 SIT
12272	MERCATOR-SADJE ZELENJAVA	5.000,00 SIT
17810	MERCATOR-ETA KAMNIK	5.000,00 SIT
13425	MERCATOR-ETA KAMNIK	5.000,00 SIT
14489	MERCATOR-ETA KAMNIK	5.000,00 SIT
15852	MEDEX LJUBLJANA	5.000,00 SIT
14462	MLINOTEST AJDOVŠČINA	5.000,00 SIT
19145	MLINOTEST AJDOVŠČINA	5.000,00 SIT
11595	PALOMA SLADKI VRH	5.000,00 SIT

14659	PALOMA SLADKI VRH	5.000,00 SIT
11272	PIVOVARNA UNION	5.000,00 SIT
052499	PIVOVARNA UNION	5.000,00 SIT
11054	PIVOVARNA UNION	5.000,00 SIT
12003	PRESAD GABROVKA	5.000,00 SIT
059800	PRESAD GABROVKA	5.000,00 SIT
059434	VINO BREŽICE	5.000,00 SIT
16373	MERCATOR-EMBA	6.000,00 SIT
10240	MERCATOR-EMBA	6.000,00 SIT
059218	MCO KRANJ	6.000,00 SIT
060000	TOBAČNATOVARNA	6.000,00 SIT
14565	TOBAČNATOVARNA	6.000,00 SIT
059772	PERUTNINA PTUJ	7.000,00 SIT
19903	PERUTNINA PTUJ	7.000,00 SIT
10019	PERUTNINA PTUJ	7.000,00 SIT
16618	TOVARNA OLJA SLOV. BISTRICA	8.000,00 SIT
17318	LJUBLJANSKE MLEKARNE	8.000,00 SIT
12528	LJUBLJANSKE MLEKARNE	8.000,00 SIT
17712	LJUBLJANSKE MLEKARNE	8.000,00 SIT
17650	KOLINSKA LJUBLJANA	8.000,00 SIT
12475	TKANINA CELJE	8.000,00 SIT
052358	EMONA MIZ	10.000,00 SIT
16275	POMURKA	10.000,00 SIT
15957	HENKEL ZLATOROG	10.000,00 SIT
14677	HENKEL ZLATOROG	10.000,00 SIT
12469	KRKA KOZMETIKA	10.000,00 SIT
052354	KRKA KOZMETIKA	10.000,00 SIT
059016	RADENSKA RADENCI	10.000,00 SIT
17201	TEKSTIL LJUBLJANA	10.000,00 SIT
11453	TOSAMA DOMŽALE	10.000,00 SIT
16073	ZLATARNA CELJE	10.000,00 SIT

Cankarjev dom in DMD Slovenije vabita na tradicionalno modno revijo

MODNI BAZAR

Najnovije kolekcije domačih in tujih proizvajalcev bodo predstavljene v

Gallusovi dvorani Cankarjevega doma Ljubljana

v petek, 4. novembra, in v soboto, 5. novembra 1994, ob 17. in 20. uri

BOSS
OKUS USPEHA

HONEY MOON

Izdelovanje in sposojanje poročnih in maturantskih oblek ter oblek za birmo in obhajilo.

Novi trg 1, etaža C, Novo mesto
tel.: 068/324-222

ODPRAVITE plešavost za vedno! Lipohair - svetovni hit. ☎(061) 57-18-75.

ZAVORNI SERVIS

- za vsa osebna vozila
  - na zalogi ves zavorni material
  - ugodne cene
  - popravilo istega dne
  - obnavljamo diske, bobne, vztrajnike
  - meritev in menjava zavornih tekočin
- Zavorni servis - JENIČ
Rejnoviče 6, Novo mesto
Tel. (068) 43-633
Se priporočamo!

Če ste prepričani v svoje sposobnosti, vam zaupamo prodajo uveljavljenih artiklov za industrijo in obrtnike na dolenjskem in belokranjskem območju.
Tel./fax. 061/862-272
061/861-157

Zaposlimo dva trgovca. Pisne ponudbe z dokazilom o ustreznih izobrazbi pošljite na naslov: MIRENA, d.o.o., Potok 21, 68351 Straža.

izpušne cevi

Ob potoku 10, tel. (068) 322-643, 322-278

Prevodi iz nemščine; tehnično/strokovno gradivo v obliki originala ali po dogovoru; možno tudi na diskete 3,5".
Tel. (068) 28-532.

Zaposlimo dekleta s končano IV. ali V. stopnjo izobrazbe za delo v gostinstvu. Pokličite od 20. do 21. na tel. (068) 78-114.

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen
K Roku 26, Novo mesto
Tel. 068/323-193
Mobitel: 0609/615-239
0609/625-585
Delovni čas: NON STOP

- Prevoz pokojnikov, tudi iz tujine
- prodaja pogrebnega materiala
- ureditev pokojnikov, tudi na domu
- urejanje dokumentov v zvezi s pokojniki
- kompletne storitve pri pogrebi
- storitve v zvezi z upepelitvijo
- posredovanje vencev in cvetja
- dekoracija poslovnega prostora
- izrečno konkurenčne cene

Posebna ugodnost!
V sodelovanju z Zavodom za zdravstveno zavarovanje so za vse zavarovance in upokojenca kompletne pogrebne storitve brezplačne!

ZAHVALA

*Tišina, tišina, jesenska tišina
ostala z menoj je samo bolečina,
ostale z menoj so besede slovesa
kot listje rumeno, ko pade z drevesa.*

V 40. letu starosti nas je po kratki, a kruti bolezni za vedno zapustil naš dragi mož, očka, sin, brat, zet, stric, svak in nečak

FRENK KREVS

s Hudega 10 a, Novo mesto

Z bolečino v srcih se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrekli ustno in pisno sožalje, pokojniku darovali vence, cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu spremili na mnogo prerani zadnji poti. Zahvalo smo dolžni dr. Koščevi in celotnemu zdravstvenemu osebju kirurškega intenzivnega oddelka za njihovo požrtvovalno delo, njegovim sodelavcem Cestnega podjetja, sodelavcem GIP Pionir, Komunale, Skupščine občine Novo mesto, razredničarki in dijakom 1.b zdravstvene šole, kolektivu OS Bršljin, razredničarki in učencem 4.c razreda, Svetu krajevne skupnosti Bučna vas, pevcem Dolenjskega okteta za zapete žalostinke, govornikoma za ganljive besede ob odprtem grobu ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

V SPOMIN

*Toda v grobu, tam ni mame,
tam je le, kar zemlja vzame.
(Janez Menart)*

30. oktobra je minilo eno leto, odkar me je za vedno zapustila moja draga, ljubljena mama

AMALIJA KODRIČ

roj. Lipar

iz Senuš 45 pri Leskovcu

Hvala vsem, ki se je tako radi spominjate, ji prinašate cvetje, prižigate sveče in za trenutek postojite ob njenem grobu.

Neutolažljivi sin Jože

ZAHVALA

*Ati!
Gradil si dom, ljubil zemljo in družino!
Ugotovljena bolezen strla ti telo in dušo!
Odšel si brez slovesa in pustil vse, kar ljubil si.*

Tiho, kakor je živel, nas je v 67. letu zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat, stric, tast, bratranec in svak

STANKO SEVER

Gor. Ponikve 5

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, Sekciji za vleko vlakov Novo mesto, KC Hematološki kliniki v Ljubljani, Akripolu Trebnje, Rokometnemu klubu Trebnje, Gasilskemu društvu Ponikve, pevskemu zboru, kaplanu za lep obred in govornikoma za presunljive besede. Iskrena hvala vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

*Življenje celo si garala,
vse za dom in družino dala,
a sedaj te več med nami ni,
ostale so le od tvojih
pridnih rok sledi.*

V 64. letu starosti nas je zapustila draga žena, mama in stara mama

MARIJA RODIČ

z Rake 75

Iskreno se zahvaljujemo znancem in prijateljem za pomoč v najtežjih trenutkih. Hvala za izraze sožalja, podarjeno cvetje, sveče ter sv. maše. Hvala vsem in vsakemu posebej!

Vsi njeni

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 77. letu starosti zapustila naša draga mama in stara mama

ANA BAKŠIČ

iz Pristave pod Rako

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za podarjene vence, cvetje, sveče, za izrečno sožalje ter svete maše in vsem, ki ste našo mamo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala duhovnikoma za lepo opravljen obred in pevcem za poslovilne pesmi.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je nepričakovano zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

MARIJA GRIL

roj. Zupančič

iz Uršnih sel

Z bolečino v srcih se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za nesebično pomoč, izrečno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in sveti maši ter vsem, ki ste pokojnico pospremili na zadnji poti. Zahvala govorniku za besede slovesa, pevcem za zapete žalostinke, g. kaplanu za lepo opravljen obred in osebju Interne bolnišnice kardiološkega oddelka. Hvala tudi ge. Mariji Celič in ge. Anici Šmid za vso pomoč.

Žalujoci: sin Franc, hči Rozi, brat Franc, vnuki Marjan, Majda, Ferdinand z družinami, pravnuki ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

*Ostal je le spomin
na vse dni, ki več jih ni,
ostal je le spomin,
hvala ti za lepe dni.*

V 90. letu starosti nas je zapustila draga mama, babica, prababica in sestra

ANA VRANIČAR

roj. Režek

iz Slamne vasi 14

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste nam v trenutkih žalosti bili v pomoč in podporo, darovali vence, cvetje in sveče ter pokojnico spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo GD Slamna vas-Boldraž, ZZB NOV, KS Slamna vas, govornikom in pevcem. Vsem iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

Slamna vas, Semič, Črnomelj, Trebnje, Svržaki, Krašnji Vrh

ZAHVALA

*Nič več trpljenja
ne bolečine,
življenje je trudno končalo svoj boj.
(S. Gregorčič)*

Po težki in dolgotrajni bolezni nas je v 54. letu zapustil naš dragi mož, brat, svak in stric

FRANC MALEŠIČ

iz Podklanca 26, Vinica pri Črnomlju

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečno sožalje, darovano cvetje in sveče. Posebna zahvala osebju ORL oddelka Novo mesto, g. župniku Cirilu za lepo opravljen obred, sodelavcem Mercator Standard Novo mesto, Dolenjskemu oktetu za lepo zapete žalostinke, govornikoma domače vasi in LD Vinica v celoti, rogištu za zaigrano Tišino in Kegljaškemu klubu Amriswil v Švici. Toplo se zahvaljujemo nečakinji Sonji za nesebično pomoč v težkih trenutkih. Vsem še enkrat hvala!

Žena Nežka v imenu vsega sorodstva

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, stare mame in prababice

MARIJE SELAK

roj. Kramar

iz Bajčeve 13

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sovaščanom za podarjene vence, cvetje, sveče, sv. maše in izraze sožalja. Hvala g. župniku za lep pogrebni obred, pevcem GD Šmihel za ganljivo zapete pesmi in vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo dobrim sosedom Marici Lapanja, Avščevim in Vovkovim za pomoč v teh težkih dneh in obiske ob njeni bolezni. Iskrena hvala dr. Kresetovi za dolgoletno zdravljenje, dr. Janezu Kramarju in vsemu osebju Urološkega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto za zdravljenje, skrbno nego in lajšanje trpljenja v njenem zadnjem tednu življenja.

Tilka in Igor, Milka z družino

Novo mesto, 26.10.1994

SONJA NOVAK

Aškerčeva ul. 7
(Regerške košenice)
68000 Novo mesto
tel./fax: 068/341-134

V sodelovanju z ZAVODOM ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE, Območna enota Novo mesto vam BREZ VAŠEGA PLAČILA nudimo naslednje storitve:

- Ureditev dokumentacije — dovoljenje za pokop
- Prevoz pokojnikov na območju območne enote Novo mesto
- Kakovostne krste s pripadajočo opremo
- Ureditev pokojnikov na domu
- Izkop in zasutje grobne jame
- Uniformirano pogrebno moštvo
- Postavitev odra in žalne dekoracije
- Vse storitve v zvezi z upepelitvijo.

Ob naročilu storitev predložite le zdravstveno izkaznico pokojnika-ce, ostalo uredimo mi.

Naši uslužbenci so vam na voljo non-stop na tel. številkah: 068 341-134 in 0609 623-211

Eva Simič

celo poletje polna, Krka pa topla in čista. Nepozabno. Kaj bi dala, da bi bila spet taka!"

Eva je bila vedno polna življenja in radosti. Vse, česar se je lotila, se je z žarom, predanostjo in mnogostransko nadarjenostjo. Takoj po končanem študiju so jo pritegnili v novomeško igralsko družino, kjer se je izkazala kot izvrstna igralka. Po poroki je to opustila, je pa zrežirala več iger, ki so jih po takratni navadi ob koncu leta pripravljali dijaki novomeške gimnazije in z njimi gostovali po bližnjih krajih, od Kostanjevice do Trebnjega in Črnomlja. "Nazadnje sem se z njimi po takih gostovanjih na kamionu vozila teden dni pred porodom..."

Ta vztrajna in zvesta Novomeščanka, rojena in zagrizena Grmčanka, je bila tudi pobudnica za ustanovitev Društva Novo mesto. Že konec sedemdesetih let so Grmčani v velikem številu podpisovali protest proti širjenju takratnega IMV-ja čez grmški hrib. "Grožno je bilo, ko smo morali gledati, kako brezvestno uničujejo enega najlepših predelov mesta. Kaj vse so počeli z našim lepim in ljubim mestom, za katerega obnovo in urejanje se je po vojni je s tako ljubeznijo, znanjem, občutkom in skrbnostjo trudil novomeški rojak, pokojni akademik profesor Marjan Mušič! Zato se moramo Novomeščani danes še toliko bolj odločno zavzeti za naše mesto in njegovo okolico. Da bomo našim potomcem ohranili vsaj nekaj od tiste lepote in miline, ki smo jo mi v naši mladosti užili v tem prelestnem kraju. Srce se mi trga, ko gledam, kakšno razdejavanje so IMV in njegovi nasledniki prizadejali mestu. Moj najsrečnejši dan bo, ko se bom lahko spet sprehodila po stari poti z Grma do Šmihela in ob Težki vodi do Regrče vasi in ko tam ne bo več tako kot na Lunini površini. To je najmanj, kar bi Revoz moral narediti, če hoče res biti prijazna tovarna, ki bo živela v sožitju s sosedi. Naj ponovim s slovenskim pesnikom: „Ponižnika ves svet tepta. Zahtevaj in ne prosil!“ Saj smo na svojem. To je naš dom, samo tega imamo in nobenega drugega nočemo!" odločno pribi-je skrbna in prizadevna tajnica Društva Novo mesto.

Tako je, draga profesorica! ANDRÉJ BARTELI

Simičeva je prvič videla morje kot študentka. "Mi smo vsa poletja naše mladosti preživljali na Krki in morja niti pogrešali nismo. Najbolj vneti smo vsako leto 25. maja otvorili sezono kopanja na Loki, zaključili pa smo jo tik pred začetkom novega šolskega leta, ki se je takrat začel 10. septembra. Loka je bila takrat, ko je imelo mesto dobrih pet tisoč prebivalcev,

Martinovanje v dvorani in pred ekrani

Mladi cviček bo krstil proš - Televizijski prenos

NOVO MESTO - V športni dvorani bo Televizija Slovenija tudi letos posnela tradicionalno prireditev "Boš videl, kaj dela Dolenje". Prireditev bo na martinovo, v petek, 11. novembra, ob 17. in ob 20.30 uri. Oddajo bo v celoti posnela ekipa Razvedrilnega programa in bo dolga 105 minut. Prvič bo na sporedu v nedeljo, 13. novembra, ob 17.10 na 1. programu v oddaji Video meh, ponovitev bo prav tako na 1. programu v četrtek, 17. novembra, ob 11.10. O prireditvi bo tako kot že prejšnja leta izšla tudi video kasete.

Letos bodo Dolenjci pokazali, kako poteka krst mladega cvička. Vse se bo odvijalo v kleti Lojzeta Slaka, ki bo v goste povabil ansambel Franca Miheliča, Henčka, Fante z vseh vetrov, Rompompom, Tonija Verderberja in Petra Finka. V zabavnem delu programa bodo nastopili še člani Modre kronike in folklorna skupina Kres. Krst cvička bo pred kamerami opravil proš Jože Lap, prireditev pa bo povezoval Boris Kopitar.

Po snemanju bo v dvorani martinovanje do jutra. Za glasbo bodo poskrbeli kar vsi, na prireditvi nastopajoči ansambli, za martinovanske jedi pa priznana gostilna Žolnir iz Kostanjevice. V pripravo scene so se vključili delavci Kmečke zadruge Krško, ki bodo v športni dvorani pripravili pravo dolenjsko klet.

Glavno pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzela Krka Zdravilišča, ostali večji pokrovitelji pa so še: Dolenjska banka, d.d., Zavarovalnica Tilia, BTC, d.d. Ljubljana, MDM d.o.o., SKB banka, PE Novo mesto, Avtogalant, Trimo Trebnje, Ključavničarstvo in trgovina Špoljar, Stil Commerce, Vinko Štemberger iz Šentjerneja, Avtohiša Berus, Teshila TMT Trebnje, Kmečka zadruška Krško, gostilna Žolnir in še nekateri. Prodaja vstopnic je v Blagovnici Dolenjke v Trebnjem, trgovini Cekar v BTC-ju, v nakupovalnem centru na Drski, v Mercatorju v Ločni, na Zagrebški in v Škočjanu, v Marketu Dolenjke v Šentjerneju ter v turistični poslovalnici Globtour v Črnomlju. J. P.

Ljubezen je kot fotografija. Najbolje se razvija v temi. (Toti list)

Velika NAGRADNA igra

za naročnike

DOLENJSKEGA LISTA

Čez dober mesec dni bomo nekomu izmed starih in novih naročnikov v velikem javnem nagradnem žrebanju podelili avto CITROËN AX TRE 1.1i. Pripravljenih imamo še veliko praktičnih nagrad, posebna nagrada pa čaka enega izmed novih naročnikov.

Kako do avta in drugih nagrad?

Če še niste, postanite naročnik Dolenjskega lista. V poštev za računalniško žrebanje bodo prišli vsi stari naročniki s plačano naročnino za tekoče trimesečje in novi naročniki, ki bodo naročnino poravnali za tri mesece vnaprej. Rok za oddajo naročilnice je četrtek, 1. decembra letos, naročnina pa mora biti plačana do četrta, 8. decembra, kajti

javno nagradno žrebanje bo v petek, 9. decembra, na Loki.

NAROČILNICA DOLENJSKI LIST

Naročam _____

na naslov: _____

priimek in ime: _____

ulica in hišna številka: _____

poštna številka in kraj: _____

EMŠO: _____

Naročilnico pošljite na naslov: DOLENJSKI LIST, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212

Halo, tukaj je bralec "Dolenjca"!

Zemljišče za dograditev vrtca v Šentjerneju bo le dražje - Po popravljeni odločbi o dohodnini še položnica za prejšnjo - Ker se oblast vozi po zraku, so lahko ceste slabe!

Tokrat se četrtno dežurni telefon ni pregrel zaradi klicev, seveda pa brez njih tudi tokrat ni minil. Na naše pisanje o šentjernejskem vrtcu, ki je premajhen, se je odzval J. K. iz Šentjerneja in dejal, da bi glede na to, da se Šentjernej razvija, morali narediti dodatne prostore za vrtce, vendar se boji, da iz tega ne bo nič. Meni namreč, da zemljišče, ki so ga že kupovali, ne bo cenejše, ampak kvečjemu dražje, če bodo z nakupom še odlašali. Vendar bi se že z eno marko samoprispevka dalo marsikaj narediti. Toda kaj, ko se Šentjernečan boji, da ljudje tega denarja ne bodo več pripravljene prispevati, ker vidijo, kako se počasi dela šentjernejska mrliška vežica.

Janez Kermc iz Novega mesta je poklical zaradi zapletov, ki jih je imel glede odločbe o lanskoletni dohodnini. Povedal je, da je kljub 100-odstotni telesni okvari, je namreč slep, že maja dobil odločbo, v kateri je pisalo, da upravi za javne prihodke dolguje 123.000 tolarjev. Z odločbo je šel na davkarijo, kjer so jo zadržali in mu

pojasnili, da je prišlo do napake, ker tisti, ki je vnašal podatke, ni upošteval njegove invalidnosti. V začetku oktobra je Janez prejel novo odločbo, po kateri naj bi mu država vrnila 8.000 tolarjev. Do tu vse lepo in prav, a je prejšnji teden na dom prišla tudi položnica, da je upravi za javne prihodke dolžan 123.000 tolarjev. Janez se sprašuje, kako je mogoče, da se kljub pritožbi in odpravljeni napaki pojavi stara nepravilna terjatev? Vodja novomeške izpostave Republiške uprave za javne prihodke Marjeta Primic je pojasnila, da so pri prvi odločbi pri zavezancu Kermcu res naredili napako, ker vnašalec ni upošteval njegove invalidnosti, vendar so na pritožbo to popravili in odločbo 21. julija stornirali. Ker pa v računalniškem seznamu še niso imeli vnešene spremembe, so tako kot vsem ostalim 12.000 zavezancem, ki še niso poravnali dolga, poslali tudi njemu položnico s starim neveljavnim zneskom. Primčeva pravi, da je pravilna odločba, ki jo je zavezanec dobil v začetku oktobra. Položnica, ki jo je prejel pred kratkim, pa je neveljavna.

Bralca z Mirne kot uporabnika trebanjskega fitness centra v prostorih stare šole moti precej visoka cena za enourni fitness razgibanje. Pravi, da stane ura vadbe v novomeški gimnaziji okrog 450 tolarjev, v Dolenjskih Toplicah, kjer je možna tudi uporaba bazena, 600 tolarjev, v Trebnjem pa (kjer ni bazena) 650 tolarjev. Še spomladi je stala ura nekaj čez 300 tolarjev, z jesenjo pa se je podvojila. Bralec pravi, da primerjava s cenami v Ljubljani ne vzdrži, saj imajo Ljubljanci prav gotovo tudi boljše opremo.

Poklicala je tudi Novomeščanka, po rodu Trebanjka, ki ni mogla, da ne bi nekaj rekla okrog gradnje vodovoda in cest v odmaknjenih vaseh, kjer večino naredijo ljudje z lastnim denarjem in z lastnimi rokami. Dejala je, da so pred desetletjem s krajevnim samoprispevkom Mirni in bližnji

okolici vsi zaposleni, tudi iz bolj odmaknjenih vasi, pomagali zgraditi vodovod in asfalt. Kje pa je sedaj Mirna, da bi pomagala odmaknjenim vasetem? Pravi, da je tudi samoprispevek za gradnjo doma starejši občanov propadel, ker so v okviru doma načrtovali tudi bazen, ve pa se, da si tisti iz bolj odmaknjenih krajev in z nizkimi pokojninami kopanja v njem ne bi mogli privoščiti.

Na koncu je poklical še Stanko iz Pivke in tako kot že nekajkrat v tej rubriki postavil vprašanje, kdaj bo dokončana cesta med Zburami in Škočjanom. "Dobro bi bilo, ko bi se kak minister zapejal po njej, da bi "prijetno vožnjo" čutil na lastni koži," je dejal in dodal, da se boji, da iz tega ne bo nič, saj se oblast vozi po zraku, navadni državljani pa so se prisiljeni voziti tudi po slabih cestah. J. D.

NAŠLI SAMOKRES Z NABOJI

OBREŽJE - 27. oktobra popoldan so policisti na izstopu iz Slovenije na mednarodnem mejnem prehodu Obrežje v osebem avtomobilu 32-letnega hrvaškega državljanja K. P. iz Zagreba pod voznikovim sedežem našli samokres znamke Beretta M/70, kal. 7,65 mm z nabojnikom, v katerem je bilo sedem nabojev istega kalibra. Orožje in strelivo so policisti zasegli in napisali predlog sodniku za prekrške.

KLIC V SILI

NOVO MESTO - Otroci in starši, ki imate kakršne koli težave, lahko pokličete na telefonsko številko (068) 341-304 v četrtek med 18. in 20. uro. Na vaš klic bo čakala specialna pedagoginja Jožica Kaps.

TREBNJE - Na vprašanja otrok in odraslih odgovorjajo strokovnjaki vsak ponedeljek med 7. in 8. ter med 15. in 17. uro. Številka telefona je (068) 44-293.

Po treh urah so policisti in krajan našli otroka

Spal je v leseni lopi

KLENOVIK - 29. oktobra ob sedmih zvečer so bili policisti obveščeni, da starši pogrešajo 10-letnega sina Mitjo A. iz Klenovika. Tega dne se je Mitja igral pri prijatelju in okrog 17.30 ure so ga starši poklicali domov, vendar ni prišel, čeprav so ga starši videli, ko je šel proti domu. Skupaj s sosedi in ostalimi krajanji so ga začeli iskati in ker ga niso našli, so obvestili policiste.

Otroka je iskalo 13 policistov, med njimi tudi eden s službenim psom in 30 krajanov. Fanta so našli okrog 23. ure v leseni lopi v Starih vinah, kjer je spal v senu. Povedal jim je, da je odšel od doma, ker si je med igro umazal hlače in se je bal, da bo kaznovan.

RIBIA TROFEJA - Miha Premelč, član in tekmovalac Ribiške družine Novo mesto, je zadnji petek na Seidlovem jezu v Novem mestu ujel kapitalnega sulca. Kralj Krke je meril 108 cm in tehtal 13,5 kg. Lovila sta skupaj s Francem Tičarjem, sulec pa je na mrtvega klena prijel ob treh popoldne. To je drugi sulec na suhem v tej sezoni, ki se je začela 1. oktobra in bo trajala do začetka februarja 1995. Prvega je v prvem dnevu ujel znani novomeški ribič Vili Pintar na spodnjem novomeškem jezu "na žagi". Premelčev sulec je bil star okoli 10 let. V revirju Ribiške družine Novo mesto, ki sega od Žužemberka do Mršče vasi, lahko po planu člani ribiške družine v tej sezoni izlovijo 10 sulcev (mera je 90 cm), 10 pa je "rezerviranih" za tuje, vendar so poznavalci prepričani, da tega števila ne bodo dosegli. V lanski sezoni so jih skupaj ujeli 9, najtežji pa je tehtal 12 kg. Oba letošnja sulca bosta dala ribiča pripraviti. (Foto: A. B.)

Z obeh strani Gorjancev

ANEKDOTE IN PRIKODE ZAPISAL JOŽE DULAR

Nikoli ni pil vode

Deželni poslanec v stari Avstriji Martin Kramarič - Beli Kranjec z Radovice, je zbolel, pa je žena poklicala metliškega zdravnika dr. Weibla. Ko ga je preiskal in mu zapisal neka zdravila, je odšel v kuhinjo, kjer se je pogovoril še z gospodnjo.

Ko je doktor odšel, je Kramarič vprašal ženo, kaj ji je ta rekel. "Da imaš vodenico," je odkrito povedala. "E, hodi nekam, Bara!" je mož mimo zamahnil z roko. "Kako bom imel vodenico, ko pa nikoli nisem vode pil."

Samo zelje je tlačil

Učiteljica v Vavti vasi se je razburjala nad učenci, ki so prihajali zanemarjeni in šolo. "Samo pogledite, kakšne umazane noge ima Miha! Mogoče že ves mesec niso videle vode. Zakaj so pa Binetove čiste? Zato, ker si jih umiva!" Bine pa se kar odkrito odreže: "Saj si jih nisem umil! Samo zelje sem včeraj tlačil!"

Prehrupni gostje

Gostilničar preglasnim belokranjskim gostom, ki so se ga preveč nalezli. "Če ne boste utihnil, je dejal osomo, "bom poklical milico!" Okajeni gostje: "Zaradi nas lahko pokličete tudi Stankico ali pa Zvonkico!"

Starost v humorju Zbraj Bojan Ajdlč

Oboje lahko

Starejši upokojenec pri zdravniku poslušal doktorjev nasvet, ki mu na koncu pravi:

"Gospod, edina rešitev za vas je operacija." "To pa ne," se izgovarja pacient, "raje umrem, kot da bi se pustil operirati." "Gospod," pravi zdravnik, "lahko naredimo oboje hkrati."

Zadovoljna je

"Ali si zadovoljna s svojim možem?" "Zelo zelo! Včas, izjemna sreča je, če se poročiš potem, ko si že v letih, z arheologom, kajti ta ima najraje stare stvari."

Konec pravljice

Jankov oče je takole končal pravljico, ki jo je pripovedoval vnuku: "Potem pa, ko je tvoja babica odšla, so v tej družini spet živeli v miru."

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prishlunili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefonski številki (068)323-606. Dežurni novinar vam bo rad prishlunil.